

RAPORT Z REALIZACJI

„PROGRAMU OCHRONY

ŚRODOWISKA DLA GMINY CHEŁMEK

NA LATA 2021–2024 Z PERSPEKTYWĄ

DO ROKU 2028”

ZA LATA 2023–2024

Wykonawca:

Zakład Analiz Środowiskowych Eko-precyzja

43-450 Ustroń ul. Sikorskiego 10

tel. +48 512 110 314; fax (33) 487 63 98

biuro@eko-precyzja.eu

eko-precyzja

Spis treści

Wykaz skrótów.....	4
1. Wstęp.....	5
1.1. Podstawa prawna.....	5
1.2. Okres sprawozdawczy	5
1.3. Źródła danych	5
1.4. Zakres opracowania	6
2. Charakterystyka gminy Chelmek	6
2.1. Położenie	6
2.2. Komunikacja.....	9
2.3. Demografia	13
2.4. Sieć wodociągowa i kanalizacyjna.....	16
2.5. Klimat.....	17
2.6. Gleby.....	19
2.7. Wody powierzchniowe i podziemne.....	21
2.8. Rzeźba terenu i budowa geologiczna	26
2.9. Zasoby geologiczne	27
2.10. Formy ochrony przyrody	28
3. Zakres realizacji Programu Ochrony Środowiska dla gminy Chelmek	34
3.1. Ochrona klimatu i jakości powietrza	34
3.2. Ochrona przed hałasem	47
3.3. Promieniowanie elektro-magnetyczne	52
3.4. Gospodarowanie wodami	55
3.5. Gospodarka wodno-ściekowa	63
3.6. Gospodarowanie zasobami geologicznymi.....	66
3.7. Gleby.....	67
3.8. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawania odpadów.....	70
3.9. Ochrona przyrody i krajobrazu	74
3.10. Zagrożenia poważnymi awariami	80
4. Ocena realizacji Programu Ochrony Środowiska	82
5. Ocena systemu monitoringu	84
Podsumowanie.....	87
Spis tabel.....	90
Spis rysunków.....	91

Wykaz skrótów

b.d.	brak danych
ASGOK	Analiza Stanu Gospodarki Odpadami Komunalnymi
EFRR	Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego
FDS	Fundusz Dróg Samorządowych
GDDKiA	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad
GIOŚ	Główny Inspektorat Ochrony Środowiska
GUS	Główny Urząd Statystyczny
GZWP	Główny Zbiornik Wód Podziemnych
IUNG PIG	Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa Państwowy Instytut Badawczy
JCW	Jednolita część wód
JCWP	Jednolita część wód powierzchniowych
JCWpd	Jednolita część wód podziemnych
JST	Jednostka samorządu terytorialnego
KPGO	Krajowy Plan Gospodarki Odpadami
KPZPO	Krajowy program zapobiegania powstawaniu odpadów
MPA	Miejski Plan Adaptacji do zmian klimatu
MSC	Miejscowość
NFOŚiGW	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
OZE	Odnawialne Źródła Energii
PEM	Pola elektromagnetyczne
PGW WP	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie
PIG-PIB	Państwowy Instytut Geologiczny - Państwowy Instytut Badawczy
PMŚ	Państwowy Monitoring Środowiska
POLiŚ	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko
POKzA	Program Oczyszczania Kraju z Azbestu
POP	Program Ochrony Powietrza
POŚ	Program Ochrony Środowiska
PROW	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich
GPSZOK	Gminny Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych
RDLP	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych
RDOŚ	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
RWMŚ	Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska
RZGW	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej
UE	Unia Europejska
URE	Urząd Regulacji Energetyki
WFOŚiGW	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
WIOŚ	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska
ZIT	Zintegrowane Inwestycje Terytorialne
ZDW	Zarząd Dróg Wojewódzkich
ZDP	Zarząd Dróg Powiatowych
ZDR	Zakłady Dużego Ryzyka
ZGK	Zakład Gospodarki Komunalnej
ZZR	Zakłady Zwiększonego Ryzyka

1. Wstęp

1.1. Podstawa prawna

Zgodnie z art. 18 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 647) organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy sporządza, co 2 lata raporty z wykonania programów, które przedstawia się odpowiednio sejmikowi województwa, radzie powiatu lub radzie gminy. Po przedstawieniu raportów odpowiednio sejmikowi województwa, radzie powiatu albo radzie gminy, raporty są przekazywane przez organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy odpowiednio do ministra właściwego do spraw środowiska, organu wykonawczego województwa i organu wykonawczego powiatu.

Ostatni Program Ochrony Środowiska dla gminy Chełmek został przyjęty Uchwałą Nr XXVIII/286/21 Rady Miejskiej Chełmek z dnia 25 listopada 2021 r. Program Ochrony Środowiska ma na celu realizację polityki ochrony środowiska gminy Chełmek. Jego realizacja prowadzi do poprawy stanu środowiska naturalnego i efektywnego zarządzania środowiskiem. Celem Raportu jest ocena stopnia realizacji i analiza ujętych w Programie działań wraz z poniesionymi nakładami finansowymi.

1.2. Okres sprawozdawczy

Niniejszy Raport z realizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Chełmek na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028” sporządzono na podstawie analizy realizacji zadań zawartych w Programie, określonych dla gminy Chełmek.

Raport obejmuje okres od **1 stycznia 2023 - 31 grudnia 2024 r.**

1.3. Źródła danych

Dane wykorzystane podczas sporządzania niniejszego raportu pochodzą z:

- Urzędu Miejskiego w Chełmku;
- Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego w Krakowie;
- Starostwa Powiatowego w Oświęcimiu;
- Głównego Urzędu Statystycznego w Warszawie;
- Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Krakowie;
- Regionalnego Wydziału Monitoringu Środowiska w Krakowie;
- Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie w Warszawie;
- Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie;
- Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Krakowie;
- Polskiej Spółki Gazownictwa Sp. z o.o., Oddział Zakład Gazowniczy w Krakowie;
- Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe - Nadleśnictwo Chrzanów;
- Zarządu Dróg Wojewódzkich w Krakowie;
- Miejskiego Zakładu Gospodarki Komunalnej w Chełmku Sp. z o.o.;
- Małopolskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Karniowicach;
- Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Oświęcimiu;
- Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w Krakowie, Oddział Małopolski;
- Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad, Oddział w Krakowie;
- Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie.

1.4. Zakres opracowania

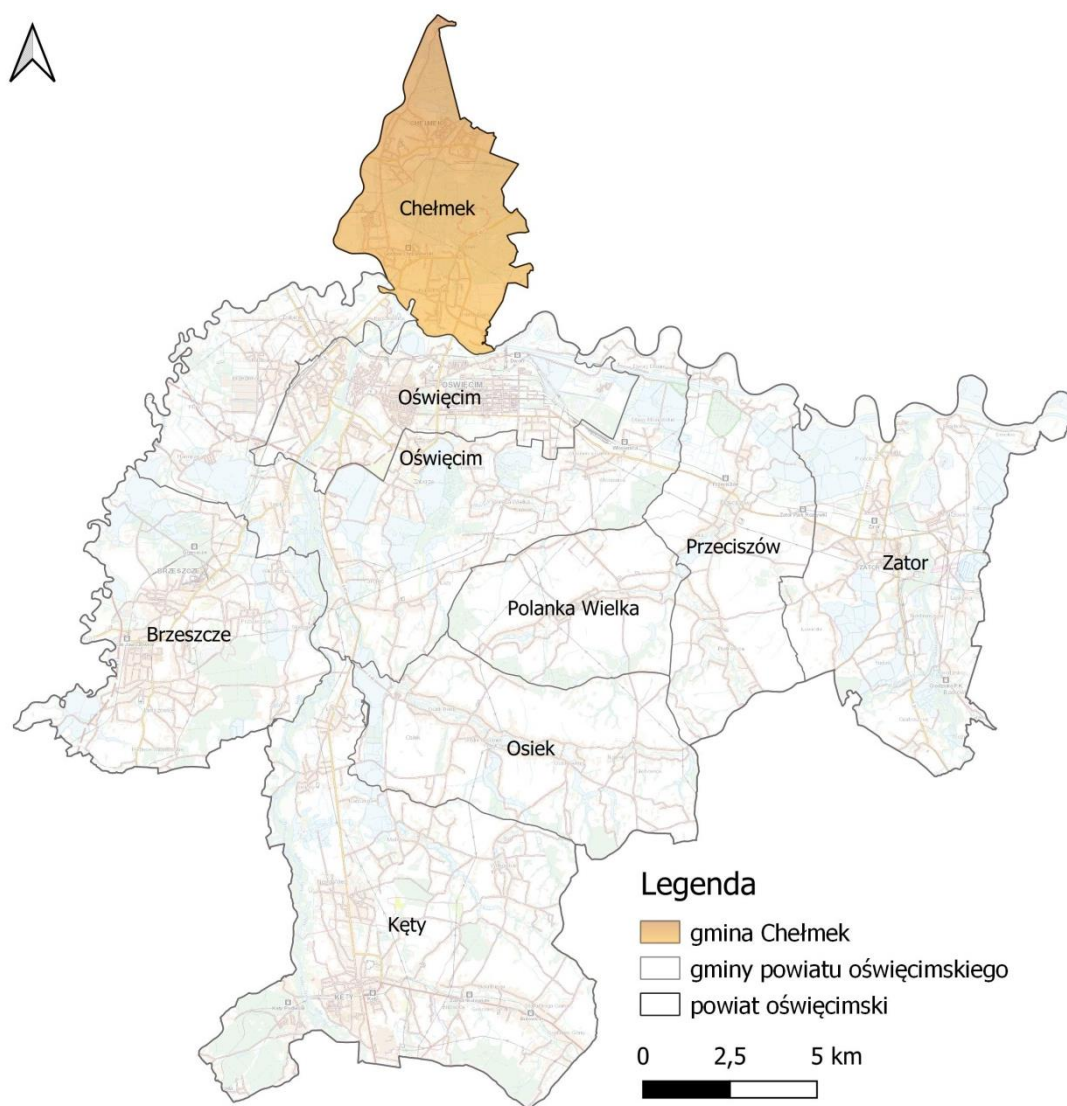
W skład niniejszego Raportu wchodzi następujące składowe:

- Charakterystyka gminy Chelmek;
- Zakres realizacji Programu;
- Ocena realizacji Programu;
- Ocena systemu monitoringu;
- Podsumowanie.

2. Charakterystyka gminy Chelmek

2.1. Położenie

Gmina Chelmek jest gminą miejsko-wiejską położoną w zachodniej części województwa małopolskiego, w powiecie oświęcimskim. Od wschodu graniczy ona z gminą Libiąż, od południa z gminą Oświęcim oraz Miastem Oświęcim, od północy z gminami Jaworzno oraz Imielin natomiast od zachodu z gminami Chelm Śląski oraz Bieruń.

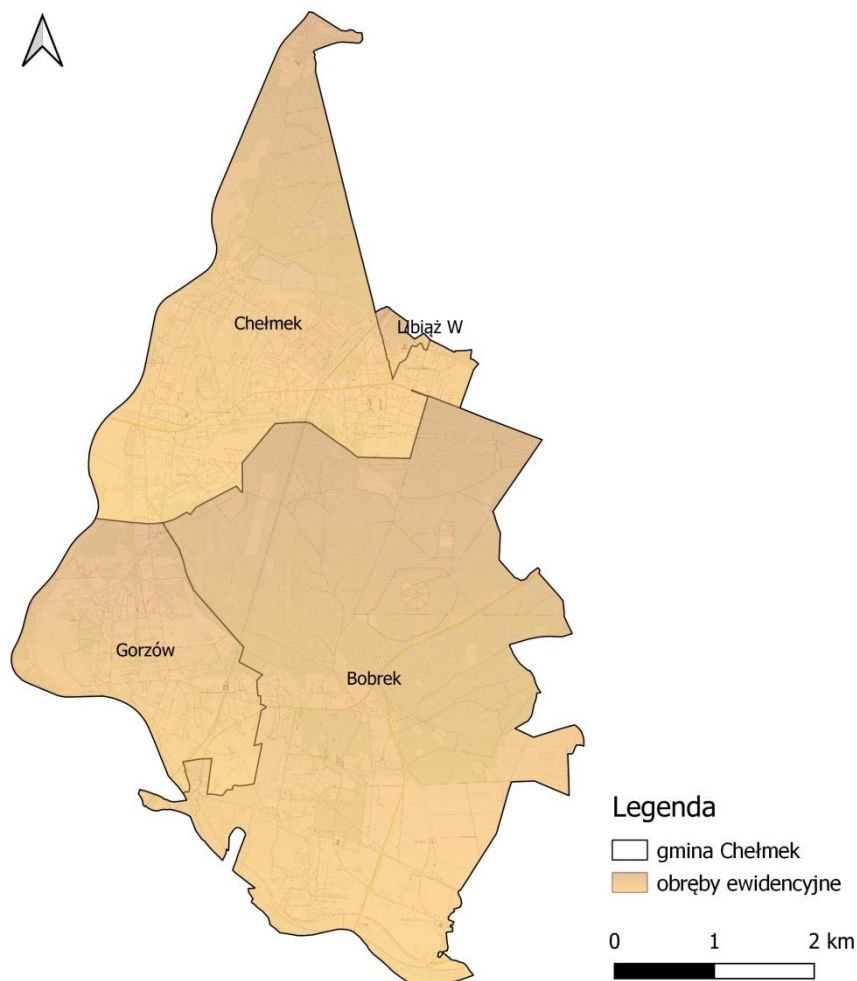

Rysunek 1. Gmina Chelmek na tle powiatu oświęcimskiego

źródło: opracowanie własne

Skład gminy wchodzi 4 obręby ewidencyjne:

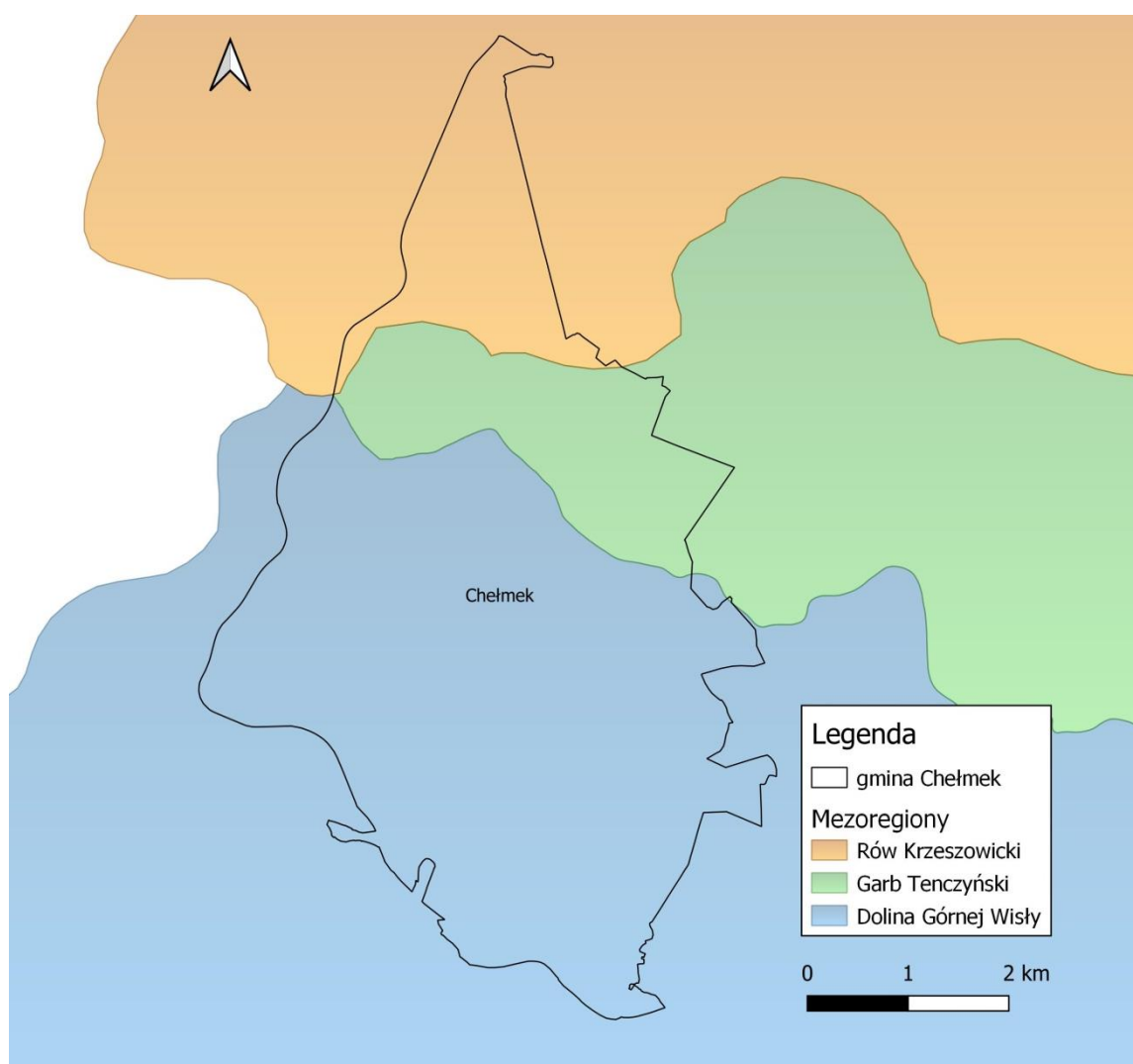
- Chelmek;
- Gorzów;
- Bobrek;
- Libiąż W.

Rysunek 2. Obręby ewidencyjne tle gminy Chelmek
źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnianych przez GUGiK

Zgodnie z podziałem fizyko-geograficznym Polski wg Jerzego Kondrackiego Gmina Chełmek leży w obrębie:

1. Megaregion: Pozaalpejska Europa Środkowa
 - Prowincja Wyżyny Polskie
 - Podprowincja Wyżyna Śląsko-Krakowska
 - Makroregion Wyżyna Krakowsko-Częstochowska
 - Mezonegion Rów Krzeszowski
 - Mezonegion Garb Tenczyński
2. Megaregion: Region Karpacki
 - Prowincja Karpaty Zachodnie z Podkarpaciem Zachodnim i Północnym
 - Podprowincja Podkarpacie Północne
 - Makroregion Kotlina Oświęcimska
 - Mezonegion Dolina Górnej Wisły

Rysunek 3. Położenie Gminy Chełmek na tle regionów fizycznogeograficznych

źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnianych przez GDOŚ

2.2. Komunikacja

Sieć komunikacyjna gminy Chełmek współtworzona jest przede wszystkim przez transport drogowy. Sieć komunikacyjna składa się z:

- Drog wojewódzkich:
 - droga wojewódzka nr 780 relacji Kraków - Alwernia - Chełmek - droga 934 /Chełm Śląski/ o długości w granicach gminy 4,597 km, stan techniczny:
 - 1,894 km dobry (nie zachodzi potrzeba wykonywania zabiegów remontowych, nawierzchnia posiada nieuszkodzoną powierzchnię, brak kolein i deformacji);
 - 1,982 km zadowalający (zachodzi potrzeba wykonywania zabiegów utrzymaniowych do wielkości 20% powierzchni, nawierzchnia wykazuje niewielkie odkształcenia i spękania);
 - 0,721 km zły (ponad 20% powierzchni wykazuje znaczne odkształcenia jak wyboje, koleiny, złuszczenia oraz spękania, co może świadczyć o lokalnej utracie jej nośności).
 - droga wojewódzka nr 933 relacji Rzechów - Wodzisław Śląski - Jastrzębie-Zdrój - Pszczyna - Oświęcim - Chrzanów o długości w granicach gminy 4,640 km, stan techniczny:
 - 3,409 km dobry;
 - 1,231 km zadowalający¹.
- Drog powiatowych:

Tabela 1. Wykaz dróg powiatowych na terenie gminy Chełmek

Nr drogi	Przebieg	Ulice	Miejscowość	Długość [km]
1001K	DP 1809K – Bobrek – Gromiec – Libiąż (ul. 3 Maja)	Nadwiślańska	Bobrek	2,874
1808K	Gorzów ul. Oświęcimska od skrzyżowania z DP 1809K do skrzyżowania z ul. Gorzowską	Oświęcimska	Gorzów	2,247
1809K	Oświęcim – Bobrek – Gorzów – Bobrek	Krakowska	Bobrek (1,935 km), Gorzów (0,785 km)	2,720
1900K	DP 1809K – Gorzów - Chełmek	Nowowiejska, Oświęcimska, Szkolna, Gorzowska	Gorzów (3,310 km)	4,588
		Oświęcimska, Mieszka I	Chełmek (1,278 km)	
1902K	Chełmek	Mickiewicza	Chełmek	1,437
1903K	Chełmek	Kraśnińskiego	Chełmek	1,011
1906K	Chełmek	Kościuszki, Ofiar Faszysmu	Chełmek	0,657
1907K	Chełmek	Chrobrego, Jagiellońska, Jaworznicka	Chełmek	5,054
Razem				20,588

źródło: Starostwo Powiatowe w Oświęcimiu

¹ Dane z ZDW.

*Raport z realizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Chełmek na lata 2021-2024
z perspektywą do roku 2028” za lata 2023 - 2024*

– Dróg gminnych publicznych²;

Chełmek

1. 25 Stycznia	17. Kasprowicza	33. Ofiar Faszyzmu część	49. Starowiejska
2. 11 Listopada	18. Kazimierza Wielkiego	34. Orkana	50. Stawowa
3. Aleja Parkowa	19. Klonowa	35. Paprotnik	51. Struga
4. Batorego	20. Kochanowskiego	36. Pl. Kilińskiego	52. Świerkowa
5. Baty	21. Kolejowa	37. Polna	53. Tetmajera
6. Broniewskiego	22. Kraszewskiego	38. Poziomkowa	54. Topolowa
7. Brzechwy	23. Kręta	39. Przemysłowa	55. Tuwima
8. Brzozowa	24. Krzywoustego	40. Reymonta	56. Unii Europejskiej
9. Dąbrowskiej	25. Księdza Wcisło	41. Rydla	57. Wiśniowa
10. drugi sięgacz Powstańców Śląskich	26. Leśmiana	42. Rieczna	58. Wojska Polskiego
11. Flisaków	27. Leśna	43. Sadowa	59. Wrzosowa
12. Fredry	28. Łokietka	44. Sienkiewicza	60. Wyspiańskiego
13. Generała Andersa	29. Marszałka Piłsudskiego	45. Słowackiego	61. Zapolskiej
14. Głogowa	30. Miodowa	46. Sobieskiego	62. Zygmunta Starego
15. Grunwaldzka	31. Na Skalce	47. Staffa	63. Żeromskiego
16. Jagodowa	32. Obuwników	48. Staicha	

Bobrek

1. Cicha	3. Graniczna	5. Leśna	7. Parkowa
2. Długa	4. Kasztanowa	6. Lipowa	

Gorzów

1. Polna	3. Wrzosowa
2. Świnna	4. Zaciszna

– dróg wewnętrznych³;

Chełmek

1. Długosza	5. Krótka	8. Nowopole	11. Wojska Polskiego 3,5,6,8
2. Galla	6. Lipowa	9. Piłsudskiego - sięgnik 10 i 12	12. Wstydlivego
3. Hermana	7. Norwida	10. Wandy	13. Żeromskiego - część (Energetyków)
4. Królowej Jadwigi			

² Dane z Urzędu Miejskiego w Chełmku

³ Dane z Urzędu Miejskiego w Chełmku

Bobrek

1. Akacyjowa	7. Krótka	13. Ogrodowa	19. Spacerowa
2. Bagienna	8. Księdza
Wyszogrodzkiego	14. Podkomorska	20. Spokojna
3. Dębowa	9. Księżnej Ogińskiej	15. Polna	21. Starowiejska
4. Głogowa	10. Kwiatowa	16. Pustynna	22. Szkolna
5. Jarzębinowa	11. Łąkowa	17. Rolna	23. Ustronna
6. Kolistą	12. Nowa	18. Słoneczna	

Gorzów

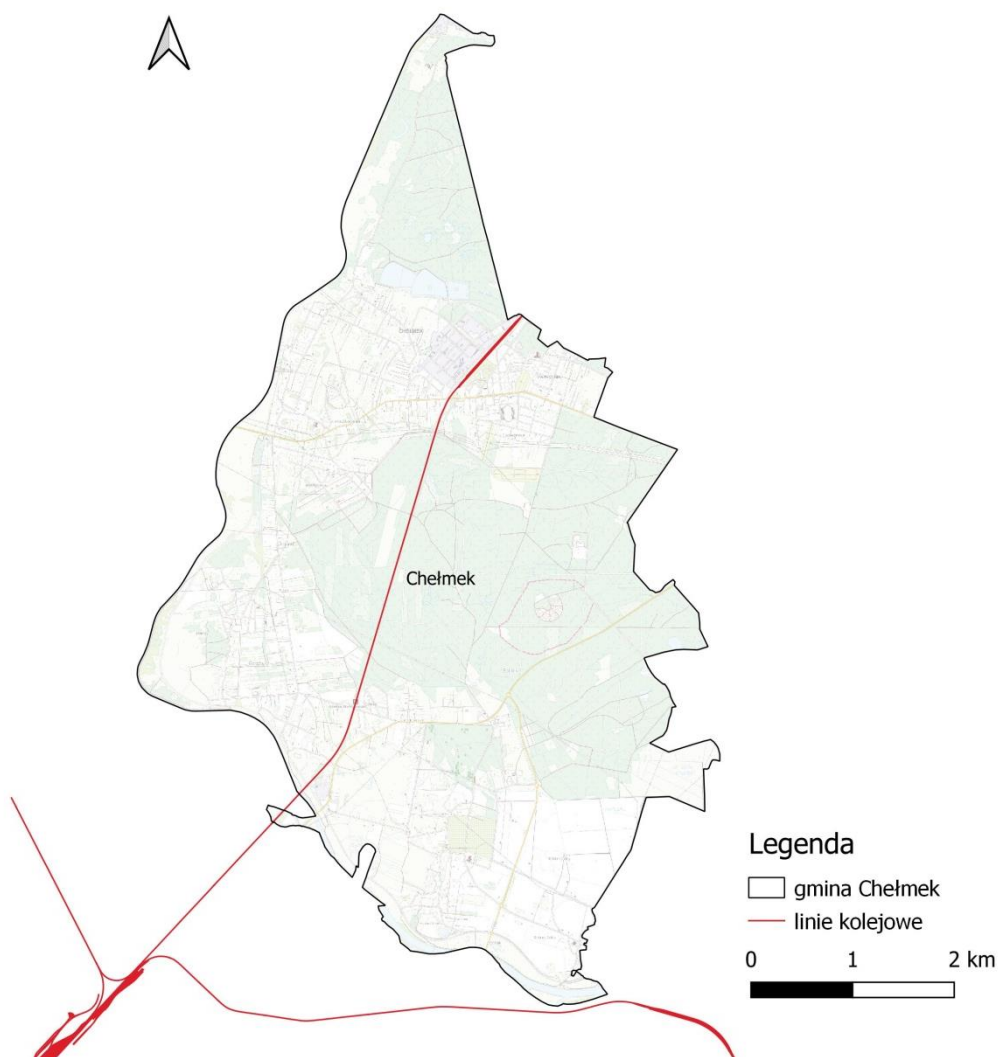
1. Dębowa	6. Kwiatowa	11. Parkowa	16. Sosnowa
2. Flisaków	7. Leśna	12. Piaski	17. Sportowa
3. Kolejowa	8. Lipowa	13. Polna (część)	18. Wąska
4. Krótka	9. Małowy	14. Rieczna	19. Źródłana
5. Krzywa	10. Orlińska	15. Smugowa	

Rysunek 4. Układ głównych dróg na terenie gminy Chełmek

źródło: opracowanie własne na podstawie BDOT10k

Przez gminę Chelmek przebiega **linia kolejowa nr 93 (Trzebinia - Zebrzydowice)**. Jest to ważna linia kolejowa łącząca m.in. Kraków z Oświęcimiem i dalej prowadząca w kierunku Czech.

Rysunek 5. Układ linii kolejowych na terenie gminy Chelmek
źródło: opracowanie własne

2.3. Demografia

Zgodnie z danymi GUS na dzień 31.12.2024 r. gminę Chełmek zamieszkiwało 12 213 osób, z czego 5 967 stanowili mężczyźni, natomiast 6 246 kobiety. Powierzchnia gminy wynosi 27 km², co wraz z liczbą zamieszkujących go ludzi daje gęstość zaludnienia na poziomie 447,5 os./km².

Dane demograficzne (stan na 31.12.2024 r.)

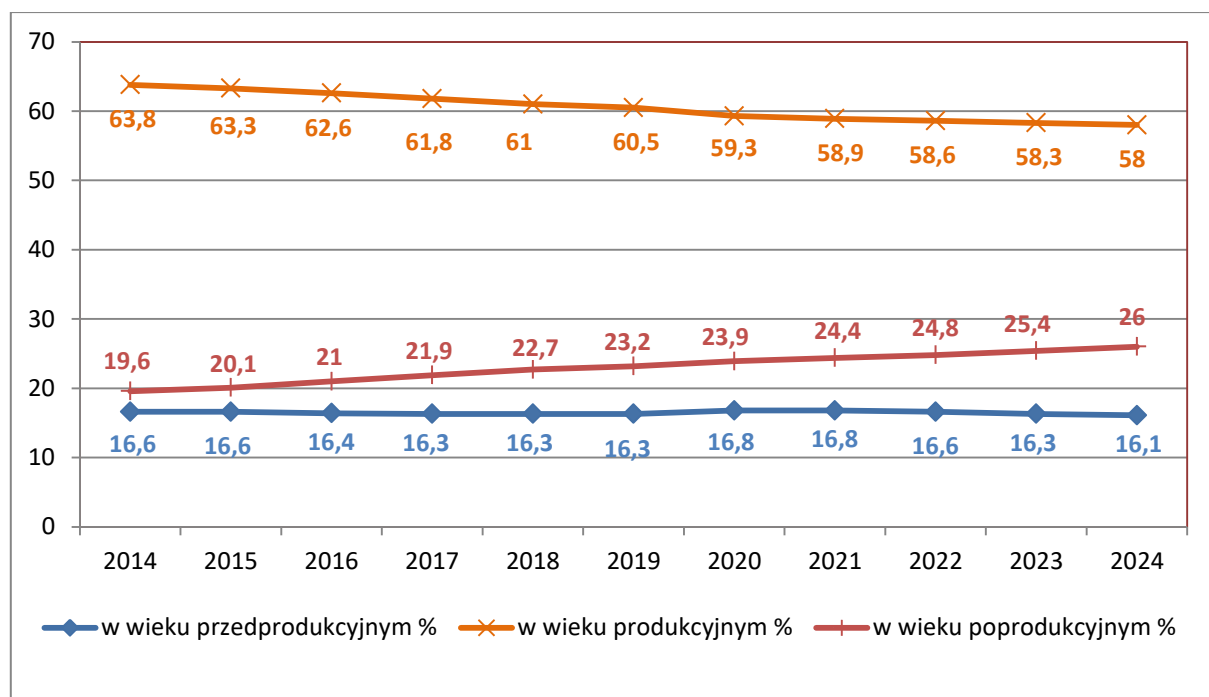
Wskaźnik	Jednostka	Wartość		
		2022	2023	2024
Ludność według miejsca zameldowania				
Liczba ludności (ogółem)	osoba	12 386	12 306	12 213
Liczba mężczyzn	osoba	6 077	6 026	5 967
Liczba kobiet	osoba	6 309	6 280	6 246
Wskaźnik ludności w mieście				
Saldo migracji wewnętrznych	osoba	-23	-15	-16
Saldo migracji wewnętrznych na 1000 ludności	osoba	-1,9	-1,2	-1,3
Saldo migracji zagranicznych	osoba	4	1	4
Saldo migracji zagranicznych na 1000 ludności	osoba	0,32	0,08	0,3
Ludność na 1 km ²	osoba	453,9	450,9	447,5
Zmiana liczby ludności na 1000 mieszkańców	osoba	-7,4	-6,5	-7,6
Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem				
W wieku przedprodukcyjnym	%	16,6	16,3	16,1
W wieku produkcyjnym	%	58,6	58,3	58,0
W wieku poprodukcyjnym	%	24,8	25,4	26,0

źródło: GUS, Stan, Ruch naturalny i wędrownikowy ludności w roku według podziału administracyjnego

Tabela 2. Procesy demograficzne w gminie Chelmek w latach 2014 - 2024

Rok	Liczba ludności	Saldo migracji wewnętrznych	Saldo migracji zagranicznych	Przyrost naturalny
2014	13 084	17	-5	-16
2015	13 106	11	0	1
2016	13 051	-1	2	-15
2017	13 010	-10	5	-28
2018	12 999	-17	3	-10
2019	12 990	13	6	-20
2020	12 604	-31	1	-113
2021	12 478	-40	2	-103
2022	12 386	-23	4	-72
2023	12 306	-15	1	-83
2024	12 213	-16	4	-79

źródło: GUS, Stan, Ruch naturalny i wędrownictwo ludności w roku według podziału administracyjnego

Rysunek 6. Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem

źródło: GUS, opracowanie własne

Z przedstawionych danych wynika, że liczba ludności spada. Jeżeli taka zmienność trendów demograficznych się utrzyma, może to prowadzić do zwiększonego obciążenia ekonomicznego osób w wieku produkcyjnym, szczególnie w okresach spadku liczby ludności, co może wpłynąć na stabilność systemu emerytalnego oraz rynku pracy.

Informacje na temat wielkości bezrobocia na terenie gminy Chełmek zestawione zostały w poniższej tabeli.

Tabela 3. Bezrobocie na terenie gminy Chełmek

Wskaźnik	Jednostka miary	2022	2023	2024
Bezrobotni zarejestrowani wg płci				
Ogółem	osoba	193	169	172
Mężczyźni	osoba	89	77	76
Kobiety	osoba	104	92	96
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym				
Ogółem	%	2,7	2,4	2,4
Mężczyźni	%	2,3	2,0	2,0
Kobiety	%	3,1	2,8	3,0

źródło: GUS

2.4. Sieć wodociągowa i kanalizacyjna

W 2024 roku łączna długość sieci kanalizacji wynosiła 65,0 km. Do sieci kanalizacji sanitarnej podłączonych jest 1 505 budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania. Z kanalizacji sanitarnej w 2024 roku korzystało 75,0 % ludności. Sieć kanalizacyjna na terenie gminy sukcesywnie się rozwija.

Tabela 4. Charakterystyka sieci kanalizacyjnej na terenie gminy Chelmek

L.p.	Wskaźnik	J.m.	Wartość			
			2021	2022	2023	2024
1.	Długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	62,3	65,0	65,0	65,0
2.	Przylączy kanalizacyjne prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	1 353	1 397	1 440	1 505
3.	Ścieki bytowe odprowadzone siecią kanalizacyjną	dam ³	259,4	257,5	240,6	261,5
4.	Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	os.	9 000	9 002	8 997	brak danych*
5.	Korzystający z sieci kanalizacyjnej w % ogółu ludności	%	72,1	72,7	73,1	brak danych*
6.	Ilość zbiorników bezodpływowych	szt.	705	696	869	794
7.	Przydomowe oczyszczalnie ścieków	szt.	284	286	164	204

źródło: GUS

*Brak danych na dzień opracowania dokumentu. GUS planuje udostępnić je w październiku 2025 r.

W 2024 roku łączna długość sieci wodociągowej wynosiła 72,3 km. Do sieci wodociągowej podłączonych jest 2 401 budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania. Z sieci wodociągowej w 2024 roku korzystało 99,9 % ludności. Sieć wodociągowa na terenie gminy kształtuje się na bardzo dobrym poziomie i sukcesywnie się rozwija.

Tabela 5. Charakterystyka sieci wodociągowej na terenie gminy Chelmek

L.p.	Wskaźnik	J.m.	Wartość			
			2021	2022	2023	2024
1.	Długość eksploatowanej sieci wodociągowej	km	71,9	71,9	72,3	72,3
2.	Przylączy sieci wodociągowej prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	2 327	2 342	2 379	2 401
3.	Ludność korzystająca z sieci wodociągowej	os.	12 451	12 359	12 279	brak danych*
4.	Korzystający z sieci wodociągowej w % ogółu ludności	%	99,8	99,8	99,8	brak danych*
5.	Woda dostarczona gospodarstwom domowym	dam ³	360,6	350,4	350,2	386,7

L.p.	Wskaźnik	J.m.	Wartość			
			2021	2022	2023	2024
6.	Zużycie wody w gospodarstwach domowych ogółem na 1 mieszkańca	m ³	28,8	28,2	28,4	28,6
7.	Sprzedaż wody surowej ogółem**	m ³	53 590	49 809	49 834	48 569

źródło: GUS, **Urząd Miejski w Chełmku

*Brak danych na dzień opracowania dokumentu. GUS planuje udostępnić je w październiku 2025 r.

2.5. Klimat

Południowa część gminy Chełmek leży w tarnowskiej dzielnicy klimatycznej według podziału Gumińskiego (1948). Klimat tego obszaru ma charakter przejściowy, co jest wynikiem napływu mas powietrza z różnych kierunków. Dominującym typem są masy powietrza polarno-morskiego, docierające głównie z sektora zachodniego.

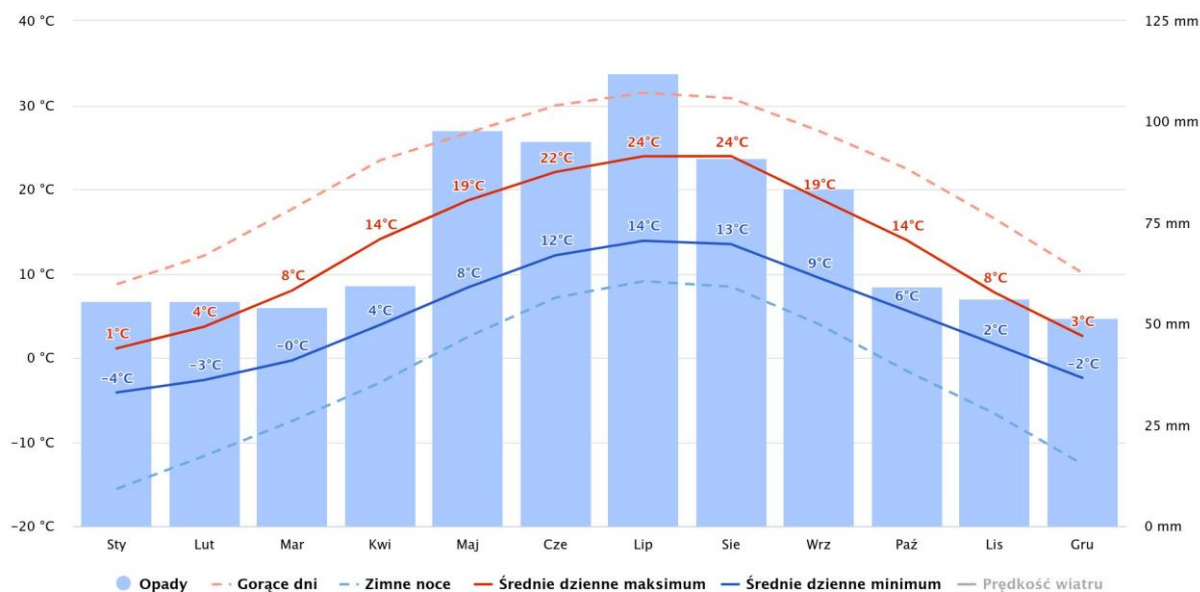
Średnia roczna temperatura w Chełmku wynosi około 8°C. Najcieplejszymi miesiącami są czerwiec, lipiec i sierpień, kiedy średnie dzienne temperatury maksymalne osiągają 24°C, a minimalne sięgają 13 - 14°C. Najchłodniej jest w styczniu, kiedy średnie temperatury dzienne wynoszą około 1°C, a nocą spadają do -4°C.

Roczna suma opadów wynosi przeciętnie od 700 do 800 mm, z najwyższym natężeniem w miesiącach letnich, szczególnie w lipcu. Okres wegetacyjny trwa około 210 - 220 dni w roku.

Obszar Kotliny Oświęcimskiej, w której położona jest gmina, charakteryzuje się korzystnymi warunkami mikroklimatycznymi. Jednak pod względem anemologicznym warunki są mniej sprzyjające - występują słabe ruchy powietrza i zjawiska inwersji, szczególnie nocą, gdy zimne powietrze spływa do dolin Wisły i Soły.

Chełmek

50.10°N, 19.25°E (249 m n.p.m.).
Model: ERA5T.

Rysunek 7. Średnie temperatury i opady występujące na terenie gminy Chełmek

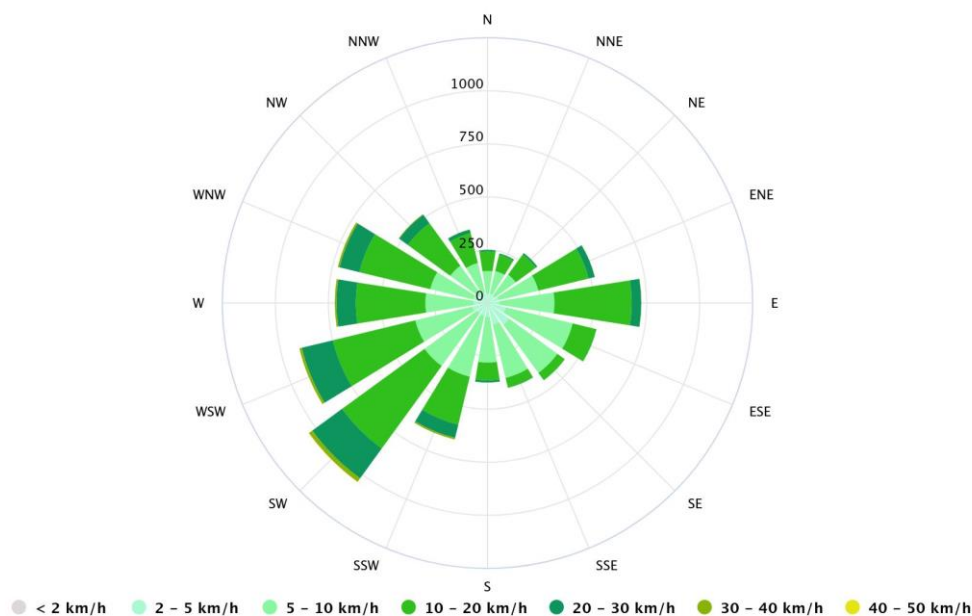
źródło: www.meteoblue.com

Analiza rozkładu kierunków wiatru wskazuje na dominację wiatrów z zachodu (ok. 52 %) oraz z południowego wschodu (ok. 24 %). Układ dolin rzecznych, takich jak Wisła, Soła, Przemsza i Gostynka, ma istotny wpływ na lokalne warunki wietrzne, wspomagając lub ograniczając przewietrzanie terenu.

Chelmek

50.10°N, 19.25°E (249 m n.p.m.).

Model: ERA5T.

Rysunek 8. Róża wiatrów gminy Chelmek

źródło: www.meteoblue.com

Postępujące w ostatnich latach zmiany klimatu dotyczą przede wszystkim globalnego ocieplenia i wzrostu natężenia ekstremalnych zjawisk pogodowych. Tendencje te wiążą się w dużej mierze z globalnym rozwojem gospodarczym. Społeczność międzynarodowa, w tym w szczególności Unia Europejska, podejmuje szereg działań w zakresie przeciwdziałania niekorzystnym zmianom klimatu. Polska jako członek Unii Europejskiej, również zobowiązuje się do podjęcia działań zapobiegających zmianom klimatu, w tym przede wszystkim dokonania transformacji przemysłu w kierunku obniżenia emisji tzw. gazów cieplarnianych, głównie dwutlenku węgla (CO₂).

Zmiany klimatu wywierają istotny wpływ na dostawy energii. Ograniczenie działalności elektrowni opartych na spalaniu węgla i przejście w kierunku zwiększenia udziału OZE w produkcji energii powoduje uzależnienie od ogólnie rozumianej pogody (np. siła wiatru i promieniowanie słoneczne). Uzależnienie to generuje wyzwania w zakresie ciągłości dostaw energii. W Polsce natomiast dominują wciąż elektrownie węglowe, które jednak także nie są odporne na nietypowe zjawiska pogodowe, w tym w szczególności na długotrwałe susze oraz na fale upałów. Związane jest to z procesem chłodzenia. Dodatkowo w okresach wyższych temperatur letnich wzrasta popyt na energię elektryczną ze względu na coraz większą liczbę użytkowanych energochłonnych urządzeń klimatyzacyjnych.

2.6. Gleby

Klasy bonitacyjne gleb ornych sieci monitoringu chemizmu gleb:

- **Klasy I** - gleby orne najlepsze. Są to gleby położone w dobrych warunkach fizjograficznych, najbardziej zasobne w składniki pokarmowe, posiadają dobrą naturalną strukturę, są łatwe do uprawy (czynne biologicznie, przepuszczalne, przewiewne, ciepłe, wilgotne);
- **Klasy II** - gleby orne bardzo dobre. Mają skład i właściwości podobne (lub nieco gorsze) jak gleby klasy I, jednak położone są w mniej korzystnych warunkach terenowych lub mają gorsze warunki fizyczne, co powoduje, że plony roślin uprawianych na tej klasie gleb, mogą być niższe niż na glebach klasy I;
- **Klasy III (IIIa i IIIb)** - gleby orne średnio dobre. W porównaniu do gleb klas I i II, posiadają gorsze właściwości fizyczne i chemiczne, występują w mniej korzystnych warunkach fizjograficznych. Odnaczają się dużym wahaniami poziomu wody w zależności od opadów atmosferycznych. Na glebach tej klasy można już zaobserwować procesy ich degradacji;
- **Klasy IV (IVa i IVb)** - gleby orne średnie. Plony roślin uprawianych na tych glebach są wyraźnie niższe niż na glebach klas wyższych, nawet gdy utrzymywane są one w dobrej kulturze rolnej. Są mało przewiewne, zimne, mało czynne biologicznie. Gleby te są bardzo podatne na wahania poziomu wód gruntowych (zbyt podmokłe lub przesuszone);
- **Klasy V** - gleby orne słabe, są ubogie w substancje organiczne, mało żyzne i nieurodzajne, do tej klasy zaliczamy również gleby położone na terenach nie posiadających melioracji albo takich, które do melioracji się nie nadają;
- **Klasy VI** - gleby orne najslabsze. W praktyce nadają się tylko do zalesienia. Posiadają bardzo niski poziom próchnicy. Próba uprawy roślin na glebach tej klasy niesie ze sobą duże ryzyko uzyskania bardzo niskich plonów.

Na terenie gminy Chełmek przeważają gleby średnie i słabe. Gleby najlepszej jakości pod względem bonitacyjnym występują w rejonie Bobrka:

- 50 % gruntów ornych stanowi klasa IV;
- 34 % gruntów ornych stanowi klasa III;
- 10 % gruntów ornych stanowi klasa II.

Gleby najgorszej jakości pod względem bonitacyjnym stanowią gleby występujące w rejonie Gorzowa, gdzie 75 % powierzchni gruntów ornych to gleby V i VI klasy. W rejonie Chełmka 50 % gruntów ornych stanowią gleby V i VI klasy, a pozostałe 50 % gleby klasy IV.

Na terenie gminy Chełmek można wyróżnić następujące rodzaje gleb:

- **Gleby pseudobielicowe** - tworzące się na różnego rodzaju piaskach, dochodzi w nich do procesu wymywania niektórych związków chemicznych tworzących minerały co nazywane jest bielcowaniem;
- **Gleby brunatne** - powstające na glinach zwałowych oraz piaskach i piaskowcach, można wśród nich wyróżnić:
 - **Brunatno-kwaśne** - tworzące się na podłożach bogatych w związki fosforu, potasu, wapnia i magnezu;
 - **Brunatno-wyługowane** - cechują się wyługowaniem górnej części profilu z kationów zasadowych oraz brakiem zawartości węglanu wapnia, co ogranicza ich żyzność.

- **Rędziny** - są to gleby tworzące się na podłożu złożonym ze skał wapiennych, posiadają niewielką warstwę humusową. Ich niewielka miąższość czyni je wrażliwymi na zjawiska erozyjne;
- **Gleby murszowe** - jest to gleba powstająca w wyniku zmrśnięcia substancji organicznych leżących na utworach mineralnych, do powstania wymagają one okresowego zalewania;
- **Mady** - są to gleby tworzące się w wyniku nagromadzenia się materiałów niesionych przez wody rzeczne.

Tabela 6. Struktura użytkowania powierzchni ziemi na terenie gminy Chelmek

Lp.	Nazwa	J.m.	Wielkość obszaru	
			Miasto	Obszar Wiejski
1.	użytki rolne - razem	ha	369	746
2.	użytki rolne - grunty orne	ha	169	329
3.	użytki rolne - sady	ha	1	0
4.	użytki rolne - łąki trwałe	ha	107	284
5.	użytki rolne - pastwiska trwałe	ha	51	76
6.	użytki rolne - grunty rolne zabudowane	ha	5	21
7.	użytki rolne - grunty pod stawami	ha	0	0
8.	użytki rolne - grunty pod rowami	ha	0	14
9.	użytki rolne - zadrzewione i zakrzewione	ha	0	4
10.	użytki rolne - nieużytki	ha	36	18
11.	grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione razem	ha	187	920
12.	grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione - lasy	ha	183	915
13.	grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione - grunty zadrzewione i zakrzewione	ha	3	5
14.	grunty pod wodami razem	ha	33	35
15.	grunty pod wodami morskimi wewnętrznymi	ha	0	0
16.	grunty pod wodami powierzchniowymi płynącymi	ha	15	33
17.	grunty pod wodami powierzchniowymi stojącymi	ha	18	2
18.	grunty zabudowane i zurbanizowane razem	ha	239	195
19.	grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny mieszkaniowe	ha	115	89
20.	grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny przemysłowe	ha	28	2
21.	grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny inne zabudowane	ha	24	13
22.	grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny zurbanizowane niezabudowane	ha	1	1
23.	grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny rekreacji i wypoczynku	ha	14	5
24.	grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny komunikacyjne - drogi	ha	48	61
25.	grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny komunikacyjne - kolejowe	ha	6	18
26.	grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny komunikacyjne - inne	ha	2	1

Lp.	Nazwa	J.m.	Wielkość obszaru	
			Miasto	Obszar Wiejski
27.	grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny komunikacyjne - użytki kopalne	ha	0	0
28.	grunty przeznaczone pod zabudowę dróg lub linii kolejowych	ha	1	5
30.	tereny różne	ha	1	9
POWIERZCHNIA OGÓŁEM		ha	828	1 905

źródło: Starostwo Powiatowe w Oświęcimiu

2.7. Wody powierzchniowe i podziemne

Podstawową jednostką gospodarki wodnej w myśl polskiego prawa, zgodnie z Ramową Dyrektywą Wodną (2000/60/WE) jest Jednolita Część Wód (JCW). Jednolite części wód dzielimy na Jednolite Części Wód Powierzchniowych (JCWP) i Jednolite Części Wód Podziemnych (JCWPd).

Wody powierzchniowe

Jednolita część wód powierzchniowych - rozumie się przez to oddzielny i znaczący element wód powierzchniowych, taki jak:

- jezioro lub inny naturalny zbiornik wodny;
- sztuczny zbiornik wodny;
- struga, strumień, potok, rzeka i kanał lub ich części;
- morskie wody wewnętrzne, wody przejściowe lub wody przybrzeżne.

Gmina Chełmek leży w zasięgu 6 zlewni jednolitych części wód powierzchniowych.

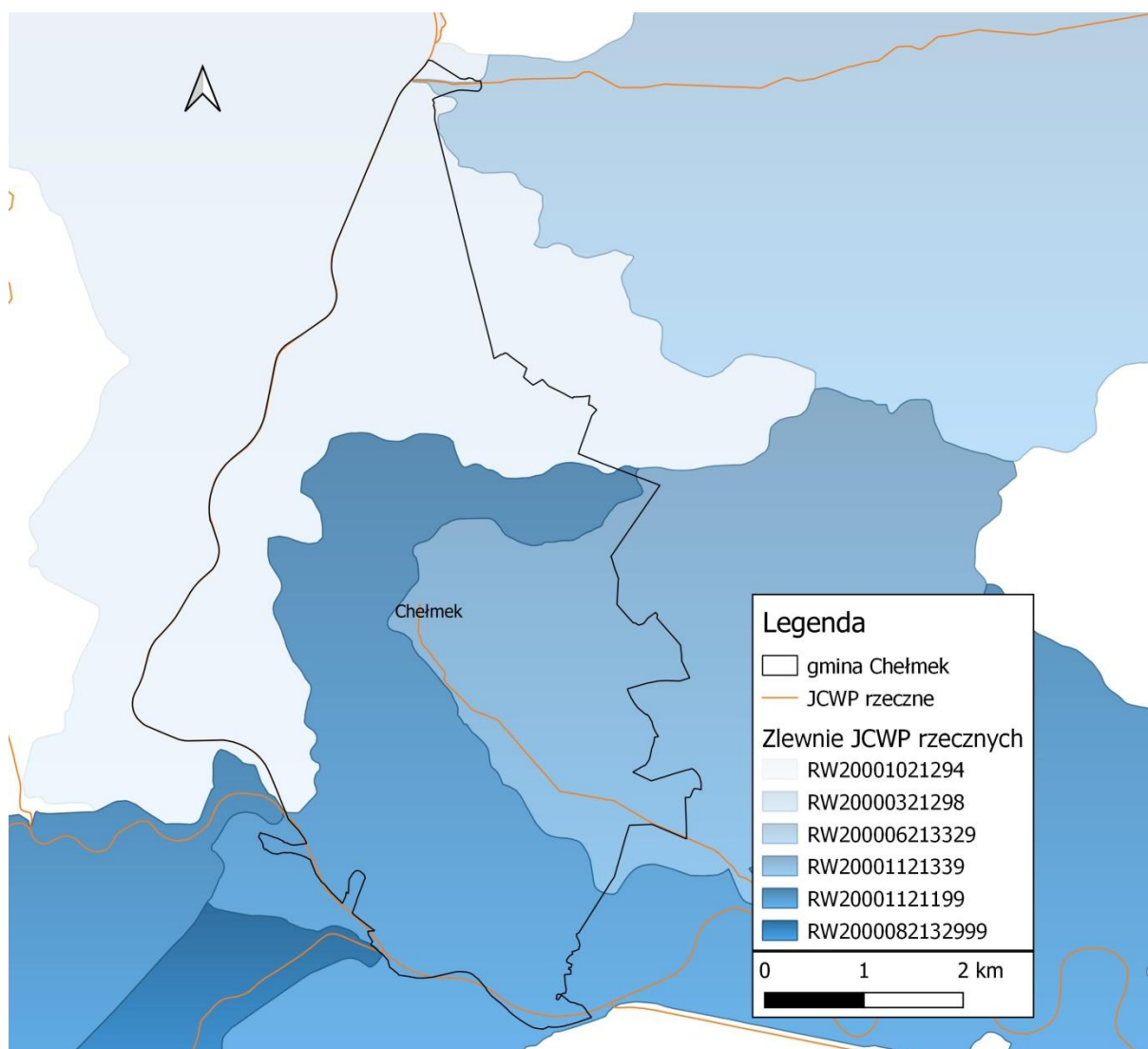
Tabela 7. Jednolite Części Wód Powierzchniowych znajdujące się na obszarze gminy Chełmek

Kod JCWP	Nazwa JCWP	Status JCWP*
RW20001021294	Przemsza od Białej Przemszy do ujścia (w jej skład wchodzi ciek Mała Struga)	SZCW
RW20000321298	Matylda	SZCW
RW20001121199	Wisła od zb. Goczałkowice do Przemszy	SZCW
RW2000082132999	Soła od zb. Porąbka do ujścia	SZCW
RW20001121339	Wisła od Przemszy do Skawy	SZCW
RW200006213329	Potok Gromiecki	NAT

*NAT – naturalna część wód,

SZCW – silnie zmieniona część wód.

źródło: karty.apgw.gov.pl

Rysunek 9. JCWP na tle gminy Chełmek

źródło: opracowanie własne na podstawie danych przestrzennych udostępnianych przez PGW WP

Wody podziemne

- **Jednolita część wód podziemnych** - rozumie się przez to określoną objętość wód podziemnych występującą w obrębie warstwy wodonośnej lub zespołu warstw wodonośnych.

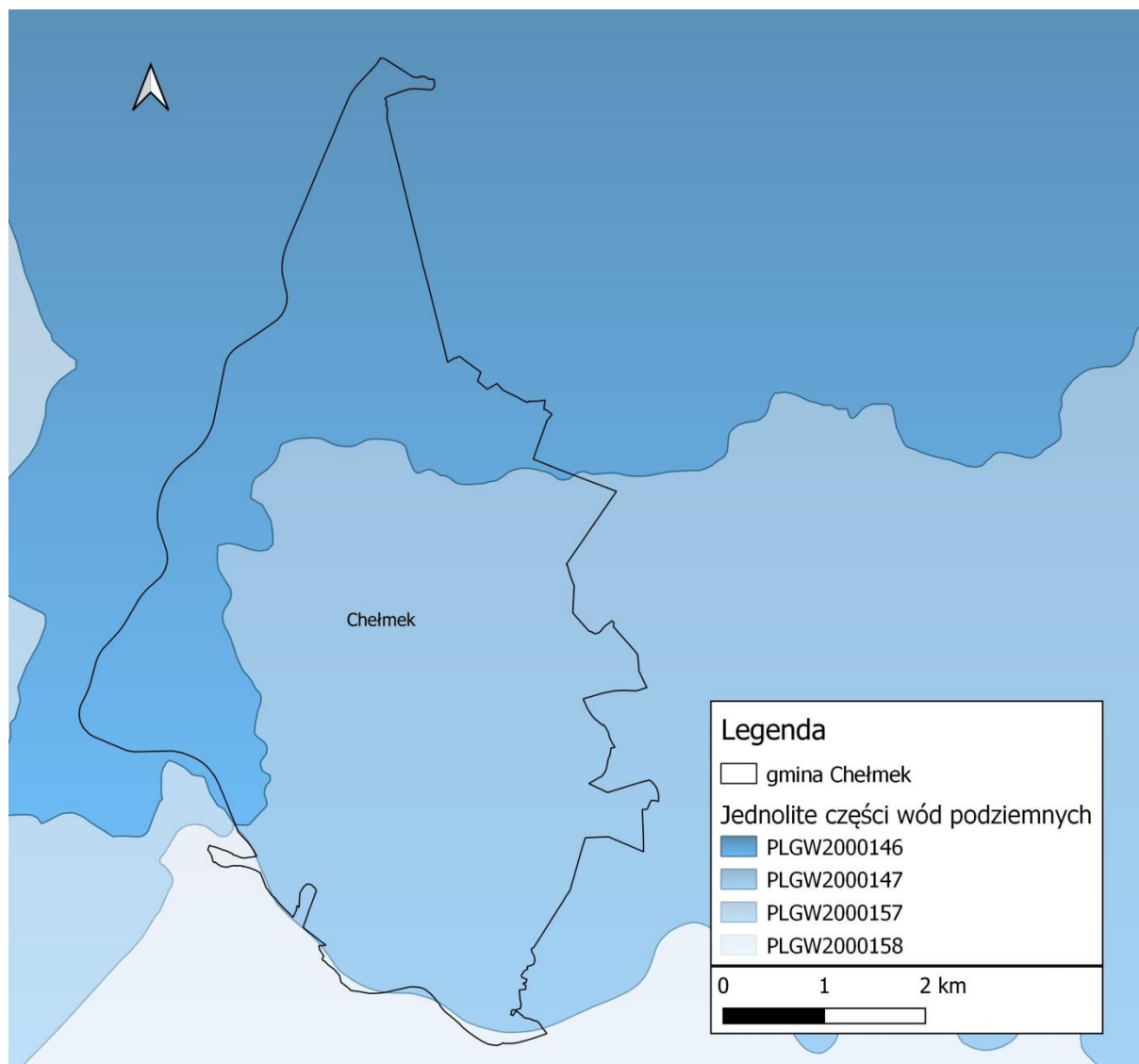
Zgodnie z obowiązującym podziałem jednolitych części wód podziemnych, teren gminy Chełmek związany jest z obszarem 3 JCWPd:

- PLGW2000146;
- PLGW2000147;
- PLGW2000158.

Tabela 8. Charakterystyka JCWPd na terenie gminy Chelmek

Numer JCWPd	146	147	157	158
Powierzchnia [km²]	201.9	484.2	359.4	1482.8
Województwo	śląskie, małopolskie	małopolskie	śląskie, małopolskie	śląskie, małopolskie
Powiat	M. Jaworzno, M. Sosnowiec, M. Mysłowice, bieruńsko-lędziński, chrzanowski, oświęcimski	chrzanowski, krakowski, M. Kraków, wadowicki, oświęcimski	oświęcimski, bieruńsko-lędziński, pszczyński, bielski, M. Bielsko-Biała	chrzanowski, oświęcimski, wadowicki, suski, bielski, m. Bielsko-Biała, cieszyński, żywiecki
Dorzecze	Wisły	Wisły	Wisły	Wisły
Region wodny	Małej Wisły	Górnej Wisły	Małej Wisły	Górnej Wisły
Główna zlewnia w obrębie JCWPd (rząd zlewni)	Przemsza (II)	Wisła (I), Sanka, Rudno, Regulka, Chechło (II)	Wisła (I)	Wisła (I), Soła (II)
Obszar bilansowy	GL-III Przemsza	K-03 Wisła od Skawy do Dunajca; K-01 Wisła od Przemszy do Skawy	GL-II Mała Wisła do ujścia Przemszy	K-01 Wisła od Przemszy do Skawy
Liczba pięter wodonośnych	5 – Piętro czwartorzędowe; – Piętro czwartorzędowe - karbońskie Q-C2; – Piętro triasowe T1,2; – Piętro triasowo-karbońskie T1,2-C2; – Piętro karbońskie C2.	5 – Piętro czwartorzędowe; – Piętro neogeńskie; – Piętro jurajskie; – Piętro triasowe; – Piętro karbońskie.	4 – Piętro czwartorzędowe; – Piętro neogenu; – Piętro fliszowe (paleogeńskie kredowe); – Piętro karbońskie	3 – Piętro czwartorzędowe; – Piętro fliszowe (paleogeńskie kredowe); – Piętro karbonu (występuje tylko w północnej części JCWPd).

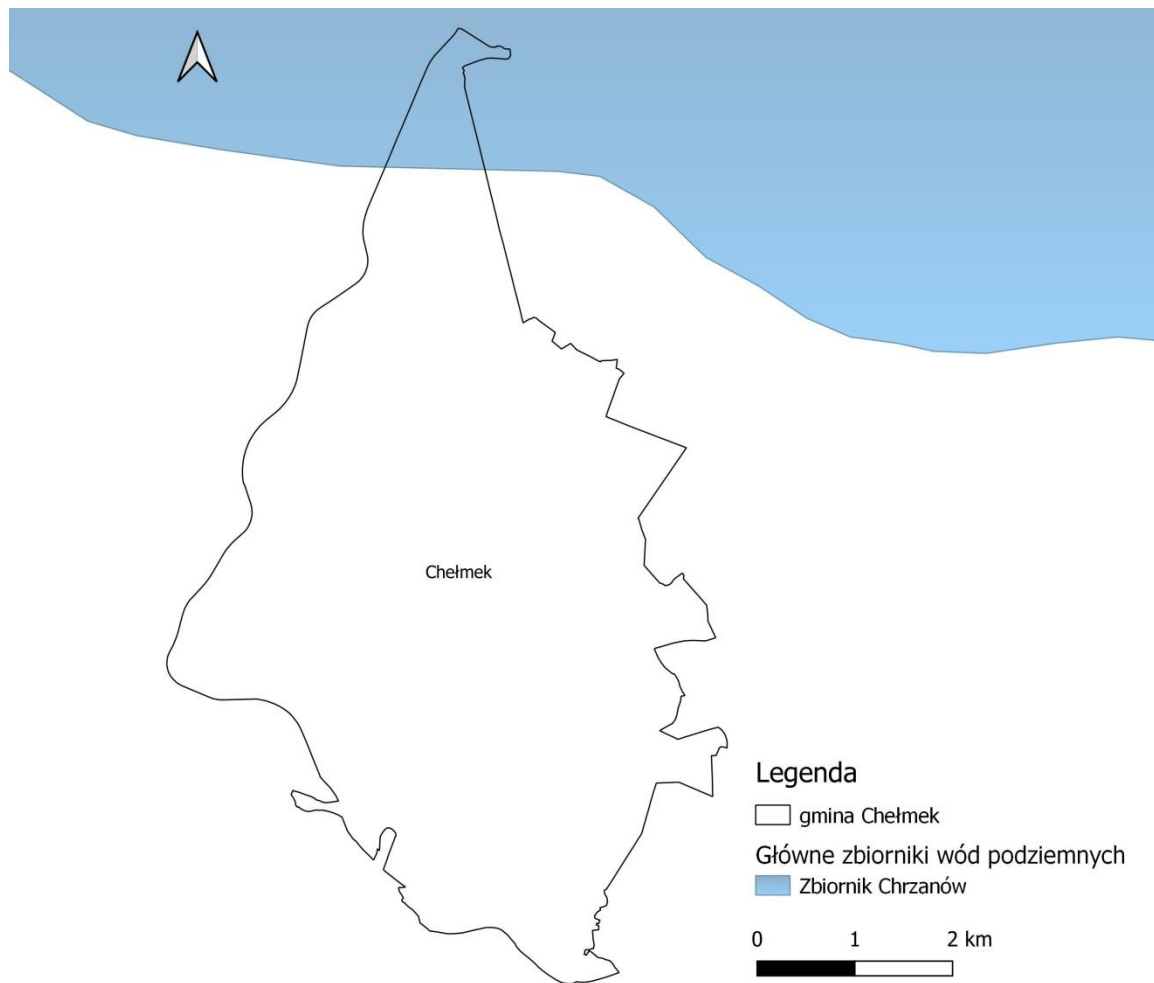
źródło: Państwowa Służba Hydrogeologiczna

Rysunek 10. Gmina Chelmek na tle JCWPd

źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przestrzennych udostępnianych przez PGW WP

Gmina Chełmek leży w zasięgu GZWP nr 452 „Zbiornik Chrzanów”.

Rysunek 11. GZWP nr 452 „Zbiornik Chrzanów”

źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przestrzennych udostępnianych przez PGW WP

2.8. Rzeźba terenu i budowa geologiczna

Rzeźba powierzchni w północnej części gminy (obszar Wyżyny Śląsko-Krakowskiej) jest dość zróżnicowana. Występują tu odosobnione wzgórza bądź pasma wzgórz oddzielone od siebie dość rozległymi, niekiedy podmokłymi dolinami. Są to fragmenty zrębowych Pagórów Libiąskich zbudowane z wapieni i dolomitów triasu. Wysokości wzniesień nie przekraczają 300 m n. p. m. Do najwyższych punktów terenów należy: wzgórze Skala (291,4 m n.p.m.). W granicach miasta Chełmek wysokości bezwzględne sięgają 253,0 - 257,0 m n.p.m. Zapadliskowe obniżenia wypełniają utwory morskiego i lądowego miocenu, a przede wszystkim piaszczyste osady wodnolodowcowe zlodowaceń północnopolskich. Deniwelacje względne dochodzą do 80 m.

Wyżyna Śląsko-Krakowska ku południowi opada stopniami tektonicznymi w kierunku Kotliny Oświęcimskiej. Południową część gminy zajmuje Dolina Górnej Wisły, będąca rozległą niziną o przebiegu w kierunku SW - NE, wypełnioną osadami aluwialnymi - piaskami, żwirami i madami. Dno doliny znajduje się na poziomie 220 m n. p. m. Ma ona szerokość 5 - 6 km i niewielki spadek. W obrębie dna doliny występują terasy niższe, których powierzchnie są prawie płaskie oraz wyższe, ułożone w postaci niewielkich stopni osiagających wysokość 2 - 3, a nawet 10 m wysokości względnej, o nachyleniu do 5. Wycięte są w nim liczne meandry i starorzecza. W części zachodniej powierzchnia doliny jest lekko podniesiona i łagodnie sfalowana.

Wzdłuż zachodniej granicy Gminy rozciąga się Dolina Przemszy. Przemsza na tym odcinku jest pozbawiona możliwości naturalnego przebiegu jest uregulowana i silnie przekształcona. Szerokość strefy ograniczonej wałami wnosi 35 - 40 m. Koryto jest płaskodenne o szerokości ok. 10 - 12 m.

Obszar gminy znajduje się we wschodniej części Górnośląskiego Zagłębia Węglowego (GZW), powstałego w waryscyjskim zapadlisku przedgórskim. W budowie geologicznej omawianego obszaru biorą udział utwory czterech pięter strukturalnych przedzielonych dyskordancjami: piętro młodopaleozoiczne z utworami karbonu, piętro mezozoiczne z utworami triasu, piętro trzeciorzędowe i piętro czwartorzędowe.

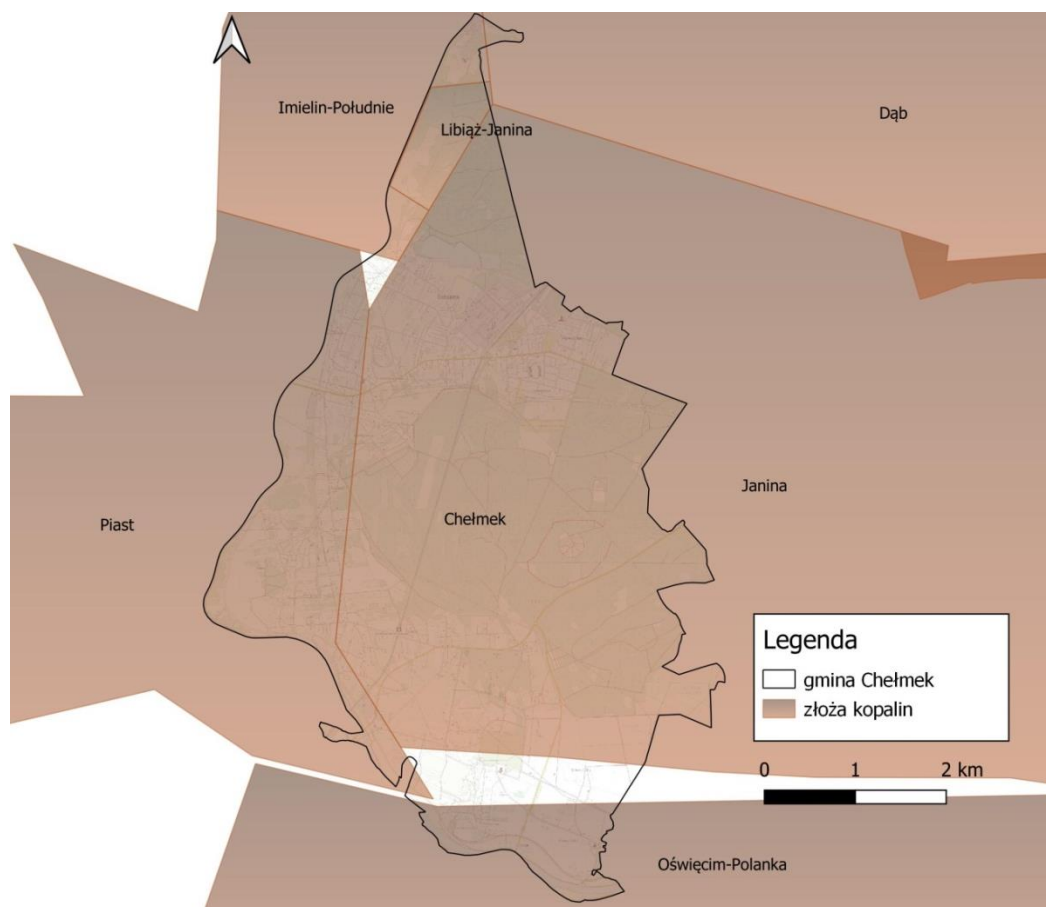
2.9. Zasoby geologiczne

Na obszarze gminy Chełmek na dzień 31.12.2024 r. istniały 6 udokumentowanych złóż kopalin. Wszystkie to złoża węgla kamiennego. Wykaz złóż surowców zlokalizowanych na terenie gminy Chełmek przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 9 Wykaz złóż surowców zlokalizowanych na terenie gminy Chełmek

Lp.	Numer złoża	Nazwa złoża	Pow. [ha]	Wydobycie(tys. t)	
				2023	2024
WĘGLE KAMIENNE					
[Z] EKSPLOATACJA ZŁOŻA ZANIECHANA					
1.	WK 15813	Imielin-Południe	696,2000	-	-
[R] ZŁOŻE ROZPOZNANE SZCZEGÓŁOWO					
2.	WK 8883	Libiąż-Janina	81,5000	-	-
[P] ZŁOŻE ROZPOZNANE WSTĘPNIE					
3.	WK 1075	Oświęcim-Polanka	10 243,0000	-	-
[E] ZŁOŻE ZAGOSPODAROWANE					
4.	WK 299	Piast	4 831,3243	1 715,00	1 319,00
5.	WK 306	Janina	6 003,0000	2 081,00	1 461,00
6.	WK 16694	Dąb	3 875,0000	0,44	8,73

źródło: Państwowy Instytut Geologiczny - Państwowy Instytut Badawczy

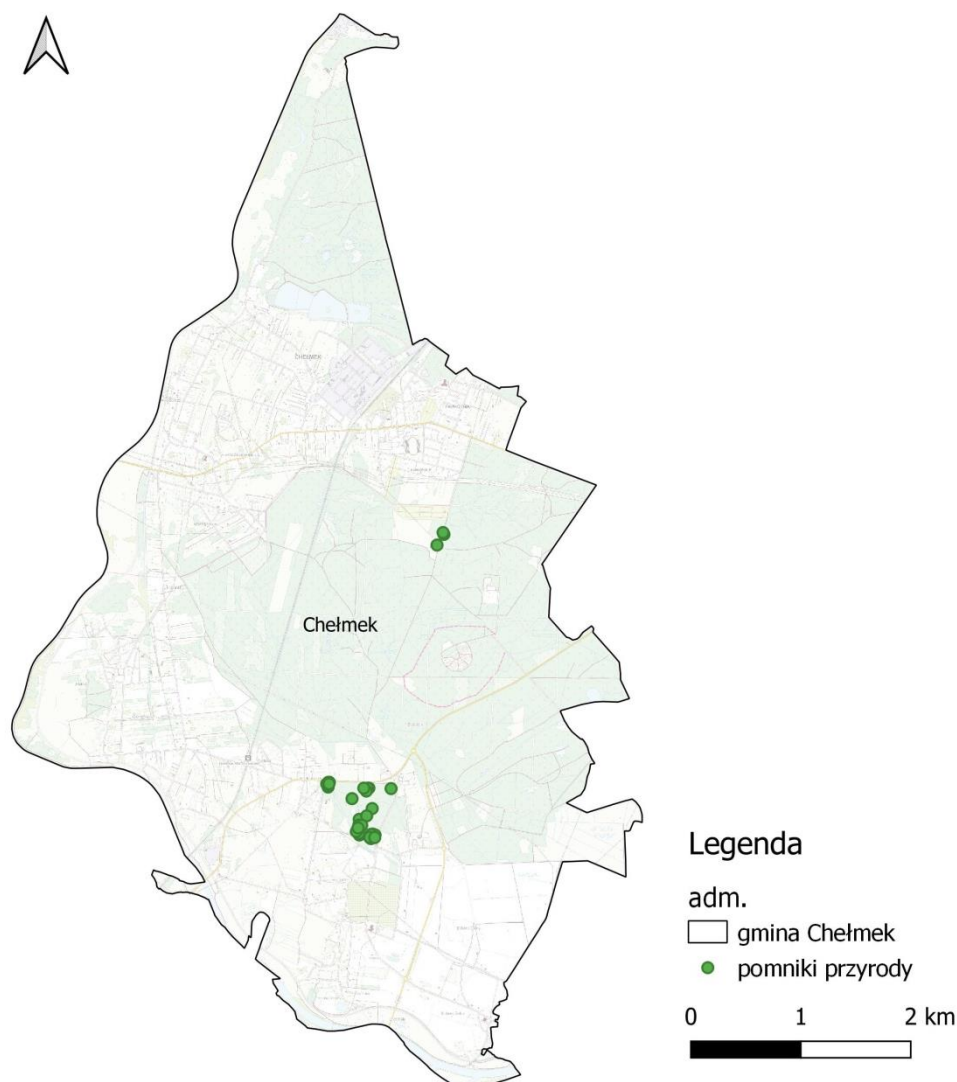
Rysunek 12. Złóża zlokalizowane na terenie gminy Chełmek

źródło: opracowanie własne

2.10. Formy ochrony przyrody

Formą ochrony przyrody na terenie gminy Chełmek są pomniki przyrody. Na jej obszarze znajduje się 14 takich obiektów, które przedstawiono w poniższej tabeli.

Pomnikami przyrody są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głazy narzutowe oraz jaskinie (art. 40 Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody).

Rysunek 13. Pomniki przyrody na terenie gminy Chełmek
źródło: opracowanie własne

*Raport z realizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Chełmek na lata 2021-2024
z perspektywą do roku 2028” za lata 2023 - 2024*

Tabela 10. Wykaz pomników przyrody znajdujących się na terenie gminy Chełmek

Lp.	Data ustanowienia	Obowiązująca podstawa prawna	Opis pomnika przyrody	Pierśnica (obwód na wysokości 1,3 m) [cm]	Wys. [m]	Opis lokalizacji
1.	1997-09-03	Rozporządzenie Nr 7/97 Wojewody Bielskiego z dnia 03.09.1997 roku w sprawie uznania drzew za pomniki przyrody	Dąb szypułkowy - Quercus robur	137	-	park dworski, w odl. ok. 25 m od wjazdu do dawnej oficyny
2.	1997-09-03	Rozporządzenie Nr 7/97 Wojewody Bielskiego z dnia 03.09.1997 roku w sprawie uznania drzew za pomniki przyrody	Dąb szypułkowy - Quercus robur	57	-	park dworski, w centralnej części parku, na środku widokowej polany
3.	1997-09-03	Rozporządzenie Nr 7/97 Wojewody Bielskiego z dnia 03.09.1997 roku w sprawie uznania drzew za pomniki przyrody	Grab zwyczajny (Grab pospolity) - Carpinus betulus	65	-	park dworski, w pn-wsch. części parku, w odl. ok. 150 m od kościoła
4.	1997-09-03	Rozporządzenie Nr 3/09 Wojewody Małopolskiego z dnia 31.07.2009 roku w sprawie pozbawienia statusu pomników przyrody	Grupa 10 drzew: Dąb – Quercus sp.	119, 115, 129, 154, 108, 96, 111, -, -, 110	-	park dworski, wzdłuż ścieżki biegnącej na zachód od pałacu
5.	1997-09-03	Rozporządzenie Nr 7/97 Wojewody Bielskiego z dnia 03.09.1997 roku w sprawie uznania drzew za pomniki przyrody	Grupa 3 drzew: Buk pospolity (Buk zwyczajny) - Fagus sylvatica	112, 85, 109	24, 23, 24	w pn-zach narożniku parku, obok mostka na rowie odwadniającym
6.	1997-09-03	Rozporządzenie Nr 7/97 Wojewody Bielskiego z dnia 03.09.1997 roku w sprawie uznania drzew za pomniki przyrody	Grupa 3 drzew: Grab zwyczajny (Grab pospolity) - Carpinus betulus	77, 73, 63	24, 21, 19	park dworski, w odl. ok. 50 m na wsch. od grupy 3 buków

*Raport z realizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Chełmek na lata 2021-2024
z perspektywą do roku 2028” za lata 2023 - 2024*

Lp.	Data ustanowienia	Obowiązująca podstawa prawna	Opis pomnika przyrody	Pierśnica (obwód na wysokości 1,3 m) [cm]	Wys. [m]	Opis lokalizacji
7.	1997-09-03	Rozporządzenie Nr 7/97 Wojewody Bielskiego z dnia 03.09.1997 roku w sprawie uznania drzew za pomniki przyrody	Grupa 4 drzew: Dąb szypułkowy - Quercus robur	- , 59, 81, 76	-	park dworski, w pn-zach. części parku
8.	1997-09-03	Rozporządzenie Nr 7/97 Wojewody Bielskiego z dnia 03.09.1997 roku w sprawie uznania drzew za pomniki przyrody	Dąb szypułkowy - Quercus robur	102	-	park dworski, na obrzeżu parku, po lewej stronie alejki skrajnej, oddzielającej starodrzew parkowy od gruntów rolnych
9.	1997-09-03	Rozporządzenie Nr 7/97 Wojewody Bielskiego z dnia 03.09.1997 roku w sprawie uznania drzew za pomniki przyrody	Jesion wyniosły - Fraxinus excelsior	91	-	park dworski, w odl. ok. 25 m na pd od obelisku w pd. części parku
10.	1997-09-03	Rozporządzenie Nr 7/97 Wojewody Bielskiego z dnia 03.09.1997 roku w sprawie uznania drzew za pomniki przyrody	Grupa 8 drzew: Klon - Acer sp. (6 szt.), Grab zwyczajny (Grab pospolity) - Carpinus betulus (1 szt.), Klon jawor (Jawor) – Acer pseudoplatanus (1 szt.)	80, 62, 64, 65, 106, 78, 143, 81	21, 20, 26, 25, 30, 26, 27, 19	park dworski, w pd-wsch części parku, w otoczeniu cisa pospolitego
11.	1997-09-03	Rozporządzenie Nr 7/97 Wojewody Bielskiego z dnia 03.09.1997 roku w sprawie uznania drzew za pomniki przyrody	Cis pospolity - Taxus baccata	46	16	park dworski, w pd. części parku
12.	2007-12-07	Uchwała Nr X/84/2007 Rady Miasta w Chełmku z dnia 23.08.2007 roku	Dąb szypułkowy - Quercus robur	121	24	Nadleśnictwo Chrzanów, Leśnictwo Żarki, w pobliżu leśniczówki na tzw. Nowopolu
13.	2007-12-07	Uchwała Nr X/84/2007 Rady Miasta w Chełmku z dnia 23.08.2007 roku	Dąb szypułkowy - Quercus robur	159	26	na dz. nr 1263 obręb Bobrek, w pobliżu leśniczówki na tzw. Nowopolu

*Raport z realizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Chełmek na lata 2021-2024
z perspektywą do roku 2028” za lata 2023 - 2024*

Lp.	Data ustanowienia	Obowiązująca podstawa prawna	Opis pomnika przyrody	Pierśnica (obwód na wysokości 1,3 m) [cm]	Wys. [m]	Opis lokalizacji
14.	2007-12-07	Uchwała Nr X/84/2007 Rady Miasta w Chełmku z dnia 23.08.2007 roku	Jesion wyniosły - Fraxinus excelsior	118	18	na dz. nr 1482 obręb Bobrek, na terenie podwórza leśniczówki na tzw. Nowopolu

źródło: crfop.gdos.gov.p

2.10.1. Lasy

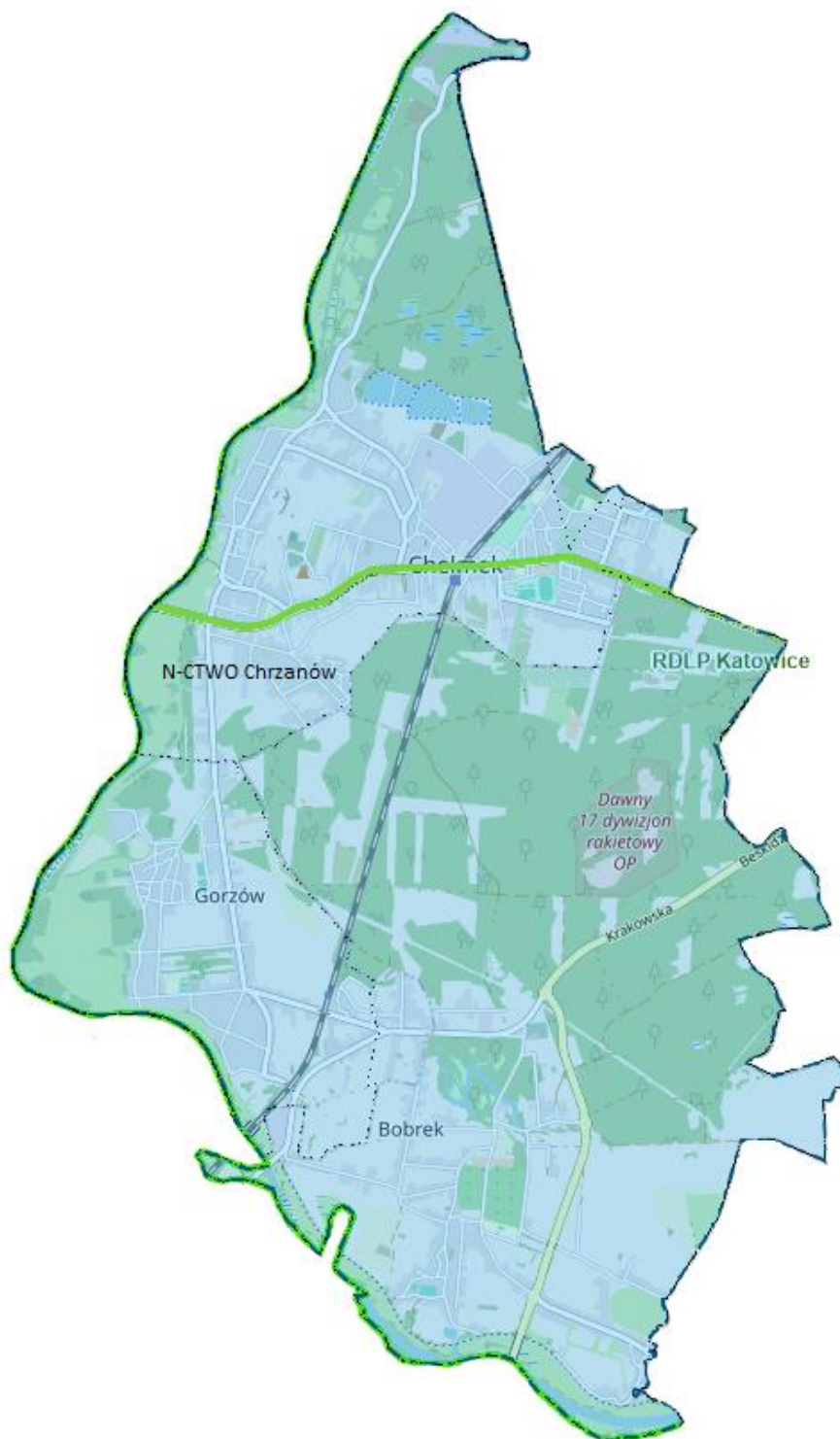
Z danych Głównego Urzędu Statystycznego wynika, iż powierzchnia gruntów leśnych w 2024 r. na terenie gminy Chełmek wyniosła 1 094,76 ha, co daje lesistość na poziomie 6,44 % (średnia krajowa wynosi 29,6 %). Strukturę gruntów leśnych na terenie gminy Chełmek przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 11. Struktura gruntów leśnych i terenów zieleni na terenie gminy Chełmek

Wskaźnik	J.m.	Rok		
		2022	2023	2024
Powierzchnia gruntów leśnych ogółem	ha	1 094,70	1 095,03	1 094,76
Lesistość	%	39,1	39,1	39,1
Grunty leśne publiczne ogółem	ha	1 061,06	1 061,05	1 061,05
Grunty leśne publiczne Skarbu Państwa	ha	1 020,67	1 020,67	1 020,67
Grunty leśne publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych	ha	1 009,86	1 009,86	1 009,86
Grunty leśne prywatne ogółem	ha	33,64	33,98	33,71
Powierzchnia lasów	ha	1 066,77	1 067,10	1 066,83
Lasy publiczne ogółem	ha	1 033,13	1 033,12	1 033,12
Lasy prywatne ogółem	ha	33,64	33,98	33,71
Parki, zieleńce i tereny zieleni osiedlowej	ha	21,85	21,97	21,97

źródło: GUS

Gmina Chełmek objęta jest obszarem Nadleśnictwa Chrzanów.

Rysunek 14. Nadleśnictwo na terenie gminy Chelmek
źródło: bdl.lasy.gov.pl

3. Zakres realizacji Programu Ochrony Środowiska dla gminy Chełmek

Realizacja działań wyznaczonych w *Programie* została zaprezentowana z podziałem na obszary interwencji, cele, kierunki interwencji i zadania. Stopień realizacji zadań opisany został strzałkami:

↑ - zadanie zrealizowane → - zadanie w trakcie realizacji
↔ - zadanie ciągłe ↓ - zadanie niezrealizowane

3.1. Ochrona klimatu i jakości powietrza

Poniższa tabela przedstawia stan realizacji 26 zadań środowiskowych w ramach obszaru interwencji ochrona klimatu i jakości powietrza.

Tabela 12. Kierunki interwencji i zadania w obszarze interwencji ochrona klimatu i jakości powietrza

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
Cel: Znacząca poprawa jakości powietrza na obszarze Gminy Chełmek związana z realizacją kierunków działań naprawczych			
Kierunek interwencji: Skuteczne wdrażanie planów i programów służących ochronie powietrza w skali lokalnej i wojewódzkiej poprzez osiągnięcie zakładanych efektów ekologicznych			
1.	Wdrożenie niniejszego programu ochrony powietrza wraz z weryfikacją zakładanych efektów	Urząd Miejski w Chełmku	↑
2.	Aktualizacja i monitoring Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Chełmek	Urząd Miejski w Chełmku	↔
3.	Badania i monitoring jakości powietrza	WIOŚ w Krakowie	↔
Kierunek interwencji: Wdrożenie mechanizmów ograniczających negatywny wpływ transportu na jakość powietrza poprzez efektywną politykę transportową do poziomu niepowodującego negatywnego oddziaływania na jakość powietrza			
4.	Rozwój systemu dróg	Urząd Miejski w Chełmku, Zarządcy dróg	↔
5.	Zwiększenie dostępności do terenów przemysłowych w Chełmku - budowa dróg dojazdowych do strefy	Urząd Miejski w Chełmku	↑
6.	Budowa dróg łączących ul. Sportową i ul. Polną w Gorzowie wraz z rozbudową drogi wewnętrznej i połączeniem do drogi powiatowej	Urząd Miejski w Chełmku	→
7.	Budowa drogi bocznej od ul. Kościuszki w Chełmku	Urząd Miejski w Chełmku	↑
8.	Budowa nowych odcinków oświetlenia ulicznego w Gminie Chełmek	Urząd Miejski w Chełmku	↑
9.	Montaż fotowoltaiki na budynkach LKS Gorzów i Bobrek	Urząd Miejski w Chełmku	↑

*Raport z realizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Chełmek na lata 2021-2024
z perspektywą do roku 2028” za lata 2023 - 2024*

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
10.	Dotacje na realizację zadania polegającego na modernizacji źródeł ciepła w budynkach i lokalach mieszkalnych w Gminie Chełmek (wymiana pieca węglowego)	Urząd Miejski w Chełmku	↑
11.	Współfinansowanie lokalnego transportu zbiorowego poprzez dofinansowania dla Urzędu Miasta Oświęcim dla MKZ Oświęcim	Urząd Miejski w Chełmku	↔
12.	Wybieranie rozwiązań z zakresu błękitno-zielonej infrastruktury przy zagospodarowywaniu przestrzeni miejskiej	Urząd Miejski w Chełmku	↓
13.	Budowa i bieżące utrzymanie ciągów pieszych i rowerowych	Urząd Miejski w Chełmku	↔
Kierunek interwencji: Wdrożenie mechanizmów motywujących do implementacji nowoczesnych rozwiązań w przemyśle skutkujących redukcją emisji substancji zanieczyszczających			
14.	Prowadzenie regularnych kontroli przestrzegania przepisów prawnych i zapisów pozwoleń przez podmioty gospodarcze	WIOŚ w Krakowie, Starostwo Powiatowe w Oświęcimiu	↔
15.	Tworzenie przepisów, projektów oraz inwestycji mających na celu ograniczenie emisji substancji zanieczyszczających z instalacji energetycznych i przemysłowych	podmioty gospodarcze	↔
Kierunek interwencji: Wzmocnienie systemu edukacji ekologicznej społeczeństwa skierowanej na promocję postaw służących ochronie powietrza			
16.	Prowadzenie kampanii edukacyjnych w zakresie niebezpieczeństw związanych z zanieczyszczeniem powietrza, jego negatywnym wpływem na zdrowie i życie ludzi oraz sposobów przeciwdziałania temu zanieczyszczeniu	Urząd Miejski w Chełmku, Starostwo Powiatowe w Oświęcimiu, organizacje pozarządowe	↔
17.	Prowadzenie kontroli oraz wykrywanie nielegalnego spalania odpadów i kontrola przestrzegania przepisów uchwały antysmogowej	Urząd Miejski w Chełmku	↔
Cel: Realizacja racjonalnej gospodarki energetycznej łączącej efektywność energetyczną z nowoczesnymi technologiami			
Kierunek interwencji: Wspieranie finansowe i technologiczne inwestycji w technologie mające na celu efektywne wykorzystanie energii			
18.	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej na terenie gminy	Urząd Miejski w Chełmku, Starostwo Powiatowe w Oświęcimiu, zarządcy nieruchomości	↔

*Raport z realizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Chełmek na lata 2021-2024
z perspektywą do roku 2028” za lata 2023 - 2024*

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
19.	Termomodernizacja budynków mieszkalnych na terenie gminy	Urząd Miejski w Chełmku, Mieszkańcy, administratorzy budynków, Spółdzielnie i Wspólnoty Mieszkaniowe, deweloperzy	↔
20.	Program wymiany kotłów węglowych na inne źródła ciepła np. gazowe, instalacje OZE itd.	Urząd Miejski w Chełmku, mieszkańcy, właściciele budynków	↔
21.	Audyty energetyczne budynków	Mieszkańcy, administratorzy budynków Spółdzielnie i Wspólnoty Mieszkaniowe, deweloperzy	↑
22.	Modernizacja oświetlenia ulicznego oraz oświetlenia budynków publicznych w celu zmniejszenia jego energochłonności	Urząd Miejski w Chełmku	↔
23.	Modernizacja oświetlenia ulicznego oraz oświetlenia budynków publicznych w celu zmniejszenia zanieczyszczenia świetlnego	Urząd Miejski w Chełmku	↔
Kierunek interwencji: Wzmocnienie systemu wykorzystania odnawialnych źródeł energii			
24.	Tworzenie i modernizacja instalacji odnawialnych źródeł energii dla obiektów użyteczności publicznej	Urząd Miejski w Chełmku	↔
25.	Tworzenie i modernizacja instalacji odnawialnych źródeł energii dla obiektów mieszkalnych	Mieszkańcy, administratorzy budynków, Spółdzielnie i Wspólnoty Mieszkaniowe, deweloperzy	↑
26.	Realizacja założeń do planów zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe z określeniem możliwości wykorzystania odnawialnych źródeł energii	Urząd Miejski w Chełmku	↔

źródło: Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Chełmek na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028

1. Wdrożenie niniejszego programu ochrony powietrza wraz z weryfikacją zakładanych efektów

W ramach realizacji Programu Ochrony Powietrza zrealizowano działania obejmujące wymianę kotłów grzewczych, prowadzenie działań edukacyjnych z zakresu ochrony środowiska oraz kontrole źródeł ogrzewania w budynkach mieszkalnych.

Łączne nakłady finansowe na realizację tych zadań wyniosły:

- w 2023 roku: 189 346,24 zł;
- w 2024 roku: 269 415,89 zł.

Koszty zostały pokryte ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie, Gminy Chełmek oraz Powiatu Oświęcimskiego.

2. Aktualizacja i monitoring Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Chełmek

Zgodnie z obowiązującymi przepisami, gminy nie mają ustawowego obowiązku aktualizacji Planu Gospodarki Niskoemisyjnej (PGN). Dokument ten był wymagany w latach ubiegłych głównie jako załącznik do wniosków o dofinansowanie ze środków unijnych, w ramach określonych programów operacyjnych.

W związku z brakiem formalnego obowiązku oraz brakiem potrzeby jego wykorzystania w procesie aplikacyjnym, Gmina Chełmek nie podejmowała w raportowanym okresie działań związanych z aktualizacją ani monitoringiem PGN. Tym samym nie było konieczności realizacji tego zadania.

3. Badania i monitoring jakości powietrza

Emisję zanieczyszczeń do powietrza powodują zarówno źródła naturalne, jak i antropogeniczne. Do tych pierwszych zaliczamy zjawisko wietrzenia skał, pożary czy procesy biologiczne (rozkład materii organicznej, pylenie roślin). Zanieczyszczeniami związanymi z działalnością człowieka są natomiast: przemysł energetyczny, transportowy, sektor komunalno-bytowy. Zanieczyszczanie powietrza dzieli się na pyłowe i gazowe. Do zanieczyszczeń pyłowych zalicza się pyły zawieszone PM₁₀ i PM_{2,5}, które uważa się za najpoważniejsze zagrożenie zdrowia ludzi. Ma to związek ze zróżnicowaniem wielkości ich cząsteczek oraz składu chemicznego. Mogą zawierać metale ciężkie, pierwiastki promieniotwórcze i rakotwórcze oraz toksyczne związki organiczne, takie jak wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne (WWA). Ponadto pyły zawieszone mogą być nośnikami bakterii i wirusów, które są przyczyną podrażnień układu oddechowego i alergii. Pyły mają również szkodliwy wpływ na rośliny, gdyż osadzając się na powierzchni liści pochłaniają światło i zatykają aparaty szparkowe, utrudniając proces fotosyntezy. Największy wpływ na wielkość ich emisji mają źródła bytowo-komunalne, określane jako źródła powierzchniowe tzw. niska emisja. Drugą istotną przyczyną tych zanieczyszczeń są emisje pochodzące z energetyki zawodowej i transportu.

Gmina miejsko-wiejska Chełmek znajduje się w obrębie strefy małopolskiej. Dla potrzeb dokonania rocznej oceny jakości powietrza za rok 2023 i 2024 wykorzystano wyniki modelowania matematycznego jakości powietrza przygotowane przez Instytut Ochrony Środowiska - Państwowy Instytut Badawczy oraz metodę obiektywnego szacowania.

Monitoring GIOŚ w Krakowie⁴

Na podstawie wyników pomiarów prowadzonych na stacjach Państwowego Monitoringu Środowiska, Główny Inspektor Ochrony Środowiska, co roku, w terminie do 30 kwietnia, dokonuje oceny jakości powietrza w danym województwie za poprzedni rok kalendarzowy.

Gmina Chełmek leży w strefie małopolskiej, wyniki monitoringu powietrza w tej strefie przedstawia poniższa tabela.

⁴ Roczna ocena jakości powietrza w województwie małopolskim. Raport wojewódzki za lata 2023 - 2024

Tabela 13. Wyniki monitoringu powietrza w strefie małopolskiej przedstawione w rocznych ocenach jakości powietrza

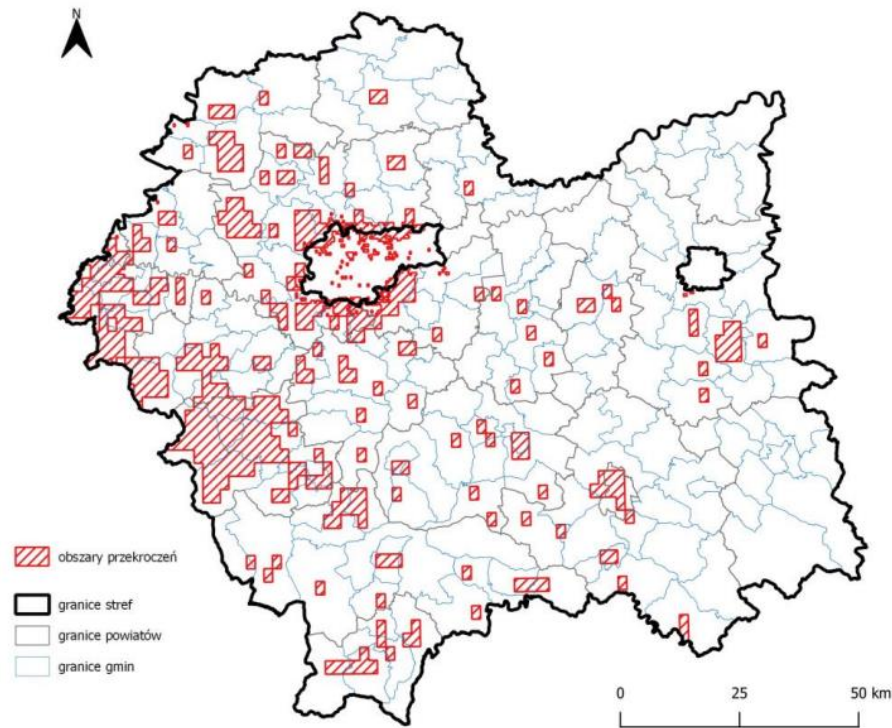
Rok	Symbol klasy wynikowej												
	SO ₂	NO ₂	CO	C ₆ H ₆	O ₃	O ₃ ¹⁾	PM10	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	PM2,5 ²⁾
2023	A	A	A	A	A	A	C	A	A	A	A	C	A1
2024	A	A	A	A	A	A	C	A	A	A	A	C	A1

¹⁾ Dla ozonu - poziom celu długoterminowego, strefy uzyskały klasę D2;

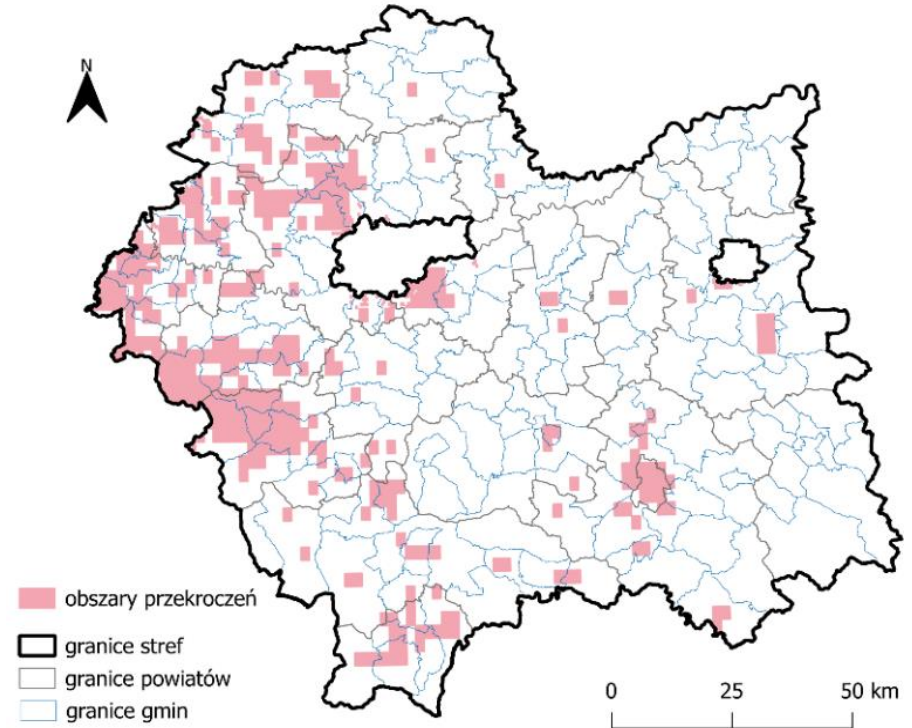
²⁾ Dla pyłu zawieszonego PM2,5 - poziom dopuszczalny I faza, strefy uzyskały klasę A;

źródło: Roczna ocena, jakości powietrza w województwie małopolskim, raport wojewódzki za lata 2023 - 2024

Zgodnie z zasadami oceny rocznej klasę strefy dla danego zanieczyszczenia, określa się na podstawie jego stężeń występujących w rejonach potencjalnie najbardziej zanieczyszczonych rozważaną substancją. W rezultacie, nawet obszar przekroczeń wartości normatywnych zanieczyszczenia o małym zasięgu decyduje o wyniku klasyfikacji całej strefy (nawet o dużej powierzchni). Należy, zatem pamiętać, że zaliczenie strefy do klasy C dla danego zanieczyszczenia, nie oznacza złej sytuacji na terenie całej strefy - a jest jedynie sygnałem, że w strefie istnieją obszary wymagające podjęcia i prowadzenia działań na rzecz poprawy, jakości powietrza pod kątem rozważanego zanieczyszczenia.

Rysunek 15. Zasięg obszarów przekroczeń poziomu docelowego B(a)P w pyłe zawieszonym PM10, określonego ze względu na ochronę zdrowia ludzi w województwie małopolskim, w 2023 roku
źródło: GIOŚ

Rysunek 16. Zasięg obszarów przekroczeń poziomu docelowego B(a)P w pyłe zawieszonym PM10, określonego ze względu na ochronę zdrowia ludzi w województwie małopolskim, w 2024 roku
źródło: GIOŚ

Ponadto w latach 2023 - 2024 przeprowadzono ocenę, jakości powietrza, pod kątem ochrony roślin, wykonano dla jednej strefy w województwie małopolskim: strefy małopolskiej. W ocenie uwzględniono 3 substancje: dwutlenek siarki (SO₂), tlenki azotu (NO_x) i ozon (O₃). Podczas oceny ozonu dokonano dodatkowej klasyfikacji stref w odniesieniu do poziomu celu długoterminowego.

Poniżej przedstawiono zestawienie wyników oceny dla wszystkich zanieczyszczeń uwzględnianych w ocenie rocznej dokonywanej pod kątem ochrony roślin.

Tabela 14. Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie za 2023 - 2024 rok, dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin - klasyfikacja podstawowa (klasy: A, C)

Rok	Nazwa strefy	SO ₂	NO _x	O ₃ ¹⁾
2023	strefa małopolska	A	A	A
2024	strefa małopolska	A	A	A

¹⁾ Dla ozonu - poziom celu długoterminowego - strefa małopolska uzyskała klasę D2.

źródło: Roczna ocena, jakości powietrza w województwie małopolskim, raport wojewódzki za lata 2023 - 2024

4. Rozwój systemu dróg

W latach 2023 - 2025 na terenie gminy Chełmek, we współpracy z Zarządem Powiatu w Oświęcimiu, realizowano inwestycje w infrastrukturę drogową w następujących latach:

2023 - 2024

- **Przebudowa drogi powiatowej nr 1900K - ul. Gorzowska w miejscowości Gorzów**

Zakres inwestycji: remont i przebudowa jezdni, budowa chodnika, sieci kanalizacji deszczowej, oświetlenia ulicznego (doświetlenie przejścia dla pieszych), przebudowa sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej, remont poboczy i zjazdów, zabezpieczenie istniejących sieci, wykonanie oznakowania poziomego i pionowego, montaż radarowego wyświetlacza prędkości.

Odcinek: od km 1+611,41 do km 2+740,06;

Koszt: 3 780 896,62 zł;

Źródło finansowania: Powiat Oświęcimski, Gmina Chełmek, Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg (RFRD).

2024

- **Przebudowa drogi powiatowej nr 1906K - ul. Kościuszki w miejscowości Chełmek**

Zakres prac: budowa chodnika, wykonanie odwodnienia pasa drogowego i chodnika, przebudowa zjazdu oraz remont pobocza.

Odcinek: od km 0+332,15 do km 0+427,10;

Koszt: 157 310,94 zł;

Źródło finansowania: Powiat Oświęcimski, Gmina Chełmek, RFRD.

- **Budowa chodnika wzdłuż drogi powiatowej nr 1808K - ul. Oświęcimska w miejscowości Gorzów**

Etap: koncepcja projektowa;

Koszt: 45 000,00 zł;

Źródło finansowania: Powiat Oświęcimski, Gmina Chełmek.

2024 - 2025

- **Budowa chodnika wzdłuż drogi powiatowej nr 1900K - ul. Mieszka I w miejscowości Chełmek**
Etap: dokumentacja projektowa;
Koszt: 69 500,00 zł;
Źródło finansowania: Powiat Oświęcimski, Gmina Chełmek.
- **Budowa sygnalizacji świetlnej wzbudzonej przy wiadukcie kolejowym w ciągu drogi powiatowej nr 1900K - ul. Nowowiejska w miejscowości Gorzów**
Etap: dokumentacja projektowa;
Koszt: 55 350,00 zł;
Źródło finansowania: Powiat Oświęcimski, Gmina Chełmek.

5. Zwiększenie dostępności do terenów przemysłowych w Chełmku - budowa dróg dojazdowych do strefy

Zadanie zostało zrealizowane w 2020 roku i obejmowało budowę dróg dojazdowych umożliwiających lepszy dostęp do terenów przemysłowych zlokalizowanych na obszarze Gminy Chełmek.

6. Budowa dróg łączących ul. Sportową i ul. Polną w Gorzowie wraz z rozbudową drogi wewnętrznej i połączeniem do drogi powiatowej

W okresie objętym sprawozdaniem pozyskano kompletną dokumentację projektową dla inwestycji, wraz z decyzją o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej (ZRID).

7. Budowa drogi bocznej od ul. Kościuszki w Chełmku

W latach 2024 - 2025 zrealizowano budowę drogi bocznej od ul. Kościuszki w Chełmku, obejmującą wykonanie nawierzchni asfaltowej oraz systemu odwodnienia.

Całkowity koszt zadania wyniósł 780 000,00 zł i został pokryty ze środków własnych Gminy Chełmek.

8. Budowa nowych odcinków oświetlenia ulicznego w Gminie Chełmek

W 2024 roku, w ramach zadania, zlecono opracowanie trzech dokumentacji projektowych dotyczących budowy i rozbudowy oświetlenia ulicznego. Dodatkowo wybudowano dwa nowe odcinki oświetlenia ulicznego.

Łączny koszt realizacji zadania wyniósł 208 679,82 zł i został w całości pokryty ze środków własnych Gminy Chełmek.

9. Montaż fotowoltaiki na budynkach LKS Gorzów i Bobrek

Zadanie zostało zrealizowane w latach wcześniejszych i zostało szczegółowo opisane w poprzednim raporcie za lata 2021 - 2022.

10. Dotacje na realizację zadania polegającego na modernizacji źródeł ciepła w budynkach i lokalach mieszkalnych w Gminie Chełmek (wymiana pieca węglowego)

W ramach działań na rzecz poprawy jakości powietrza Gmina Chełmek, przy współudziale Powiatu Oświęcimskiego kontynuowała udzielanie dotacji celowych na wymianę nieekologicznych źródeł ciepła w budynkach mieszkalnych.

W 2023 roku zrealizowano wymianę 26 nieekologicznych kotłów węglowych:

- 24 urządzenia zastąpiono kotłami gazowymi;
- 2 źródła ciepła zostały podłączone do sieci ciepłowniczej.

Łączny koszt zadania wyniósł 78 500,00 zł, z czego:

- 51 500,00 zł pochodziło z budżetu Gminy Chełmek;
- 27 000,00 zł z budżetu Powiatu Oświęcimskiego.

W 2024 roku dokonano wymiany kolejnych 25 nieekologicznych kotłów węglowych, wszystkie na kotły gazowe.

Całkowity koszt zadania wyniósł 79 000,00 zł, z czego:

- 52 000,00 zł pochodziło z budżetu Gminy Chełmek;
- 27 000,00 zł z budżetu Powiatu Oświęcimskiego.

Zadanie zostało sfinansowane ze środków Gminy Chełmek oraz Powiatu Oświęcimskiego.

Gmina Chełmek ma zawarte porozumienie z WFOŚiGW w Krakowie na prowadzenie punktu konsultacyjno-informacyjnego programu „Czyste powietrze”. W ramach punktu PKI udzielana jest pomoc mieszkańcom w wypełnianiu wniosków o dofinansowanie oraz wniosków o płatność na wymianę źródeł ogrzewania oraz termomodernizację budynków.

11. Współfinansowanie lokalnego transportu zbiorowego poprzez dofinansowania dla Urzędu Miasta Oświęcim dla MZK Oświęcim

W ramach działań na rzecz zrównoważonego transportu, Gmina Chełmek w latach 2023 - 2024 współfinansowała funkcjonowanie lokalnych linii autobusowych obsługujących mieszkańców gminy.

Współfinansowano następujące połączenia:

- Linie nr 22 i 32 - realizowane przez MZK Oświęcim, przy wsparciu organizacyjnym Miasta Oświęcim;
- Linie A, B, 8 i 25 - realizowane przez Związek Komunalny Komunikacja Międzygminna w Chrzanowie (ZKKM).

Łączne koszty poniesione przez Gminę Chełmek wyniosły:

- w 2023 roku - 812 040,58 zł;
- w 2024 roku - 917 541,50 zł.

12. Wybieranie rozwiązań z zakresu błękitno-zielonej infrastruktury przy zagospodarowywaniu przestrzeni miejskiej

W latach objętych raportem na terenie gminy Chełmek nie realizowano zadań związanych z wdrażaniem elementów błękitno-zielonej infrastruktury w zagospodarowaniu przestrzeni miejskiej. Działania w tym zakresie nie zostały ujęte w planach inwestycyjnych analizowanego okresu.

13. Budowa i bieżące utrzymanie ciągów pieszych i rowerowych

Na terenie gminy Chełmek, w ramach działalności statutowej, realizowane są działania związane z bieżącym utrzymaniem istniejącej infrastruktury pieszej. Obecnie na terenie gminy nie funkcjonują wyodrębnione ciągi rowerowe.

Utrzymanie ciągów pieszych obejmuje regularne usuwanie odpadów komunalnych oraz oczyszczanie nawierzchni z zanieczyszczeń w ramach letniego i zimowego utrzymania. Działania te przyczyniają się do poprawy estetyki przestrzeni publicznej oraz komfortu poruszania się pieszych mieszkańców.

14. Prowadzenie regularnych kontroli przestrzegania przepisów prawnych i zapisów pozwoleń przez podmioty gospodarcze

Starostwo Powiatowe w Oświęcimiu przeprowadza kontrole przy współudziale Małopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Krakowie przed wydaniem (lub zmianą) zezwoleń na przetwarzanie lub zbieranie odpadów.

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie w latach 2023 - 2024 przeprowadził kontrole w zakresie emisji gazów i pyłów do powietrza. Zrealizowano łącznie sześć kontroli:

- dwie kontrole planowe;
- jedną kontrolę planową w zakresie realizacji zadań określonych w programach ochrony powietrza oraz planach działań krótkoterminowych;
- trzy kontrole oparte na analizie wyników badań automonitoringowych.

15. Tworzenie przepisów, projektów oraz inwestycji mających na celu ograniczenie emisji substancji zanieczyszczających z instalacji energetycznych i przemysłowych

Zadanie jest realizowane na bieżąco przez przedsiębiorców, w zależności od potrzeb i rodzaju prowadzonej działalności. Obejmuje wdrażanie technologii ograniczających emisje oraz dostosowywanie instalacji do obowiązujących przepisów, w tym ustawy Prawo ochrony środowiska i uchwały antysmogowej Sejmiku Województwa Małopolskiego.

16. Prowadzenie kampanii edukacyjnych w zakresie niebezpieczeństw związanych z zanieczyszczeniem powietrza, jego negatywnym wpływem na zdrowie i życie ludzi oraz sposobów przeciwdziałania temu zanieczyszczeniu

Na terenie gminy Chełmek w ramach bieżącej działalności w latach 2023 - 2024 prowadzono regularne kampanie edukacyjne mające na celu kształtowanie prawidłowych postaw w zakresie ochrony powietrza oraz uświadamianie mieszkańców o zagrożeniach wynikających z jego zanieczyszczenia. Działania te obejmowały zarówno przekazywanie informacji o skutkach zdrowotnych niskiej jakości powietrza, jak i prezentowanie sposobów zapobiegania tym zagrożeniom.

Edukacja prowadzona była m.in. poprzez:

- publikacje artykułów w lokalnym miesięczniku „Echo Chełmka”;
- bieżące informacje zamieszczane na stronie internetowej Urzędu Gminy.

Dodatkowo, Gmina Chełmek - w ramach porozumienia z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie - prowadzi gminny punkt konsultacyjno-informacyjny programu „Czyste Powietrze”. W jego ramach mieszkańcy mogą uzyskać pomoc w wypełnianiu wniosków o dofinansowanie wymiany źródeł ciepła oraz realizację prac termomodernizacyjnych w budynkach mieszkalnych.

Działania w 2023 roku:

- Publikacje w „Echu Chełmka” oraz informacje na stronie internetowej Urzędu Gminy.
- Liczne akcje informacyjno-edukacyjne, w tym:
 - Spotkanie „Drzewo dla klimatu”;
 - XXV Folklorystyczne Spotkanie nad Przemszą w Parku Rodzinnym w Chełmku;
 - Jarmark Świąteczny obok Biblioteki MOKSiR z punktem konsultacyjno-informacyjnym programu *Czyste Powietrze* oraz wymagań uchwały antysmogowej;
 - Gminny Konkurs Ekologiczny pt. „Segregacja śmieci”.
- Funkcjonowanie gminnego punktu konsultacyjno-informacyjnego programu „Czyste Powietrze” (w porozumieniu z WFOŚiGW w Krakowie).
- Zakup i montaż telebimu na ścianie Urzędu do bieżącej informacji mieszkańców o jakości powietrza.

Koszt działań w 2023 roku: 19 796,44 zł.

Działania w 2024 roku:

- Organizacja spotkań z operatorem „Pilotażowego Programu Operatorzy w Programie Czyste Powietrze”:
 - Sołectwo Gorzów - 1 spotkanie;
 - Sołectwo Bobrek - 1 spotkanie;
 - Chełmek - 2 spotkania.
- Punkt konsultacyjno-informacyjny programu „Czyste Powietrze” podczas XXV Folklorystycznego Spotkania nad Przemszą (15.09.2024 r.) wraz z konkursami tematycznymi dotyczącymi ochrony powietrza i gospodarki odpadami.
- Kontynuacja działań informacyjno-edukacyjnych i wsparcia mieszkańców w ramach gminnego punktu konsultacyjnego.

Koszt działań w 2024 roku: 40 908,96 zł.

Prowadzone kampanie edukacyjne i informacyjne w latach 2023 - 2024 przyczyniły się do wzrostu świadomości ekologicznej mieszkańców Gminy oraz wsparcia w realizacji działań na rzecz poprawy jakości powietrza. Łączny koszt realizacji tych działań wyniósł 60 705,40 zł i został pokryty ze środków Gminy Chełmek, WFOŚiGW w Krakowie oraz innych podmiotów.

17. Prowadzenie kontroli oraz wykrywanie nielegalnego spalania odpadów i kontrola przestrzegania przepisów uchwały antysmogowej

Na terenie gminy w raportowanych latach realizowano systematyczne działania kontrolne mające na celu zapobieganie nielegalnemu spalaniu odpadów oraz egzekwowanie przestrzegania przepisów wynikających z uchwały antysmogowej.

Kontrole były prowadzone przez pracowników Gminy. W 2023 roku przeprowadzono 205 kontroli, w tym 25 interwencyjnych, natomiast w 2024 roku wykonano 135 kontroli, w tym 35 interwencyjnych.

Koszty poniesione przez Gminę Chełmek na realizację tych działań wyniosły:

- w 2023 roku - 34 516,74 zł;
- w 2024 roku - 58 280,42 zł.

18. Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej na terenie gminy

W latach 2023 - 2025 realizowana jest kompleksowa modernizacja infrastruktury szkolno-przedszkolnej, obejmująca obiekty ZSP Nr 2 przy ul. Brzozowej i ul. Piłsudskiego oraz SZS Nr 1 przy ul. Chrobrego w Chełmku. W ramach prac wykonano roboty ogólnobudowlane i instalacyjne, wymieniono stolarkę okienną i drzwiową oraz wykonano docieplenie ścian i stropów.

Łączny koszt inwestycji dla wszystkich trzech obiektów, zgodnie z zawartymi umowami, wyniósł 15 981 749,62 zł i został sfinansowany ze środków własnych Gminy oraz funduszy pozyskanych z programu Polski Ład.

19. Termomodernizacja budynków mieszkalnych na terenie gminy

Na terenie gminy prowadzono działania termomodernizacyjne budynków mieszkalnych realizowane przez ich właścicieli, m.in. w ramach rządowego programu „Czyste Powietrze”. Inwestycje obejmują m.in. docieplenia przegród budowlanych, wymianę źródeł ciepła oraz modernizację systemów grzewczych.

20. Program wymiany kotłów węglowych na inne źródła ciepła np. gazowe, instalacje OZE itd.

Zadanie zostało szczegółowo opisane w punkcie 10 niniejszego raportu, dotyczącym realizacji programu „Czyste Powietrze” oraz działań związanych z ograniczeniem niskiej emisji poprzez wymianę źródeł ciepła na bardziej ekologiczne.

21. Audyty energetyczne budynków

W 2023 roku w Samorządowym Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 2 w Chełmku przeprowadzono audyty energetyczne budynków przy ul. Piłsudskiego 1 oraz ul. Brzozowej 7-9. Łączny koszt realizacji zadania wyniósł 9 840,00 zł, został pokryty ze środków Gminy Chełmek.

22. Modernizacja oświetlenia ulicznego oraz oświetlenia budynków publicznych w celu zmniejszenia jego energochłonności **23. Modernizacja oświetlenia ulicznego oraz oświetlenia budynków publicznych w celu zmniejszenia zanieczyszczenia świetlnego**

W ramach bieżącej konserwacji oświetlenia ulicznego wszystkie uszkodzone oraz niesprawne oprawy są systematycznie wymieniane na nowoczesne, energooszczędne lampy LED. Działania te przyczyniają się zarówno do obniżenia zużycia energii elektrycznej, jak i do ograniczenia zanieczyszczenia świetlnego w przestrzeni publicznej.

24. Tworzenie i modernizacja instalacji odnawialnych źródeł energii dla obiektów użyteczności publicznej

W 2023 roku zrealizowano zadanie pn. „Przebudowa i rozbudowa szkoły i przedszkola w SZS w Gorzowie”. W ramach inwestycji wykonano termomodernizację ścian zewnętrznych, wymieniono stolarkę okienną, a także zamontowano pompę ciepła oraz instalację paneli fotowoltaicznych.

Łączny koszt realizacji przedsięwzięcia wyniósł 5 574 852,00 zł i został pokryty ze środków budżetu Gminy Chełmek oraz innych źródeł zewnętrznych.

25. Tworzenie i modernizacja instalacji odnawialnych źródeł energii dla obiektów mieszkalnych

W raportowanym okresie Administracja Domów Mieszkalnych oraz Międzyzakładowa Spółdzielnia Mieszkaniowa "Budowlanka" na terenie gminy Chełmek nie realizowały działań związanych z tworzeniem ani modernizacją instalacji odnawialnych źródeł energii w budynkach wielorodzinnych. Inwestycje w OZE były natomiast podejmowane przez mieszkańców domów jednorodzinnych w ramach programów „Czyste Powietrze” oraz „Mój Prąd”.

26. Realizacja założeń do planów zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe z określeniem możliwości wykorzystania odnawialnych źródeł energii

W ramach bieżącej działalności, w 2023 roku zaktualizowano Projekt Założeń do Planu Zaopatrzenia w Ciepło, Energię Elektryczną i Paliwa Gazowe dla Gminy Chełmek na lata 2023 - 2026. Koszt realizacji zadania wyniósł 7 995,00 zł i został pokryty ze środków budżetu Gminy Chełmek.

3.2. Ochrona przed hałasem

Poniższa tabela przedstawia stan realizacji 13 zadań środowiskowych w ramach obszaru interwencji ochrona przed hałasem.

Tabela 15. Kierunki interwencji i zadania w obszarze interwencji ochrona przed hałasem

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
Cel: Podniesienie komfortu akustycznego mieszkańców Gminy Chełmek			
Kierunek interwencji: Zwiększenie komfortu jazdy i usprawnienie ruchu. Ograniczenie hałasu komunikacyjnego. Ograniczenie poziomu hałasu wewnątrz obiektów. Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców gminy			
1.	Ograniczenie hałasu przemysłowego na skutek zwiększenia działalności kontrolnej i inspekcyjnej oraz wdrażania zaleceń pokontrolnych	WIOŚ w Krakowie	↔
2.	Ograniczenie hałasu drogowego poprzez: – rozwój zintegrowanego transportu publicznego; – wspieranie rozwoju i wdrażanie rozwiązań na rzecz transportu rowerowego jako integralnej części miejskich systemów transportowych	Urząd Miejski w Chełmku, Zarządcy dróg	↓
3.	Poprawa systemu komunikacji publicznej, m.in. budowa, przebudowa chodników, zatok autobusowych, postojowych, centrów przesiadkowych, węzłów multimodalnych, parkingów	Urząd Miejski w Chełmku, Zarządcy dróg	↔
4.	Uwzględnienie w planach rozwoju transportu działań mających wpływ na jakość powietrza, poprzez m.in. upłynnienie ruchu pojazdów, budowę połączeń drogowych oraz wprowadzanie ograniczeń w ruchu pojazdów ciężkich na drogach	Zarządcy dróg, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego	↓
5.	Rozpoznanie potencjału gminy w zakresie przygotowania infrastruktury komunikacyjnej do obsługi samochodów elektrycznych (m.in. punktów ładowania samochodów)	Urząd Miejski w Chełmku	↑
6.	Studium lokalizacyjno-funkcjonalno-ruchowe rozwoju układu komunikacyjnego zachodniej Małopolski - poprawa infrastruktury drogowej	Starostwo Powiatowe	↓
7.	„Przebudowa drogi powiatowej 1900K ul. Nowowiejska w km od 0+000 do km 0+962 w miejscowości Gorzów, Powiat Oświęcimski”	Starostwo Powiatowe	↑
8.	Rozbudowa drogi gminnej nr 510951K ul. Brzechwy wraz z rozbudową drogi gminnej nr 510609K ul. Leśna oraz budową i przebudową niezbędnej infrastruktury technicznej w miejscowości Chełmek	Urząd Miejski w Chełmku	↑
9.	Budowa drogi gminnej - ulicy Cichej wraz z budową skrzyżowania z drogą powiatową w miejscowości Bobrek Gm. Chełmek	Urząd Miejski w Chełmku	↑

Raport z realizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Chełmek na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028” za lata 2023 - 2024

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
10.	Stosowanie zabezpieczeń akustycznych na wymagających tego odcinkach linii kolejowych	Zarządzający drogami i liniami kolejowymi	↔
11.	Stosowanie odpowiednich zapisów w planach zagospodarowania przestrzennego, umożliwiających ograniczenie emisji hałasu do środowiska	Urząd Miejski w Chełmku	↔
12.	Edukacja ekologiczna w zakresie zapobiegania nadmiernej emisji hałasu oraz negatywnego wpływu hałasu na zdrowie i życie mieszkańców	Urząd Miejski w Chełmku, WIOŚ, Inspekcja sanitarna	↔
Kierunek interwencji: Rozwój sieci monitoringu poziomu emisji hałasu do środowiska oraz narażenia mieszkańców na ponadnormatywny hałas			
13.	Bieżący monitoring poziomów hałasu w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska	WIOŚ w Krakowie	↔

źródło: Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Chełmek na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028

1. Ograniczenie hałasu przemysłowego na skutek zwiększenia działalności kontrolnej i inspekcyjnej oraz wdrażania zaleceń pokontrolnych

W 2023 roku przeprowadzono pomiary hałasu przemysłowego w zakładzie BOBREK Przedsiębiorstwo Metali Nieżelaznych Sp. J., zlokalizowanym w miejscowości Bobrek, na terenie gminy Chełmek.

Tabela 16. Wyniki pomiarów hałasu przemysłowego na terenie gminy Chełmek w 2023 roku

Nazwa zakładu	Numer pkt. pomiarowego	Lokalizacja punktów pomiarowych (gmina, miejscowość)	LAeq [dB]		Dopuszczalny poziom hałasu [dB]	
			Pora dnia	Pora nocy	Pora dnia	Pora nocy
BOBREK Przedsiębiorstwo Metali Nieżelaznych Sp. J.	P_12_000227_003	gm. Chełmek, Bobrek	52,0	42,7	55,0	45,0
	P_12_000227_004		47,5	41,4	55,0	45,0

źródło: Ocena stanu akustycznego środowiska na terenie województwa małopolskiego w roku 2023

Na podstawie uzyskanych wyników nie stwierdzono przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu.

2. Ograniczenie hałasu drogowego poprzez:

- **rozwój zintegrowanego transportu publicznego;**
- **wspieranie rozwoju i wdrażanie rozwiązań na rzecz transportu rowerowego jako integralnej części miejskich systemów transportowych**

W raportowanym okresie nie podjęto działań w zakresie ograniczenia hałasu drogowego poprzez rozwój zintegrowanego transportu publicznego ani wspieranie oraz wdrażanie rozwiązań na rzecz transportu rowerowego jako integralnej części miejskich systemów transportowych.

3. Poprawa systemu komunikacji publicznej, m.in. budowa, przebudowa chodników, zatok autobusowych, postojowych, centrów przesiadkowych, węzłów multimodalnych, parkingów

W ramach działań mających na celu usprawnienie transportu publicznego i poprawę dostępności komunikacyjnej, na terenie gminy Chełmek w latach 2023-2025 realizowane są inwestycje dotyczące m.in. budowy i przebudowy chodników, zatok autobusowych i postojowych, centrów przesiadkowych, węzłów multimodalnych oraz parkingów. Działania te prowadzone są przy współudziale Zarządu Powiatu w Oświęcimiu, Gminy Chełmek oraz ze wsparciem Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg (RFRD).

2023 - 2024

- **Przebudowa drogi powiatowej nr 1900K - ul. Gorzowska w miejscowości Gorzów**

Zakres inwestycji: przebudowa jezdni, budowa chodnika, kanalizacji deszczowej, oświetlenia ulicznego (w tym doświetlenie przejścia dla pieszych), przebudowa sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej, remont poboczy i zjazdów, zabezpieczenie istniejącej infrastruktury podziemnej, wykonanie oznakowania poziomego i pionowego, montaż radarowego wyświetlacza prędkości.

Odcinek: od km 1+611,41 do km 2+740,06;

Koszt: 3 784 435,00 zł;

Źródło finansowania: Powiat Oświęcimski, Gmina Chełmek, RFRD.

2024

- **Przebudowa drogi powiatowej nr 1906K - ul. Kościuszki w miejscowości Chełmek**

Zakres prac: budowa chodnika, wykonanie odwodnienia pasa drogowego, przebudowa zjazdu, remont pobocza.

Odcinek: od km 0+332,15 do km 0+427,10;

Koszt: 157 310,94 zł;

Źródło finansowania: Gmina Chełmek, RFRD.

- **Budowa chodnika wzdłuż drogi powiatowej nr 1808K - ul. Oświęcimska w miejscowości Gorzów**

Etap realizacji: koncepcja projektowa;

Koszt: 45 000,00 zł;

Źródło finansowania: Powiat Oświęcimski, Gmina Chełmek.

2024 - 2025

- **Budowa chodnika wzdłuż drogi powiatowej nr 1900K - ul. Mieszka I w miejscowości Chełmek**

Etap realizacji: dokumentacja projektowa;

Koszt: 34 750,00 zł;

Źródło finansowania: Powiat Oświęcimski, Gmina Chełmek.

- **Budowa sygnalizacji świetlnej wzbudzonej przy wiadukcie kolejowym - ul. Nowowiejska w miejscowości Gorzów**

Lokalizacja: droga powiatowa nr 1900K;

Etap realizacji: dokumentacja projektowa;

Koszt: 55 350,00 zł;

Źródło finansowania: Powiat Oświęcimski, Gmina Chełmek.

4. Uwzględnienie w planach rozwoju transportu działań mających wpływ na jakość powietrza, poprzez m.in. upłynnienie ruchu pojazdów, budowę połączeń drogowych oraz wprowadzanie ograniczeń w ruchu pojazdów ciężkich na drogach

W raportowanym okresie nie realizowano działań związanych z uwzględnieniem w planach rozwoju transportu przedsięwzięć mających na celu poprawę jakości powietrza, takich jak upłynnienie ruchu pojazdów, budowa nowych połączeń drogowych czy wprowadzanie ograniczeń w ruchu pojazdów ciężkich.

5. Rozpoznanie potencjału gminy w zakresie przygotowania infrastruktury komunikacyjnej do obsługi samochodów elektrycznych (m.in. punktów ładowania samochodów)

Na terenie gminy funkcjonuje punkt ładowania pojazdów elektrycznych, zlokalizowany przy markecie w miejscowości Chelmek. Stacja została uruchomiona w 2024 roku i zrealizowana przez podmiot zewnętrzny.

6. Studium lokalizacyjno-funkcjonalno-ruchowe rozwoju układu komunikacyjnego zachodniej Małopolski - poprawa infrastruktury drogowej

W raportowanym okresie nie realizowano działań związanych z opracowaniem studium lokalizacyjno-funkcjonalno-ruchowego dotyczącego rozwoju układu komunikacyjnego zachodniej Małopolski oraz poprawy infrastruktury drogowej.

7. „Przebudowa drogi powiatowej 1900K ul. Nowowiejska w km od 0+000 do km 0+962 w miejscowości Gorzów, Powiat Oświęcimski”

Zadanie zostało zrealizowane w latach wcześniejszych i zostało szczegółowo opisane w poprzednim raporcie za lata 2021 - 2022.

8. Rozbudowa drogi gminnej nr 510951K ul. Brzechwy wraz z rozbudową drogi gminnej nr 510609K ul. Leśna oraz budową i przebudową niezbędnej infrastruktury technicznej w miejscowości Chelmek

Zadanie zostało zrealizowane w latach wcześniejszych i zostało szczegółowo opisane w poprzednim raporcie za lata 2021 - 2022.

9. Budowa drogi gminnej - ulicy Cichej wraz z budową skrzyżowania z drogą powiatową w miejscowości Bobrek Gm. Chelmek

Zadanie zostało zrealizowane w latach wcześniejszych i zostało szczegółowo opisane w poprzednim raporcie za lata 2021 - 2022.

10. Stosowanie zabezpieczeń akustycznych na wymagających tego odcinkach linii kolejowych

Na terenie gminy Chelmek ekrany akustyczne są stosowane w uzasadnionych lokalizacjach, zgodnie z obowiązującymi przepisami i analizami akustycznymi. W związku z rosnącymi kosztami realizacji tego typu zabezpieczeń, zarządca infrastruktury kolejowej - PKP PLK - planuje intensyfikację działań mających na celu egzekwowanie obowiązku stosowania

zabezpieczeń akustycznych przez inwestorów realizujących zabudowę mieszkaniową w sąsiedztwie linii kolejowych.

11. Stosowanie odpowiednich zapisów w planach zagospodarowania przestrzennego, umożliwiających ograniczenie emisji hałasu do środowiska

W obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego (MPZP) uwzględniono odpowiednie zapisy mające na celu ograniczenie emisji hałasu do środowiska. Zapisy te regulują lokalizację i warunki zabudowy obiektów oraz inwestycji w sposób minimalizujący negatywny wpływ hałasu na mieszkańców oraz środowisko naturalne.

12. Edukacja ekologiczna w zakresie zapobiegania nadmiernej emisji hałasu oraz negatywnego wpływu hałasu na zdrowie i życie mieszkańców

Edukacja ekologiczna w zakresie zapobiegania nadmiernej emisji hałasu oraz jego negatywnego wpływu na zdrowie i życie mieszkańców prowadzona jest w ramach bieżącej działalności, w tym przez jednostki oświatowe - przede wszystkim poprzez zajęcia edukacyjne, projekty tematyczne oraz akcje informacyjne skierowane do dzieci i młodzieży.

13. Bieżący monitoring poziomów hałasu w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska

Dane wojewódzkie dotyczące poziomów hałasu są corocznie opracowywane w ramach dokumentu pt. „Ocena stanu akustycznego środowiska na terenie województwa małopolskiego”. Informacje za rok 2023 są dostępne na stronie internetowej Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska pod adresem: <https://www.gov.pl/web/gios/halas-malopolskie-rok-2023>. Dokument zawierający dane za rok 2024 jest obecnie w trakcie opracowywania i ma zostać opublikowany w czwartym kwartale bieżącego roku.

Na terenie gminy Chełmek w latach 2023 - 2024 nie prowadzono pomiarów poziomu hałasu komunikacyjnego w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Nie przekazano również wyników pomiarów z innych źródeł.

Pomiary hałasu przemysłowego zostały przeprowadzone w 2023 roku, które zostały omówione w powyższym zadaniu nr 1.

3.3. Promieniowanie elektro-magnetyczne

Poniższa tabela przedstawia stan realizacji 3 zadań środowiskowych w ramach obszaru interwencji ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym.

Tabela 17. Kierunki interwencji i zadania w obszarze interwencji ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
Cel: Minimalizacja oddziaływania promieniowania elektromagnetycznego			
Kierunek interwencji: Kontrola źródeł PEM, ochrona zdrowia mieszkańców			
1.	Gromadzenie i analiza danych nt. instalacji emitujących pola elektromagnetyczne wymagających zgłoszeń	Starostwo Powiatowe w Oświęcimiu	↔
2.	Kontynuacja monitoringu pól elektromagnetycznych oraz rejestru terenów, na których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów w środowisku	WIOŚ w Krakowie	↔
3.	Ograniczanie oddziaływania pól elektromagnetycznych m.in. poprzez preferowanie nisko konfliktowych lokalizacji źródeł promieniowania elektromagnetycznego	Urząd Miejski w Chełmku	↔

źródło: Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Chełmek na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028

1. Gromadzenie i analiza danych nt. instalacji emitujących pola elektromagnetyczne wymagających zgłoszeń

Starostwo Powiatowe w Oświęcimiu prowadzi ewidencję źródeł emitujących pole elektromagnetyczne (PEM) na terenie gminy Chełmek w ramach bieżącej działalności. Ewidencja obejmuje wykaz instalacji emitujących PEM wraz z nazwami instalacji oraz danymi podmiotów prowadzących.

W latach 2023 - 2024 odnotowano następujące zgłoszenia oraz zmiany danych dotyczące instalacji PEM:

Rok 2023:

- nowe zgłoszenia: 0;
- zmiany danych w instalacjach: 1.

Rok 2024:

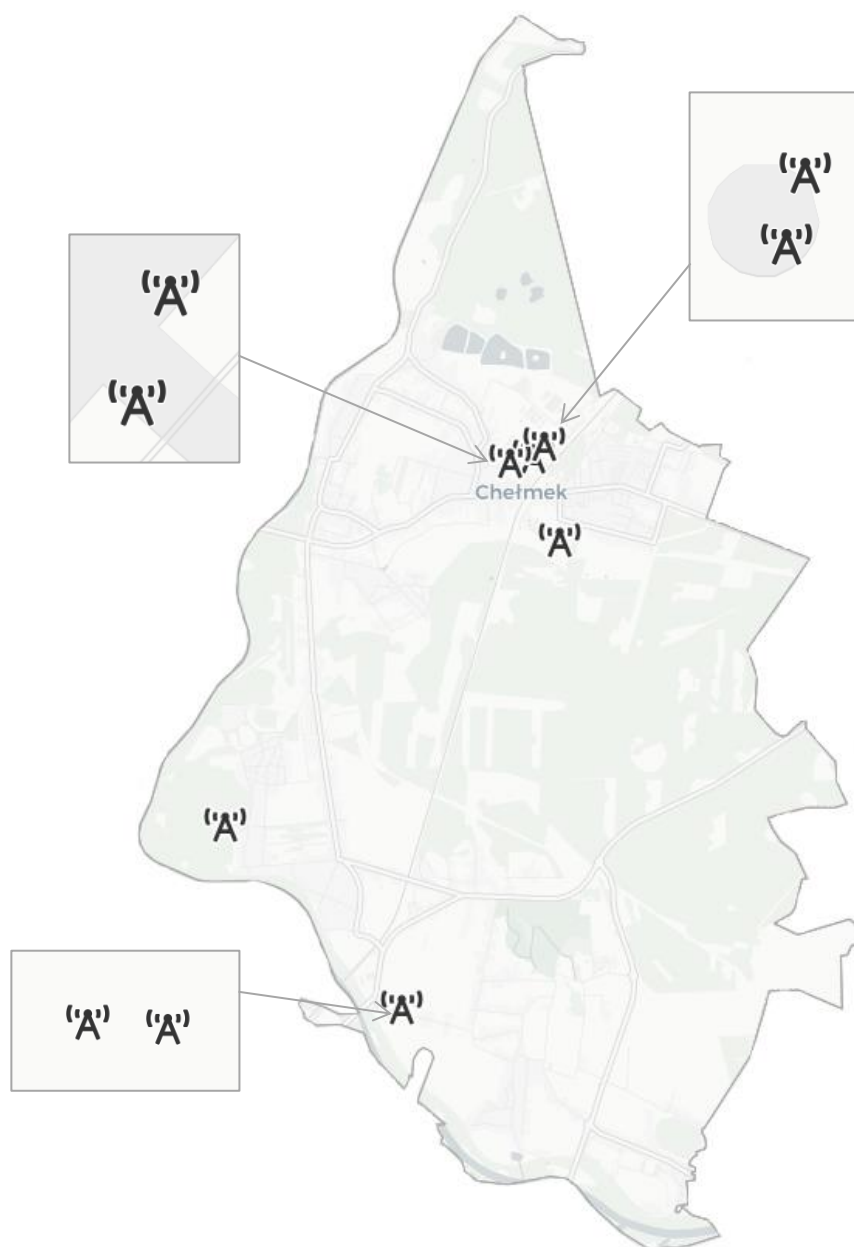
- nowe zgłoszenia: 0;
- zmiany danych w instalacjach: 3.

Poniższa tabela przedstawia wykaz instalacji wytwarzających pole elektromagnetyczne, zawierający nazwę instalacji oraz podmiot prowadzący daną instalację.

Tabela 18. Wykaz instalacji wytwarzających pole elektromagnetyczne na terenie gminy Chełmek

Lp.	Nazwa instalacji	Podmiot prowadzący instalacje
1.	BT22068	Polkomtel Sp. z o.o.
2.	31063 (31063N!)	Orange Polska S.A.
3.	OSW2902	P4 Sp. z o.o.
4.	31126N!	T-Mobile Polska S.A.
5.	BT20259	Polkomtel Sp. z o.o.
6.	OSW2502	P4 Sp. z o.o.
7.	OSW2016	P4 Sp. z o.o.
8.	31770 (31770N!)	Orange Polska S.A.
9.	31770N!	T-Mobile Polska S.A.

źródło: <https://si2pem.gov.pl/>

Rysunek 17. Stacje bazowe na terenie gminy Chełmek

źródło: <https://si2pem.gov.pl/>

2. Kontynuacja monitoringu pól elektromagnetycznych oraz rejestru terenów, na których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów w środowisku

Gmina Chełmek, jako gmina miejsko-wiejska, objęta jest stałą siecią monitoringu poziomów pól elektromagnetycznych prowadzoną w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Pomiary na jej terenie realizowane są w cyklu dwuletnim; ostatnie odbyły się w 2024 roku.

Wyznaczony punkt pomiarowy zlokalizowany jest na terenie miasta Chełmek, przy ul. Krakowskiej (kod punktu pomiarowego: K_2022_E_9). Obecnie trwa opracowywanie wyników przeprowadzonych pomiarów.

3. Ograniczanie oddziaływania pól elektromagnetycznych m.in. poprzez preferowanie nisko konfliktowych lokalizacji źródeł promieniowania elektromagnetycznego

W raportowanym okresie gmina Chełmek nie realizowała zadania związanego z ograniczaniem oddziaływania pól elektromagnetycznych, w tym preferowaniem nisko konfliktowych lokalizacji źródeł promieniowania elektromagnetycznego, ze względu na brak takiej potrzeby.

3.4. Gospodarowanie wodami

Poniższa tabela przedstawia stan realizacji 12 zadań środowiskowych w ramach obszaru interwencji gospodarowanie wodami.

Tabela 19. Kierunki interwencji i zadania w obszarze interwencji gospodarowanie wodami

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
Cel: Ochrona zasobów wodnych			
Kierunek interwencji: Osiągnięcie i utrzymanie co najmniej dobrego stanu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych zgodnie z obowiązującymi Planami gospodarowania wodami dla dorzeczy Wisły			
1.	Prowadzenie monitoringu wód powierzchniowych i podziemnych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska oraz udostępnianie wyników tego monitoringu	WIOŚ w Krakowie, PIG-PIB	↔
2.	Działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach ochrony wód, potrzebie i ważności retencji (szczególnie małej retencji), na temat suszy, powodzi i podtopień	Urząd Miejski w Chełmku, WIOŚ, PGW WP	↔
3.	Zwiększanie retencyjności zlewni oraz efektywności urządzeń zabezpieczenia przeciwpowodziowego, w tym realizacja innych dokumentów planistycznych w zakresie gospodarki wodnej	PGW WP	↔
Kierunek interwencji: Ograniczenie ryzyka wystąpienia strat wynikających ze zjawisk ekstremalnych związanych z wodą			
4.	Bieżący monitoring cieków wodnych	PGW WP	↔
5.	Zabiegi mające na celu renaturalizację cieków wodnych	PGW WP	↔
6.	Monitoring i prace utrzymujące drożność rowów, w tym rowów melioracyjnych	Urząd Miejski w Chełmku	↔
7.	Zagospodarowanie dwóch stawów w Chełmku w zakresie budowy miejsca pamięci, ścieżek rowerowych oraz oświetlenia	Urząd Miejski w Chełmku	↑
8.	Wprowadzanie w przestrzeni publicznej obiektów małej retencji oraz błękitno-zielonej infrastruktury	Urząd Miejski w Chełmku	↑
9.	Tworzenie obiektów małej retencji na terenach prywatnych	Właściciele posesji, gruntów	↑
10.	Stworzenie systemu zachęt do tworzenia obiektów małej retencji na terenach prywatnych mieszkańców np. poprzez dofinansowanie	NFOŚiGW w Krakowie	↑

*Raport z realizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Chełmek na lata 2021-2024
z perspektywą do roku 2028” za lata 2023 - 2024*

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
11.	Edukacja i promocja racjonalnego gospodarowania wodą, kształtowania zasobów wodnych na terenach rolniczych oraz działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach oszczędnego użytkowania wody	Urząd Miejski w Chełmku	↔
12.	Uwzględnianie w dokumentach planistycznych oraz w decyzjach dotyczących planowania i zagospodarowania przestrzennego granic obszarów zagrożenia powodzią wyznaczonych na mapach zagrożenia powodziowego oraz poziomu zagrożenia powodziowego	Urząd Miejski w Chełmku	↔

źródło: Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Chełmek na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028

1. Prowadzenie monitoringu wód powierzchniowych i podziemnych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska oraz udostępnianie wyników tego monitoringu

Monitoring wód powierzchniowych

Obowiązek badania i oceny, jakości wód powierzchniowych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska wynika z art. 349 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r.- Prawo wodne (Dz.U. 2024 poz. 1087) przy czym zgodnie z ust. 3 tego artykułu badania, jakości wód powierzchniowych w zakresie elementów fizykochemicznych, chemicznych i biologicznych oraz obserwacje elementów hydromorfologicznych na potrzeby oceny stanu ekologicznego należą do kompetencji organów Inspekcji Ochrony Środowiska.

Celem wykonywania badań jest stworzenie podstaw do podejmowania działań na rzecz poprawy stanu wód oraz ich ochrony przed zanieczyszczeniem, w tym ochrony przed eutrofizacją powodowaną wpływem sektora bytowo-komunalnego i rolnictwa oraz ochrony przed zanieczyszczeniami przemysłowymi, w tym zasoleniem i substancjami szczególnie szkodliwymi dla środowiska wodnego.

Stan/potencjał ekologiczny określa się na podstawie klasyfikacji elementów biologicznych oraz wspierających je wskaźników fizykochemicznych i hydromorfologicznych poprzez nadanie jednolitej części wód powierzchniowych jednej z pięciu klas jakości (klasa pierwsza oznacza bardzo dobry stan ekologiczny, klasa druga - dobry stan ekologiczny, natomiast klasy trzecia, czwarta i piąta odpowiednio - stan ekologiczny umiarkowany, słaby i zły).

Klasyfikację stanu chemicznego określa się na podstawie wyników badań substancji priorytetowych i innych substancji zanieczyszczających. Przyjmuje się, że jednolita część wód powierzchniowych jest w dobrym stanie chemicznym, jeżeli wartości średnioroczne oraz stężenia maksymalne żadnego ze wskaźników nie przekraczają dopuszczalnych wartości określonych w rozporządzeniu „klasyfikacyjnym”. Przekroczenie środowiskowej normy jakości nawet w przypadku jednego wskaźnika powoduje obniżenie klasyfikacji stanu chemicznego do „poniżej stanu dobrego”.

Ocenę końcową **stanu wód** (stan dobry lub zły) przeprowadza się na podstawie oceny stanu/potencjału ekologicznego i stanu chemicznego. Dobry stan wód występuje wówczas, gdy stan ekologiczny jest na poziomie bardzo dobrym lub dobrym, przy jednoczesnym

dobrym stanie chemicznym. W każdym innym przypadku mamy do czynienia ze złym stanem wód.

Na obszarze gminy Chelmek znajdują się (w całości lub częściowo) jednolite części wód powierzchniowych (JCWP), w których dokonano klasyfikacji wskaźników, przedstawionych w poniższej tabeli.

Tabela 20. Wykaz jednolitych części wód powierzchniowych (jcwp) na obszarze gminy Chelmek (opracowano w RWMS Wrocław DMS GIOŚ na podstawie geobazy aPGW 2022 - 2027)

Kod jcwp	Nazwa jcwp	Kod ppk	Nazwa ppk reprezentatywnego
RW20000321298	Matylda	PL01S1301_1723	Matylda - ujście do Przemszy
RW20001121199	Wisła od zb. Goczałkowice do Przemszy	PL01S1301_1696	Wisła - w Nowym Bieruniu
RW20001121339	Wisła od Przemszy do Skawy	PL01S1501_1749	Wisła - Jankowice
RW200006213329	Potok Gromiecki	PL01S1501_3227	Potok Gromiecki - Gromiec
RW20001021294	Przemsza od Białej Przemszy do ujścia	PL01S1501_1742	Przemsza – ujście do Wisły
RW2000082132999	Soła od zb. Porąbka do ujścia	PL01S1501_1730	Soła – ujście do Wisły

źródło: Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska we Wrocławiu

*Raport z realizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Chełmek na lata 2021-2024
z perspektywą do roku 2028” za lata 2023 - 2024*

Tabela 21. Ocena stanu na podstawie oceny stanu GIOŚ 2014-2019 i oceny eksperckiej (wg klasyfikacji obowiązującej od 1 stycznia 2022 r.) na terenie gminy Chełmek

Lp.	Nazwa jcwp	Kod JCWP	Stan/potencjał ekologiczny	Wskaźniki determinujące stan/ potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Wskaźniki determinujące stan chemiczny	Stan (ogólny)
1.	Przemsza od Białej Przemszy do ujścia	RW20001021294	słaby potencjał ekologiczny	przewodność, azot ogólny, azot amonowy, azot azotanowy, fosfor fosforanowy (V), cynk; fitobentos, makrofity, makrobezkręgowce	stan chemiczny poniżej dobrego	benzo(a)piren, benzo(g,h,i)perylen, fluoranten, kadm, nikiel, ołów, DDT całkowity, HCH; bromowane difenyloetery, heptachlor	zły stan wód
2.	Matylda	RW20000321298	umiarkowany potencjał ekologiczny	BZT5, OWO, przewodność, azot ogólny, azot amonowy, fosfor ogólny, fosfor fosforanowy (V), cynk; fitobentos	stan chemiczny dobry	nie dotyczy	zły stan wód
3.	Wisła od Przemszy do Skawy	RW20001121339	zły potencjał ekologiczny	przewodność, azot amonowy; fitobentos, makrofity, makrobezkręgowce, ichtiofauna	stan chemiczny poniżej dobrego	benzo(a)piren, nikiel; nie dotyczy	zły stan wód
4.	Wisła od zb. Goczałkowice do Przemszy	RW20001121199	zły potencjał ekologiczny	BZT5, przewodność, azot ogólny, azot amonowy, azot azotanowy; fitobentos, makrofity, makrobezkręgowce, ichtiofauna	stan chemiczny poniżej dobrego	benzo(a)piren, benzo(g,h,i)perylen, heptachlor; bromowane difenyloetery, rtęć, heptachlor	zły stan wód
5.	Soła od zb. Porąbka do ujścia	RW2000082132999	umiarkowany potencjał ekologiczny	nie dotyczy; ichtiofauna	stan chemiczny poniżej dobrego	benzo(a)piren; bromowane difenyloetery, heptachlor	zły stan wód
6.	Potok Gromiecki	RW200006213329	słaby potencjał ekologiczny	BZT5, przewodność, azot ogólny, azot amonowy; fitobentos	stan chemiczny poniżej dobrego	kadm, nikiel; nie dotyczy	zły stan wód

źródło: karty.apgw.gov.pl

Na podstawie rozporządzenia „klasyfikacyjnego” stan jcwp na terenie gminy Chełmek określono jako zły.

Monitoring wód podziemnych

Ustawa z dnia 16 czerwca 2023 r. Prawo wodne (Dz.U. 2024 poz. 1087) zobowiązuje Państwową Służbę Hydrogeologiczną do wykonywania badań i oceny stanu wód podziemnych w zakresie elementów fizykochemicznych i ilościowych. Badania i klasyfikację wód podziemnych w punktach sieci krajowej w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska wykonuje Państwowy Instytut Geologiczny - Państwowy Instytut Badawczy w Warszawie przy koordynacji i na zlecenie GIOŚ.

Celem monitoringu wód podziemnych jest dostarczenie informacji, o jakości tych wód, obserwacja zachodzących zmian chemizmu oraz sygnalizacja zagrożeń w skali regionu i kraju. Wyniki badań i ocen są pomocne do optymalizacji związanych z ochroną i gospodarowaniem zasobami wód oraz działań mających na celu utrzymanie lub osiągnięcie ich dobrego stanu

Monitoring jednolitych części wód podziemnych (JCWPD) prowadzi się w formie pomiarów lub badań stanu chemicznego i stanu ilościowego. Ocenę stanu JCWPD przeprowadza PIG-PIB w ramach monitoringu krajowego wód podziemnych. GIOŚ nie prowadzi oceny stanu wód, a jedynie określa ich klasyfikację w punktach pomiarowych.

Badania wód podziemnych, wykonywane w województwie małopolskim w zakresie elementów fizykochemicznych w ramach monitoringu regionalnego to badania uzupełniające ocenę wykonywaną w ramach monitoringu krajowego przez PIG-PIB na zlecenie GIOŚ.

Tabela 22. Klasy jakości wód podziemnych - monitoring jakości wód podziemnych - monitoring operacyjny na terenie gminy Chełmek

Kod UE JCWPD (wg podziału na 172 części)	Miejscowość	Nazwa dorzecza	RZGW	Zwierciadło wody	Typ ośrodka wodonośnego	Rodzaj punktu pomiarowego	Rok badań	Klasa jakości 2023 końcowa
PLGW2000147	Bobrek	dorzecze Wisły	Kraków	Zwierciadło napięte	porowo-szczelinowy	st. wiercona	2023	III

źródło: Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Krakowie

Na terenie gminy Chełmek jest zlokalizowany 1 punkt pomiarowy krajowej sieci monitoringu jakości wód podziemnych, w której na podstawie ostatnich badań przeprowadzonych w 2023 roku w ramach monitoringu operacyjnego stwierdzono III klasę jakości oznaczającą wody zadowalającej jakości.

2. Działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach ochrony wód, potrzebie i ważności retencji (szczególnie małej retencji), na temat suszy, powodzi i podtopień

Na terenie gminy Chełmek przeprowadzono Obywatelską Akcję Sprzątania Rzeki Przemszy, kontynuującą wcześniejsze działania na rzecz przywracania naturalnego środowiska i poprawy stanu rzeki. Informacje o akcji są systematycznie publikowane na głównej stronie MOKSiR w Chełmku, co sprzyja zwiększeniu zaangażowania mieszkańców oraz promowaniu proekologicznych postaw. Ponadto, działania edukacyjne i promocyjne dotyczące ochrony wód, retencji oraz zagrożeń wynikających z suszy, powodzi i podtopień realizowane są także w jednostkach oświatowych poprzez tematyczne zajęcia, projekty i kampanie informacyjne skierowane do dzieci i młodzieży.

3. Zwiększanie retencyjności zlewni oraz efektywności urządzeń zabezpieczenia przeciwpowodziowego, w tym realizacja innych dokumentów planistycznych w zakresie gospodarki wodnej

Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Krakowie, zrealizowało w 2023 roku następujące zadania:

- **Utrzymanie wałów i przepustów wałowych** na terenie działania Nadzoru Wodnego w Oświęcimiu - lewy wał rzeki Wisły w km 0+000-3+700 oraz jeden przepust wałowy. Prace obejmowały całoroczny dozór wałów i przepustu, koszenie wałów w obrębie przepustu, likwidację nor wykonanych przez zwierzęta w korpusie wałów, wycinkę samosiewów, drzew i krzewów ze skarp oraz korony wałów, a także utrzymanie przepustu w pełnej sprawności. Koszt zadania wyniósł 3 407,96 zł (dotacja oraz środki własne PGW WP).
- **Koszenie wałów przeciwpowodziowych** na terenie działania Nadzoru Wodnego Oświęcim - dwukrotne koszenie lewego wału przeciwpowodziowego rzeki Wisły w km 0+000-3+700. Prace polegały na dwukrotnym wykoszeniu wałów. Koszt realizacji zadania wyniósł 10 890,40 zł (dotacja oraz środki własne PGW WP).

W 2024 roku zrealizowano:

- **Utrzymanie wałów i śluz wałowych** na terenie Nadzoru Wodnego w Oświęcimiu - lewy wał rzeki Wisły w km 0+000-3+700 oraz jeden przepust wałowy. Prace będą obejmować całoroczny dozór wałów i przepustu, koszenie wałów w obrębie przepustu, likwidację nor wykonanych przez zwierzęta, wycinkę samosiewów, drzew i krzewów ze skarp oraz korony wałów, a także bieżące utrzymanie przepustu w sprawności technicznej. Koszt zadania wyniesie 4 419,00 zł (dotacja oraz środki własne PGW WP).
- **Koszenie wałów** na terenie Zarządu Zlewni w Krakowie - dwukrotne koszenie lewego wału przeciwpowodziowego rzeki Wisły w km 0+000-3+700. Prace będą polegały na dwukrotnym wykoszeniu wałów. Koszt zadania wyniesie 10 147,54 zł (dotacja).

4. Bieżący monitoring cieków wodnych

Zadanie jest realizowane w ramach bieżącej działalności i obejmuje systematyczny monitoring cieków wodnych. Szczegółowy opis działań znajduje się w rozdziale 3.4 „Gospodarowanie wodami”, w podpunkcie 1.

5. Zabiegi mające na celu renaturalizację cieków wodnych

Zadanie jest wykonywane przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie (PGW WP) w ramach zaistniałych potrzeb. Obejmuje działania mające na celu przywrócenie naturalnych funkcji rzek i potoków, takie jak oczyszczanie koryt, usuwanie zatorów oraz przywracanie naturalnej roślinności nadbrzeżnej.

6. Monitoring i prace utrzymujące drożność rowów, w tym rowów melioracyjnych

Na terenie gminy Chełmek prowadzono regularne prace utrzymujące drożność rowów, w tym rowów melioracyjnych. Działania obejmowały monitoring stanu technicznego oraz konserwację i czyszczenie rowów w celu zapewnienia prawidłowego odprowadzania wód opadowych i zapobiegania podtopieniom.

Koszty realizacji zadania poniesione przez Gminę Chełmek wyniosły:

- w 2023 roku - 70 460,00 zł;
- w 2024 roku - 110 000,00 zł.

7. Zagospodarowanie dwóch stawów w Chełmku w zakresie budowy miejsca pamięci, ścieżek rowerowych oraz oświetlenia

W ramach zadania wykonano ścieżki pieszo-rowerowe z utwardzonymi miejscami postojowymi, zamontowano elementy małej architektury oraz wybudowano pomosty. Powstał także budynek z wiatą rekreacyjną oraz budynek socjalno-rekreacyjny z częścią magazynową. Przebudowano również budynek gospodarczy, zmieniając jego sposób użytkowania na muzeum.

Całkowity koszt realizacji zadania wyniósł 6 185 746,30 zł i został sfinansowany ze środków Gminy Chełmek oraz OSPR.

8. Wprowadzanie w przestrzeni publicznej obiektów małej retencji oraz błękitno-zielonej infrastruktury

Zadanie zostało zrealizowane w latach wcześniejszych i zostało szczegółowo opisane w poprzednim raporcie za lata 2021 - 2022.

9. Tworzenie obiektów małej retencji na terenach prywatnych

10. Stworzenie systemu zachęt do tworzenia obiektów małej retencji na terenach prywatnych mieszkańców np. poprzez dofinansowanie

W ramach Programu Priorytetowego „Moja Woda”, realizowanego przez WFOŚiGW w Krakowie, na terenie gminy Chełmek w latach 2022 - 2023 zawarto umowy oraz wypłacono dotacje na budowę zbiorników retencyjnych dla trzech beneficjentów. Program wspiera instalacje służące do zbierania, retencjonowania oraz wykorzystywania wód opadowych i roztopowych na nieruchomościach prywatnych.

11. Edukacja i promocja racjonalnego gospodarowania wodą, kształtowania zasobów wodnych na terenach rolniczych oraz działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach oszczędnego użytkowania wody

Zadanie jest realizowane w ramach bieżącej działalności. Informacje na temat racjonalnego gospodarowania wodą są udostępniane w szkołach i przedszkolach na terenie gminy Chelmek. Dzieci uczestniczyły w obchodach Światowego Dnia Wody, podczas których rozwijano zainteresowanie środowiskiem naturalnym oraz kształtowano świadomość odpowiedzialności za ograniczone zasoby wody pitnej. Podkreślano znaczenie wody dla życia i zdrowia ludzi, zwierząt oraz roślin

12. Uwzględnianie w dokumentach planistycznych oraz w decyzjach dotyczących planowania i zagospodarowania przestrzennego granic obszarów zagrożenia powodzią wyznaczonych na mapach zagrożenia powodziowego oraz poziomu zagrożenia powodziowego

W obowiązujących dokumentach planistycznych oraz w decyzjach administracyjnych dotyczących planowania i zagospodarowania przestrzennego uwzględniane są granice obszarów zagrożenia powodzią, wyznaczone na podstawie aktualnych map zagrożenia powodziowego oraz map poziomu zagrożenia powodziowego. Pozwala to na ograniczenie ryzyka powodziowego poprzez właściwe kształtowanie przestrzeni i minimalizowanie zagrożeń dla mieszkańców oraz infrastruktury.

3.5. Gospodarka wodno-ściekowa

Poniższa tabela przedstawia stan realizacji 8 zadań środowiskowych w ramach obszaru interwencji gospodarka wodno-ściekowa.

Tabela 23. Kierunki interwencji i zadania w obszarze interwencji gospodarka wodno-ściekowa

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
Cel: System zrównoważonego gospodarowania wodami powierzchniowymi i podziemnymi, umożliwiający zaspokojenie uzasadnionych potrzeb wodnych regionu przy osiągnięciu i utrzymaniu co najmniej dobrego stanu wód			
Kierunek interwencji: Osiągnięcie i utrzymanie co najmniej dobrego stanu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych zgodnie z obowiązującymi Planami gospodarowania wodami dla dorzeczy Wisły			
1.	Prowadzenie ewidencji zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków	Urząd Miejski w Chełmku	↔
2.	Kontrola i prowadzenie rejestru opróżniania zbiorników bezodpływowych na terenie gminy	Urząd Miejski w Chełmku	↑
3.	Prowadzenie kontroli przestrzegania przez podmioty warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi	WIOŚ w Krakowie	↔
Kierunek interwencji: Rozwój i dostosowanie instalacji i urządzeń służących zrównoważonej i racjonalnej gospodarce wodno ściekowej dla potrzeb ludności i przemysłu			
4.	Budowa, rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej	Urząd Miejski w Chełmku	↑
5.	Budowa, rozbudowa i modernizacja urządzeń służących do oczyszczania ścieków komunalnych i zagospodarowywania osadów ściekowych	Urząd Miejski w Chełmku	↔
6.	Budowa, rozbudowa i modernizacja ujęć wody, stacji uzdatniania wody oraz infrastruktury służącej do zbiorowego zaopatrzenia w wodę	Urząd Miejski w Chełmku, Miejski Zakład Gospodarki Komunalnej w Chełmku	↑
7.	Wykonanie i aktualizacja analiz ryzyka ujęć wód (dla których są wymagane zgodnie z Ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne z późniejszymi zmianami)	Właściciele ujęć wód	↔
8.	Działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o kwestiach związanych z odprowadzaniem i oczyszczaniem ścieków, informowanie czego nie należy wrzucać i wlewać do kanalizacji oraz edukacja o obowiązku regularnego opróżniania zbiorników bezodpływowych	Urząd Miejski w Chełmku, Małopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny	↔

źródło: Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Chełmek na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028

1. Prowadzenie ewidencji zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków

Na terenie gminy Chełmek prowadzona jest ewidencja zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków. Dane są na bieżąco aktualizowane w oparciu o zgłoszenia właścicieli nieruchomości oraz kontrole prowadzone przez pracowników gminy.

Poniżej przedstawiono zestawienie ilościowe zarejestrowanych zbiorników i oczyszczalni w latach 2022 - 2024:

Tabela 24. Nieczystości ciekłe na terenie gminy Chełmek

Wskaźnik.	J.m.	Rok		
		2022	2023	2024*
Zbiorniki bezodpływowe	szt.	696	869	794
Oczyszczalnie przydomowe	szt.	286	164	204

źródło: GUS

2. Kontrola i prowadzenie rejestru opróżniania zbiorników bezodpływowych na terenie gminy

Na terenie gminy Chełmek prowadzona jest bieżąca kontrola oraz rejestr opróżniania zbiorników bezodpływowych. Działania te realizowane są w celu weryfikacji prawidłowego gospodarowania nieczystościami ciekłymi przez właścicieli nieruchomości oraz zapewnienia zgodności z przepisami ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

Liczba przeprowadzonych kontroli w poszczególnych latach:

- Rok 2023 - 383 kontrole;
- Rok 2024 - 659 kontroli.

Kontrole obejmowały weryfikację dokumentów potwierdzających regularne opróżnianie zbiorników oraz współpracę z podmiotami posiadającymi stosowne zezwolenia.

3. Prowadzenie kontroli przestrzegania przez podmioty warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi

W raportowanych latach Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie prowadził na bieżąco kontrole dotyczące przestrzegania przez podmioty warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi. Działania kontrolne obejmowały ocenę zgodności z posiadanymi pozwoleniami wodnoprawnymi oraz obowiązującymi przepisami prawa. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości, wdrażano odpowiednie zalecenia pokontrolne, mające na celu przywrócenie stanu zgodnego z przepisami ochrony środowiska.

4. Budowa, rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej

W latach 2023 - 2024 na terenie gminy Chełmek realizowano inwestycje związane z rozbudową sieci kanalizacji sanitarnej, obejmujące:

1. Budowę kanalizacji sanitarnej w rejonie ulic Nadwiślańskiej, Kolistej, Starowiejskiej i Głogowej w Bobrku - wartość robót zgodnie z zawartą umową wyniosła 4 216 366,08 zł.
2. Budowę kanalizacji sanitarnej w rejonie ul. Brzechwy w Chełmku - wartość robót zgodnie z umową wyniosła 1 430 720,00 zł.

Zadania były finansowane ze środków Rządowego Funduszu Polski Ład oraz ze środków własnych Gminy Chełmek.

5. Budowa, rozbudowa i modernizacja urządzeń służących do oczyszczania ścieków komunalnych i zagospodarowywania osadów ściekowych

Gmina Chełmek nie posiada własnych urządzeń służących do oczyszczania ścieków komunalnych i zagospodarowania osadów ściekowych. W związku z powyższym nie wystąpiła konieczność podejmowania działań w zakresie budowy, rozbudowy ani modernizacji tego typu infrastruktury przez Gminę Chełmek.

6. Budowa, rozbudowa i modernizacja ujęć wody, stacji uzdatniania wody oraz infrastruktury służącej do zbiorowego zaopatrzenia w wodę

W 2023 roku Miejski Zakład Gospodarki Komunalnej w Chełmku sp. z o.o. zrealizował prace związane z rozbudową infrastruktury wodociągowej, w tym budowę wodociągów o średnicy DN 90 na ulicach Paprotnik (220 m) oraz Zacisznej (237 m), o łącznej wartości 169 823,33 zł.

Spółka kontynuuje również prace nad rozwojem systemu kanalizacyjnego, opracowując projekty budowy kanalizacji sanitarnej w wybranych dzielnicach gminy Chełmek. W ramach planów inwestycyjnych przewiduje się ubieganie o dofinansowanie z programów krajowych, m.in. FEnIKS 2021 - 2027, co umożliwi dalszą modernizację i rozbudowę infrastruktury wodno-kanalizacyjnej.

7. Wykonanie i aktualizacja analiz ryzyka ujęć wód (dla których są wymagane zgodnie z Ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne z późniejszymi zmianami)

W ramach bieżącej działalności prowadzone jest wykonywanie oraz aktualizacja analiz ryzyka ujęć wód, zgodnie z wymogami Ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne, wraz z późniejszymi zmianami. Analizy ryzyka dla ujęć wód są aktualizowane nie rzadziej niż co 10 lat. W przypadku ujęć dostarczających wodę w ilości poniżej 1000 m³ / rok, aktualizacja odbywa się nie rzadziej niż co 20 lat. W razie zaistnienia konieczności, np. zmian w zagrożeniach lub warunkach eksploatacji, analizy mogą być wykonywane i aktualizowane częściej.

8. Działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o kwestiach związanych z odprowadzaniem i oczyszczaniem ścieków, informowanie czego nie należy wrzucać i wlewać do kanalizacji oraz edukacja o obowiązku regularnego opróżniania zbiorników bezodpływowych

Na terenie gminy Chełmek prowadzono działania edukacyjne i informacyjne dotyczące prawidłowego postępowania z nieczystościami ciekłymi. W ramach prowadzonych kontroli przez pracowników gminy, mieszkańcy byli informowani o obowiązku regularnego opróżniania zbiorników bezodpływowych oraz osadników przydomowych oczyszczalni ścieków.

Ponadto przekazywano informacje dotyczące zasad właściwego użytkowania zbiorników i sieci kanalizacyjnej, w tym o konieczności unikania wrzucania do kanalizacji odpadów stałych, tłuszczów, chemikaliów i innych substancji mogących powodować zatory lub zakłócenia w pracy urządzeń kanalizacyjnych.

3.6. Gospodarowanie zasobami geologicznymi

Poniższa tabela przedstawia stan realizacji 2 zadań środowiskowe w ramach obszaru interwencji gospodarowanie zasobami geologicznymi.

Tabela 25. Kierunki interwencji i zadania w obszarze interwencji gospodarowanie zasobami geologicznymi

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
Cel: Ochrona zasobów złóż przez oszczędne i zrównoważone gospodarowanie			
Kierunek interwencji: Ochrona i zrównoważone wykorzystanie zasobów kopalin			
1.	Ochrona zasobów złóż kopalin poprzez uwzględnianie ich w dokumentach planistycznych	Urząd Miejski w Chełmku	↔
2.	Współdziałanie organów koncesyjnych w celu ochrony rejonów występowania udokumentowanych złóż objętych koncesją oraz eliminacja nielegalnego wydobycia poprzez system kontroli	Starostwo Powiatowe w Oświęcimiu	↔

źródło: Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Chełmek na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028

1. Ochrona zasobów złóż kopalin poprzez uwzględnianie ich w dokumentach planistycznych

Na terenie gminy Chełmek ochrona zasobów złóż kopalin realizowana jest poprzez uwzględnianie odpowiednich zapisów w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego (mpzp).

W dokumentach planistycznych wskazuje się obszary występowania udokumentowanych złóż kopalin, a ich przeznaczenie ustalane jest w sposób umożliwiający ewentualną przyszłą eksploatację surowców.

2. Współdziałanie organów koncesyjnych w celu ochrony rejonów występowania udokumentowanych złóż objętych koncesją oraz eliminacja nielegalnego wydobycia poprzez system kontroli

Starostwo Powiatowe w Oświęcimiu na bieżąco, w ramach potrzeb, podejmuje działania kontrolne mające na celu eliminację nielegalnego wydobycia na obszarach ochrony rejonów występowania udokumentowanych złóż objętych koncesją.

3.7. Gleby

Poniższa tabela przedstawia stan realizacji 8 zadań środowiskowych w ramach obszaru interwencji gleby.

Tabela 26. Kierunki interwencji i zadania w obszarze interwencji gleby

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
Cel: Ochrona gleb			
Kierunek interwencji: Poprawa jakości gleb na terenie gminy			
1.	Promocja rolnictwa ekologicznego oraz rozpowszechnianie dobrych praktyk rolnych i leśnych, zgodnych z zasadami zrównoważonego rozwoju	Małopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego	↔
2.	Waloryzacja terenów pod względem ich przydatności do produkcji zdrowej żywności oraz promocja takiej żywności	Małopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego	↔
3.	Identyfikacja potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi oraz sporządzanie ich wykazu oraz aktualizacja i przekazywanie go raz na dwa lata regionalnemu dyrektorowi ochrony środowiska zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska (art. 101d ust. POŚ)	Starosta Oświęcimski	↑
4.	Zapobieganie zanieczyszczeniom gleb metalami ciężkimi, promieniotwórczymi oraz środkami ochrony roślin	Zarząd Województwa Małopolskiego, Małopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego, Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa	↑
5.	Stosowanie dobrych praktyk rolniczych	Małopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego	↔
Kierunek interwencji: Minimalizacja stopnia i łagodzenie zasklepienia gleb			
6.	Ograniczenie do niezbędnego minimum powierzchni gleby objętej zabudową	Urząd Miejski w Chełmku	↔
7.	Wykorzystanie nawierzchni przepuszczalnych w przestrzeni publicznej	Urząd Miejski w Chełmku	↑
Kierunek interwencji: Rewitalizacja gruntów zdegradowanych			
8.	Rekultywacja i rewitalizacja terenów przy zastosowaniu rozwiązań przyjaznych środowisku i klimatowi	Urząd Miejski w Chełmku, Właściciele gruntów, przedsiębiorstwa	↔

źródło: Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Chełmek na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028

1. Promocja rolnictwa ekologicznego oraz rozpowszechnianie dobrych praktyk rolnych i leśnych, zgodnych z zasadami zrównoważonego rozwoju

Zadanie realizowane jest systematycznie poprzez działania informacyjne, edukacyjne oraz doradcze skierowane do rolników i właścicieli terenów leśnych. Małopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego oraz inne instytucje wspierają rozwój rolnictwa ekologicznego, promując metody produkcji zgodne z zasadami zrównoważonego rozwoju.

Działania obejmują organizację szkoleń, warsztatów oraz kampanii informacyjnych, które mają na celu rozpowszechnianie wiedzy na temat ekologicznych metod uprawy, ochrony środowiska naturalnego oraz właściwego gospodarowania zasobami przyrodniczymi.

2. Waloryzacja terenów pod względem ich przydatności do produkcji zdrowej żywności oraz promocja takiej żywności

Zadanie realizowane jest na bieżąco poprzez analizę jakości gleby, warunków klimatycznych oraz innych czynników środowiskowych, które wpływają na możliwość produkcji zdrowej żywności. Proces waloryzacji terenów wspierany jest przez specjalistyczne instytucje, w tym Małopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego, które dostarczają niezbędnych danych i ekspertyz.

Równocześnie prowadzona jest promocja zdrowej żywności, obejmująca działania edukacyjne, kampanie informacyjne oraz współpracę z lokalnymi producentami i rolnikami.

3. Identyfikacja potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi oraz sporządzanie ich wykazu oraz aktualizacja i przekazywanie go raz na dwa lata regionalnemu dyrektorowi ochrony środowiska zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska (art. 101d ust. POŚ)

W latach 2023 - 2024, w wykazie potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi prowadzonym przez Starostę Oświęcimskiego, zgodnie z art. 101d ustawy Prawo ochrony środowiska, ujęto trzy działki zlokalizowane w miejscowości Bobrek na terenie gminy Chelmek. Łączna powierzchnia tych terenów wynosi 2,99 ha.

4. Zapobieganie zanieczyszczeniom gleb metalami ciężkimi, promieniotwórczymi oraz środkami ochrony roślin

Na terenie gminy Chelmek w latach 2023 - 2024 nie prowadzono działań związanych z zapobieganiem zanieczyszczeniom gleb metalami ciężkimi, substancjami promieniotwórczymi oraz środkami ochrony roślin. Wynikało to z braku zaistniałej potrzeby oraz braku wykrytych nieprawidłowości dotyczących zanieczyszczeń tego typu na obszarze gminy. W związku z tym nie odnotowano żadnych przypadków zagrożenia środowiska glebowego w tym zakresie.

5. Stosowanie dobrych praktyk rolniczych

Zadanie związane ze stosowaniem dobrych praktyk rolniczych jest realizowane na bieżąco przez Małopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego. Ośrodek wspiera rolników w wdrażaniu zasad zrównoważonego rolnictwa, które mają na celu ochronę środowiska, poprawę jakości gleby oraz ograniczenie negatywnego wpływu działalności rolniczej na otoczenie.

Działania obejmują doradztwo, szkolenia oraz monitoring przestrzegania wymagań dotyczących ochrony środowiska w rolnictwie. W ramach tych działań promowane są m.in. praktyki minimalizujące zanieczyszczenie wód, racjonalne nawożenie, właściwa gospodarka odpadami rolniczymi oraz ochrona bioróżnorodności.

6. Ograniczenie do niezbędnego minimum powierzchni gleby objętej zabudową

Na terenie gminy Chełmek ograniczanie powierzchni gleby przeznaczonej pod zabudowę realizowane jest poprzez odpowiednie zapisy zawarte w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego (mpzp).

W dokumentach planistycznych uwzględnia się zasady racjonalnego gospodarowania przestrzenią, w tym zachowania równowagi pomiędzy terenami zabudowanymi a powierzchniami biologicznie czynnymi.

7. Wykorzystanie nawierzchni przepuszczalnych w przestrzeni publicznej

W 2023 roku, w ramach realizacji budowy toru rowerowego typu pumptrack w Gorzowie, zastosowano nawierzchnie przepuszczalne, takie jak geokrata trawnikowa oraz kostka farmerska.

Koszt wykonania robót wyniósł 760 000,00 zł. Finansowanie inwestycji pochodziło ze środków własnych Gminy oraz z programu Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW) na lata 2014 - 2020.

8. Rekultywacja i rewitalizacja terenów przy zastosowaniu rozwiązań przyjaznych środowisku i klimatowi

W analizowanym okresie zadania związane z rekultywacją i rewitalizacją terenów były realizowane przez właścicieli gruntów oraz przedsiębiorstwa, zgodnie z zaistniałymi potrzebami i dostępnymi możliwościami finansowymi.

3.8. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawania odpadów

Poniższa tabela przedstawia stan realizacji 9 zadań środowiskowych w ramach obszaru interwencji gospodarka odpadami i zapobieganie powstawania odpadów.

Tabela 27. Kierunki interwencji i zadania w obszarze interwencji gospodarka odpadami i zapobieganie powstawania odpadów

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
Cel: Racjonalna gospodarka odpadami			
Kierunek interwencji: Redukcja masy odpadów i ograniczenie ich uciążliwości dla środowiska. Kontrola jakości gospodarki odpadami. Poprawa czystości środowiska. Zwiększenie masy odpadów poddawanych przetwarzaniu			
1.	Tworzenie sprawozdań z funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi	Urząd Miejski w Chełmku	↔
2.	Kontrola nad właściwym postępowaniem z odpadami	WIOŚ w Krakowie	↔
3.	Zagospodarowanie odpadów komunalnych pochodzących z nieruchomości zamieszkałych instalacji komunalnych	Urząd Miejski w Chełmku	↔
4.	Utrzymanie czystości i odbiór odpadów z nieruchomości gminnych	Urząd Miejski w Chełmku	↔
5.	Kontrola nad segregacją odpadów w nieruchomościach gminnych	Urząd Miejski w Chełmku	↔
6.	Kontrola nad segregacją odpadów w nieruchomościach prywatnych przy odbiorze śmieci	Urząd Miejski w Chełmku	↔
7.	Edukacja mieszkańców w zakresie segregacji i przetwarzania odpadów	Urząd Miejski w Chełmku	↔
Cel: Gospodarowania odpadami innymi niż komunalne			
Kierunek interwencji: Minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów niebezpiecznych oraz wzrost efektywności systemu zbierania i zwiększanie udziału tych odpadów poddanych procesom odzysku i procesom unieszkodliwiania			
8.	Realizacja „Program usuwania azbestu na terenie Gminy Chełmek”	Mieszkańcy	↔
9.	Aktualizacja inwentaryzacji i programów usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest	Urząd Miejski w Chełmku	↑

źródło: Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Chełmek na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028

1. Tworzenie sprawozdań z funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi

Corocznie sporządzane są następujące dokumenty dotyczące gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Chełmek:

- Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi;
- Sprawozdanie z gospodarowania odpadami komunalnymi przekazywane do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego oraz Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska (WIOŚ);

- Informacja o wpisach do Rejestru Danych o Rodzajach (RDR) w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi dla Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego.

Koszty realizacji analiz wyniosły:

- za 2023 rok - 2 583,00 zł;
- za 2024 rok - 2 583,00 zł.

Pozostałe zadania związane z funkcjonowaniem systemu gospodarki odpadami realizowane są siłami własnymi. Finansowanie tych działań pochodzi ze środków własnych, pochodzących z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

2. Kontrola nad właściwym postępowaniem z odpadami

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie systematycznie prowadzi kontrole podmiotów zajmujących się gospodarką odpadami na terenie gminy. Sprawdzane są dokumentacje oraz sposób magazynowania, transportu i unieszkodliwiania odpadów. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości podejmowane są działania pokontrolne.

3. Zagospodarowanie odpadów komunalnych pochodzących z nieruchomości zamieszkałych instalacji komunalnych

Podział województwa na Regiony Gospodarki Odpadami Komunalnymi został zniesiony. Regionalne Instalacje Przetwarzania Odpadów Komunalnych (RIPOK) zostały zastąpione przez instalacje komunalne. Obowiązek zagospodarowania odpadów w instalacji komunalnej dotyczy obecnie wyłącznie zmieszanych odpadów komunalnych (kod 200301).

Koszty zagospodarowania zmieszanych odpadów komunalnych wyniosły:

- w 2023 roku - 1 577 848,90 zł;
- w 2024 roku - 1 798 450,78 zł.

Finansowanie pochodzi ze środków własnych, pochodzących z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

4. Utrzymanie czystości i odbiór odpadów z nieruchomości gminnych

W ramach bieżącej działalności gmina realizuje zadania związane z utrzymaniem czystości na nieruchomościach gminnych, odbiorem odpadów oraz usuwaniem odpadów z miejsc nieprzeznaczonych do ich składowania lub magazynowania (tzw. dzikich wysypisk) na terenie nieruchomości stanowiących własność gminy.

Koszty realizacji zadania:

- w 2023 roku - 260 106,00 zł;
- w 2024 roku - 285 420,00 zł.

Finansowanie pochodzi ze środków Gminy Chelmek.

5. Kontrola nad segregacją odpadów w nieruchomościach gminnych

Zadanie realizowane jest w sposób ciągły. Na bieżąco prowadzona jest kontrola prawidłowości segregacji odpadów komunalnych na nieruchomościach należących do Gminy Chelmek. Czynności te mają na celu zapewnienie zgodności z obowiązującymi przepisami oraz zwiększenie efektywności systemu gospodarowania odpadami.

6. Kontrola nad segregacją odpadów w nieruchomościach prywatnych przy odbiorze śmieci

Kontrola segregacji odpadów w nieruchomościach prywatnych prowadzona jest systematycznie przez podmiot odpowiedzialny za odbiór odpadów na terenie gminy Chełmek. Działania te mają na celu zapewnienie prawidłowego sortowania odpadów zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz wspieranie efektywnej gospodarki odpadami komunalnymi.

7. Edukacja mieszkańców w zakresie segregacji i przetwarzania odpadów

W latach 2023 - 2024 Gmina Chełmek prowadziła szereg działań edukacyjnych i promocyjnych mających na celu zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie prawidłowego gospodarowania odpadami komunalnymi. Działania miały charakter cykliczny i obejmowały:

Działania ogólne (2023 - 2024):

- Organizację konkursów ekologicznych w szkołach, poruszających tematykę segregacji odpadów;
- Udział szkół w corocznej akcji „Sprzątanie Świata”;
- Publikacje informacyjne na stronie internetowej Gminy oraz w informatorze „Echo Chełmka”;
- Dostarczanie materiałów edukacyjnych do gospodarstw domowych wraz z decyzjami podatkowymi - zawierających informacje o zasadach prawidłowej segregacji odpadów.

Rok 2023:

- Organizacja „Tygodnia dla Ziemi”, w ramach którego:
 - Pracownicy Urzędu Miejskiego przeprowadzili warsztaty edukacyjne we wszystkich szkołach gminy. Tematyka: segregacja odpadów, recykling, upcykling, zero waste;
 - Uczestnicy otrzymali broszury edukacyjne „Rodzinne granie w segregowanie”;
 - Przeprowadzono akcję #drzewodlaklimatu - sadzenie drzew z udziałem przedstawicieli Gminy i Powiatu Oświęcimskiego.
- Udział we wspólnej inicjatywie z Urzędem Marszałkowskim Województwa Małopolskiego „Posprzątaj z nami Małopolskę! 2023” - uczniowie i pracownicy UM sprząтали tereny zielone gminy;
- Zorganizowano akcję sadzenia 100 drzew w Parku Rodzinnym - sadzonki przekazał Powiat Oświęcimski.

Koszt: 10 000,00 zł - środki własne gminy Chełmek.

Rok 2024:

- Podczas Folklorystycznych Spotkań nad Przemszą zorganizowano praktyczne warsztaty z segregacji odpadów oraz konkursy z nagrodami - sadzonkami roślin miododajnych;
- Gmina pozyskała dofinansowanie z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego i wyposażyła mieszkańców w 72 kompostowniki przydomowe.

Koszt: 34 523,92 zł:

- 9 550,00 zł - środki własne gminy Chełmek;

- 24 973,92 zł - dofinansowanie z Województwa Małopolskiego na zakup kompostowników.

8. Realizacja „Programu usuwania azbestu na terenie gminy Chełmek”

W ramach realizacji programu usuwania azbestu, Gmina Chełmek w latach 2023 - 2024 skutecznie kontynuowała działania polegające na odbiorze i przekazaniu do unieszkodliwienia odpadów zawierających azbest z posesji prywatnych. Wszystkie złożone przez mieszkańców wnioski o utylizację materiałów zawierających azbest zostały zrealizowane.

Rok 2023:

- Ilość odebranych odpadów: 30,29 Mg;
- Liczba posesji: 21;
- Koszty:
 - o Środki własne Gminy Chełmek: 13 420,80 zł;
 - o Dotacja z budżetu Powiatu Oświęcimskiego: 5 000,00 zł.

Rok 2024:

- Ilość odebranych odpadów: 40,88 Mg;
- Liczba posesji: 22;
- Koszty:
 - o Środki własne Gminy Chełmek: 14 340,92 zł;
 - o Dotacja z budżetu Powiatu Oświęcimskiego: 5 000,00 zł.

Program umożliwił bezpieczne usunięcie i zutylizowanie niebezpiecznych materiałów z gospodarstw domowych, przyczyniając się do poprawy stanu środowiska oraz bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców.

9. Aktualizacja inwentaryzacji i programów usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest

W roku 2024 przeprowadzono inwentaryzację oraz aktualizację Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Chełmek. Szacunkowa ilość wyrobów zawierających azbest wynosi obecnie 415,252 Mg. Program został przyjęty Uchwałą Nr X/84/25 Rady Miejskiej w Chełmku z dnia 6 marca 2025 r.

Koszty realizacji:

- Środki własne Gminy Chełmek: 4 703,00 zł;
- Dotacja z Ministerstwa Rozwoju i Technologii (na inwentaryzację azbestu): 15 100,00 zł.

W latach 2023 i 2024 prowadzona była bieżąca aktualizacja danych w ogólnopolskiej Bazie azbestowej dotyczących zutylizowanych wyrobów zawierających azbest. W ramach tych działań generowane jest także coroczne sprawozdanie. Realizacja działań prowadzona jest siłami własnymi Urzędu Miejskiego.

3.9. Ochrona przyrody i krajobrazu

Poniższa tabela przedstawia stan realizacji 13 zadań środowiskowych w ramach obszaru interwencji ochrona przyrody i krajobrazu.

Tabela 28. Kierunki interwencji i zadania w obszarze interwencji ochrona przyrody i krajobrazu

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
Cel: Zachowanie, odtworzenie i zrównoważone użytkowanie bioróżnorodności i georóżnorodności oraz ochrona krajobrazu			
Kierunek interwencji: Podejmowanie działań z zakresu pogłębiania i udostępniania wiedzy o zasobach przyrodniczych i walorach krajobrazowych województwa, w tym prowadzenie badań naukowych, inwentaryzacji przyrodniczej i monitoringu oraz działania z zakresu edukacji ekologicznej			
1.	Objęcie ochroną prawną obszarów i obiektów najbardziej wartościowych przyrodniczo	Urząd Miejski w Chełmku, RDOŚ w Krakowie	↑
Kierunek interwencji: Kształtowanie polityki przestrzennej respektującej wartości przyrodnicze i krajobrazowej			
2.	Uwzględnienie w Miejsowych Planach Zagospodarowania Przestrzennego oraz dokumentach planistycznych form ochrony przyrody	Urząd Miejski w Chełmku	↔
3.	Wykonywanie zabiegów ochrony czynnej wybranych gatunków fauny, flory, zbiorowisk roślinnych; idea włączenia szkół jako społecznych opiekunów nad pomnikami przyrody	Urząd Miejski w Chełmku, RDOŚ w Krakowie	↔
4.	Przebudowa i częściowa wymiana składu gatunkowego zadrzewień przydrożnych wzdłuż odcinków dróg, nowe nasadzenia zieleni wysokiej, prace pielęgnacyjno-konserwacyjne zieleni przydrożnej	Urząd Miejski w Chełmku, Zarządcy dróg	↔
5.	Odpowiedni dobór roślinności do nasadzeń: gatunki rodzime, nieinwazyjne, odporne, dobrze znoszące suszę itd.	Urząd Miejski w Chełmku	↔
6.	Utrzymanie i rozwój terenów zieleni na obszarze Gminy Chełmek	Urząd Miejski w Chełmku	↔
Kierunek interwencji: Wdrożenie narzędzi spójnego systemu zarządzania zasobami przyrody i krajobrazem zarówno na obszarach chronionych, jak i użytkowanych gospodarczo			
7.	Zrównoważony rozwój infrastruktury turystycznej na obszarach przyrodniczo cennych, w tym: rozbudowa sieci ścieżek rowerowych i szlaków pieszych, zorganizowanie punktów widokowych, tablic informacyjnych itd.	Urząd Miejski w Chełmku, RDOŚ w Krakowie	↑
Kierunek interwencji: Przywracanie do stanu właściwego zasobów i składników przyrody			
8.	Opracowanie uproszczonych planów urządzenia lasów niestanowiących własności skarbu Państwa	Starostwo Powiatowe w Oświęcimiu	↑

*Raport z realizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Chełmek na lata 2021-2024
z perspektywą do roku 2028” za lata 2023 - 2024*

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
9.	Zwiększenie lesistości gminy, szczególnie przez zalesianie nieużytków i słabych gruntów rolnych (zgodnie z Krajowym Programem Zwiększania Lesistości z 1995 r. z późn. zm.)	Urząd Miejski w Chełmku, ARiMR	↑
Kierunek interwencji: Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców gminy			
10.	Propagowanie partycypacji społecznej w zakresie ochrony środowiska	Urząd Miejski w Chełmku	↔
11.	Ułatwianie i popularyzowanie dostępu do informacji o środowisku i jego ochronie np. poprzez organizowanie różnorodnych form konsultacji społecznych itd.	Urząd Miejski w Chełmku	↔
12.	Wspieranie organizacji pozarządowych zajmujących się ochroną środowiska	Urząd Miejski w Chełmku	↑
13.	Edukacja wszystkich grup wiekowych w zakresie ochrony i zachowania walorów krajobrazu i przyrody oraz ochrony środowiska przyrodniczego	Urząd Miejski w Chełmku, Starostwo Powiatowe w Oświęcimiu, RDOŚ w Krakowie, lokalne stowarzyszenia ekologiczne, szkoły instytucje naukowe	↔

źródło: Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Chełmek na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028

1. Objęcie ochroną prawną obszarów i obiektów najbardziej wartościowych przyrodniczo

Na terenie gminy Chełmek znajduje się 14 pomników przyrody - są to pojedyncze drzewa lub grupy drzew objęte ochroną prawną. Zestawienie tych obiektów zostało przedstawione w rozdziale 2.10 „Formy ochrony przyrody” w tabeli nr 10.

2. Uwzględnienie w Miejscowych Planach Zagospodarowania Przestrzennego oraz dokumentach planistycznych form ochrony przyrody

W obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego (mpzp) oraz innych dokumentach planistycznych uwzględniane są obowiązujące formy ochrony przyrody. Zapisy te mają na celu zapewnienie ochrony cennych przyrodniczo obszarów, zgodnie z przepisami ustawy o ochronie przyrody oraz aktami prawa miejscowego.

3. Wykonywanie zabiegów ochrony czynnej wybranych gatunków fauny, flory, zbiorowisk roślinnych; idea włączenia szkół jako społecznych opiekunów nad pomnikami przyrody

Nadleśnictwo Chrzanów, w ramach bieżącej działalności, podejmuje działania na rzecz zachowania jak największej różnorodności biologicznej poprzez ochronę stanowisk rzadkich i cennych gatunków fauny i flory, zidentyfikowanych na terenach znajdujących się pod jego zarządem.

4. Przebudowa i częściowa wymiana składu gatunkowego zadrzewień przydrożnych wzdłuż odcinków dróg, nowe nasadzenia zieleni wysokiej, prace pielęgnacyjno-konserwacyjne zieleni przydrożnej

W latach 2023 - 2024 realizowano działania obejmujące:

- uzupełnienie nasadzeń drzew i krzewów w pasach drogowych oraz wzdłuż ciągów pieszych;
- utrzymanie zieleni urządzonej na wyspach trzech rond zlokalizowanych w ciągu drogi wojewódzkiej nr 933 we wsi Bobrek;
- koszenie poboczy dróg gminnych;
- plewienie chodników należących do gminy.

Koszty realizacji zadań:

W 2023 r.:

- Gmina Chełmek - 7 748,68 zł;
- Województwo Małopolskie - 6 000,00 zł (dotacja na utrzymanie wysp rond w ciągu DW 933).

W 2024 r.:

- Gmina Chełmek - 18 031,20 zł;
- Województwo Małopolskie - 6 000,00 zł (dotacja na utrzymanie wysp rond w ciągu DW 933).

5. Odpowiedni dobór roślinności do nasadzeń: gatunki rodzime, nieinwazyjne, odporne, dobrze znoszące suszę itd.

Zadanie jest realizowane w ramach bieżącej działalności gminy. Przy doborze gatunków roślin do nasadzeń na rabatach uwzględniany jest ich skład gatunkowy, tak aby był dostosowany do lokalnych warunków siedliskowych. Preferowane są gatunki rodzime, nieinwazyjne, odporne na warunki miejskie i dobrze znoszące okresowe susze. Istniejące tereny zieleni utrzymywane są w sposób ciągły, z uwzględnieniem zasad pielęgnacji sprzyjających bioróżnorodności.

6. Utrzymanie i rozwój terenów zieleni na obszarze Gminy Chełmek

W ramach zadania realizowano prace polegające na:

- zakładaniu nowych nasadzeń drzew i krzewów;
- bieżącym utrzymaniu oraz pielęgnacji istniejących rabat, trawników i kwietników;
- pielęgnacji drzewostanu i krzewiastej zieleni niskiej na skwerach, placach i przy ciągach komunikacyjnych.

Koszty realizacji zadania poniesione przez Gminę Chełmek:

- 2023 rok - 330 459,22 zł;
- 2024 rok - 406 354,81 zł.

7. Zrównoważony rozwój infrastruktury turystycznej na obszarach przyrodniczo cennych, w tym: rozbudowa sieci ścieżek rowerowych i szlaków pieszych, zorganizowanie punktów widokowych, tablic informacyjnych itd.

W 2023 roku Gmina Chełmek otrzymała dotację z budżetu państwa w ramach Oświęcimskiego Strategicznego Programu Rządowego - etap VI 2021 - 2025 - w wysokości 2 910 000,00 zł.

W oparciu o przyznane środki zrealizowano:

- trzeci etap zadania wieloletniego pn. „Zagospodarowanie dwóch stawów w Chełmku oraz ich otoczenia w zakresie budowy miejsca pamięci, ścieżek rowerowych oraz oświetlenia” - na kwotę 1 920 000,00 zł;
- drugi etap zadania wieloletniego pn. „Najodważniejszy z odważnych - budowa wieży widokowej im. Rotmistrza Witolda Pileckiego jako miejsca pamięci wraz z zagospodarowaniem terenu i infrastrukturą towarzyszącą na wzgórzu Skala” - na kwotę 990 000,00 zł.

Realizowane inwestycje przyczyniają się do zrównoważonego rozwoju infrastruktury turystycznej w obszarach cennych przyrodniczo i historycznie.

8. Opracowanie uproszczonych planów urządzenia lasów niestanowiących własności skarbu Państwa

W 2024 roku Starostwo Powiatowe w Oświęcimiu zrealizowało opracowanie uproszczonych planów urządzenia lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa, należących do osób fizycznych. Prace objęły obręby ewidencyjne: Bobrek, Chełmek oraz Gorzów, położone na terenie gminy Chełmek. Łączny koszt wykonania dokumentacji wyniósł 3 222,66 zł.

9. Zwiększenie lesistości gminy, szczególnie przez zalesianie nieużytków i słabych gruntów rolnych (zgodnie z Krajowym Programem Zwiększania Lesistości z 1995 r. z późn. zm.)

Powierzchnia lasów na terenie gminy w 2022 r. wynosiła 1 066,77 ha, natomiast w 2023 r. zwiększyła się do 1 067,10 ha, co oznacza wzrost o 0,33 ha. W 2024 powierzchnia lasów wyniosła 1 094,76 ha. Szczegółowe informacje dotyczące zasobów leśnych przedstawiono w rozdziale 2.10 „Formy ochrony przyrody” w tabeli nr 11.

10. Propagowanie partycypacji społecznej w zakresie ochrony środowiska

Na terenie gminy Chełmek propagowanie partycypacji społecznej w zakresie ochrony środowiska realizowane jest poprzez angażowanie mieszkańców w lokalne inicjatywy ekologiczne, akcje sprzątania, wydarzenia edukacyjne oraz działania informacyjne. Przykładem takich działań jest Obywatelska Akcja Sprzątania Rzeki Przemszy, w której uczestniczyli mieszkańcy, organizacje społeczne oraz jednostki oświatowe. Informacje o działaniach udostępniane są na stronach internetowych lokalnych instytucji, co sprzyja szerokiemu dotarciu do społeczności i wzmacnia świadomość ekologiczną mieszkańców.

11. Ułatwianie i popularyzowanie dostępu do informacji o środowisku i jego ochronie np. poprzez organizowanie różnorodnych form konsultacji społecznych itd.

Dostęp do informacji o środowisku oraz działaniach podejmowanych na rzecz jego ochrony realizowany jest m.in. poprzez:

- bieżącą publikację obwieszczeń, zawiadomień i informacji dotyczących postępowań administracyjnych z zakresu ochrony środowiska w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Chełmku;
- udostępnianie dokumentacji spraw środowiskowych w siedzibie urzędu oraz na wniosek;
- organizowanie konsultacji społecznych w przypadku realizacji przedsięwzięć wymagających udziału społeczeństwa.

12. Wspieranie organizacji pozarządowych zajmujących się ochroną środowiska

W 2023 roku Gmina Chełmek realizowała Roczny Program Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi, wspierając lokalne stowarzyszenia i fundacje, w tym również podejmujące działania proekologiczne i edukacyjne w zakresie ochrony środowiska. Organizacje miały możliwość aplikowania o środki na realizację zadań publicznych.

W ramach programu, m.in. PTTK, Klub Hippychny „Ikarion” oraz Związek Harcerstwa Polskiego realizowały projekty promujące kontakt z naturą, aktywność na świeżym powietrzu i edukację ekologiczną. Łączna kwota przekazana organizacjom pozarządowym w 2023 roku wyniosła 465 000,00 zł.

13. Edukacja wszystkich grup wiekowych w zakresie ochrony i zachowania walorów krajobrazu i przyrody oraz ochrony środowiska przyrodniczego

Nadleśnictwo Chrzanów prowadzi bieżącą edukację leśną, realizowaną w ramach obowiązków służbowych przez Służbę Leśną. Działania te obejmują wszystkie grupy wiekowe i mają na celu podnoszenie świadomości społecznej w zakresie ochrony środowiska przyrodniczego, a także zachowania walorów krajobrazowych i przyrodniczych regionu.

Ponadto Gmina Chełmek realizowała szereg działań edukacyjnych skierowanych do różnych grup wiekowych, promujących postawy proekologiczne oraz podnoszących świadomość w zakresie ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu w tym:

Rok 2023:

Gmina Chełmek zorganizowała „Tydzień dla Ziemi”, w ramach którego:

- Pracownicy Urzędu Miejskiego przeprowadzili we wszystkich szkołach na terenie gminy warsztaty edukacyjne dotyczące m.in. prawidłowej segregacji odpadów, recyklingu, upcyklingu, życia w duchu zero waste oraz ścieżki, jaką pokonują odpady.
- Warsztatom towarzyszyła akcja #drzewodlaklimatu - wspólne sadzenie drzewek z udziałem przedstawicieli Gminy i Powiatu Oświęcimskiego.
- W Parku Rodzinnym zorganizowano akcję sadzenia drzew - posadzono 100 sadzonek drzew przekazanych przez Powiat Oświęcimski.

Rok 2024:

- Podczas Folklorystycznych Spotkań nad Przemszą zorganizowano praktyczne warsztaty z zakresu segregacji odpadów oraz konkursy promujące prawidłowe

postępowanie z odpadami. Nagrodami były sadzonki roślin miododajnych, a uczestnikom przekazywano informacje o ich znaczeniu dla środowiska.

- W październiku, w ramach akcji „Święto drzewa”, na terenach szkół lub w ich bezpośrednim sąsiedztwie posadzono po jednym drzewie gatunku rodzimego. Podczas sadzenia przeprowadzono krótkie prelekcje dla dzieci na temat roli drzew w ekosystemie.
- Gmina Chełmek przekazała również jedno drzewo jako nagrodę publiczności w konkursie „Drzewo i Chełmek” organizowanym przez MOKSiR.

3.10. Zagrożenia poważnymi awariami

Poniższa tabela przedstawia stan realizacji 3 zadań środowiskowego w ramach obszaru interwencji zagrożenia poważnymi awariami.

Tabela 29. Kierunki interwencji i zadania w obszarze interwencji zagrożenia poważnymi awariami

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
Cel: Przeciwdziałanie awariom instalacji przemysłowych. Minimalizacja skutków awarii dla ludzi i środowiska			
Kierunek interwencji: Zachowanie bezpieczeństwa mieszkańców i bezpieczeństwa ekologiczno-przyrodniczego			
1.	Wsparcie jednostek straży pożarnej w sprzęt do ratownictwa techniczno-chemiczno-ekologicznego oraz w zakresie zapobiegania i przeciwdziałania poważnym awariom	Urząd Miejski w Chełmku, Starostwo Powiatowe w Oświęcimiu	↑
2.	Zapobieganie lub usuwanie skutków zanieczyszczenia środowiska	Sprawcy poważnych awarii, WIOŚ, Straż Pożarna	↔
Kierunek interwencji: Kreowanie właściwych zachowań społeczeństwa w sytuacji wystąpienia zagrożeń			
3.	Edukacja społeczeństwa na rzecz kreowania prawidłowych zachowań w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska i życia ludzi z tytułu poważnych awarii	Urząd Miejski w Chełmku, Starostwo Powiatowe w Oświęcimiu, Policja, Straż Pożarna, WIOŚ w Krakowie, Sanepid	↔

źródło: Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Chełmek na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028

1. Wsparcie jednostek straży pożarnej w sprzęt do ratownictwa techniczno-chemiczno-ekologicznego oraz w zakresie zapobiegania i przeciwdziałania poważnym awariom

Gmina Chełmek sukcesywnie wspiera lokalne jednostki straży pożarnej w doposażaniu w sprzęt niezbędny do działań ratowniczych oraz zapobiegawczych, ze szczególnym uwzględnieniem aspektów technicznych, chemicznych, ekologicznych i przeciwwawaryjnych. W raportowanych latach zrealizowano:

Rok 2023:

- Zakup agregatu prądotwórczego - 11 240,00 zł.
Źródło finansowania: Gmina Chełmek, Powiat Oświęcimski.
- Zakup wentylatora oddymiającego, drabiny oraz kamizelek - 12 000,00 zł.
Źródło finansowania: Gmina Chełmek;
- Zakup lekkiego samochodu ratownictwa technicznego z funkcją gaśniczą dla OSP Chełmek - 25 000,00 zł.
Źródło finansowania: Powiat Oświęcimski.

Rok 2024:

- Zakup pompy strażackiej - 9 800,00 zł.
Źródło finansowania: Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego (UMWM), Gmina Chełmek.

- Zakup lekkiego samochodu pożarniczego dla OSP Bobrek - 25 000,00 zł
Źródło finansowania: Powiat Oświęcimski.
- Zakup węży ciśnieniowych do urządzenia hydraulicznego LUKAS dla OSP Chełmek - 5 000,00 zł
Źródło finansowania: Powiat Oświęcimski.

2. Zapobieganie lub usuwanie skutków zanieczyszczenia środowiska

Ochotnicza Straż Pożarna w Chełmku na bieżąco podejmuje działania w zakresie zapobiegania i reagowania na przypadki zanieczyszczenia środowiska, w szczególności w odpowiedzi na zgłoszenia mieszkańców oraz w ramach własnych patroli i obserwacji.

Ponadto Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie w raportowanych latach przeprowadził na terenie gminy 2 kontrole pozaplanowe dotyczące rozpoznania zanieczyszczeń środowiska.

3. Edukacja społeczeństwa na rzecz kreowania prawidłowych zachowań w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska i życia ludzi z tytułu poważnych awarii

Zadanie realizowane jest w ramach bieżącej działalności Powiatowego Centrum Zarządzania Kryzysowego w Oświęcimiu. Na stronie internetowej PCZK: www.powiat.oswiecim.pl/pczk-oswiecim/warto-wiedziec/ mieszkańcy mogą znaleźć praktyczne informacje dotyczące postępowania w sytuacjach zagrożeń, m.in.:

- pożaru;
- burzy, intensywnych opadów deszczu i huraganowych wiatrów;
- wypadków drogowych;
- powodzi i podtopień;
- zagrożeń chemicznych;
- odnalezienia niewybuchów i niewypałów;
- zatrucia tlenkiem węgla (czadem).

Dodatkowo działania edukacyjne prowadzą jednostki oświatowe z terenu gminy, organizując zajęcia i pogadanki w ramach godzin wychowawczych, spotkania z przedstawicielami służb mundurowych oraz udział w akcjach profilaktycznych i ćwiczeniach ewakuacyjnych.

4. Ocena realizacji Programu Ochrony Środowiska

Program Ochrony Środowiska dla gminy Chełmek na lata 2023 - 2024 wyznaczył 97 zadań w 10 obszarach interwencji. W okresie od 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2024 r. podjęto się realizacji 93 zadań. Należy podkreślić, iż wiele zadań wpisuje się w realizację więcej niż jednego strategicznego celu długoterminowego. Znaczna część zadań ma charakter ciągły.

Poniżej zestawiono ilość zadań wyznaczonych i zrealizowanych w poszczególnych obszarach interwencji. Część zadań posiada charakter administracyjny i jest realizowana w ramach bieżącej działalności podmiotów.

Tabela 30. Ocena realizacji zadań wyznaczonych w Programie Ochrony Środowiska

Obszar interwencji	Liczba zadań wyznaczonych	Liczba zadań zrealizowanych/ realizowanych	% realizacji POŚ
Ochrona klimatu i jakości powietrza	26	25	96,15
Zagrożenia hałasem	13	10	76,92
Promieniowanie elektro-magnetyczne	3	3	100,00
Gospodarowanie wodami	12	12	100,00
Gospodarka wodno-ściekowa	8	8	100,00
Zasoby geologiczne	2	2	100,00
Gleby	8	8	100,00
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawania odpadów	9	9	100,00
Zasoby przyrodnicze	13	13	100,00
Zagrożenia poważnymi awariami	3	3	100,00
RAZEM	97	93	95,88

źródło: opracowanie własne

**Stopień realizacji zadań dla Gminy Chełmek w okresie od 01.01.2023 r.
do 31.12.2024 r. wynosi 95,88 %**

4.1. Koszty poniesione na realizację Programu Ochrony Środowiska w latach 2023 - 2024

W poniższej tabeli zestawiono łączne koszty poniesione na zadania, które opisano we wcześniejszym rozdziale.

Tabela 31. Poniesione koszty podczas realizacji Programu Ochrony Środowiska

Obszar interwencji	Źródło finansowania	Poniesione nakłady finansowe za lata 2023 - 2024
		RAZEM [zł]
Ochrona klimatu i jakości powietrza	UM w Chelмку	2 914 559,06
	Powiat Oświęcimski	54 000,00
	Inne	26 184 126,71
	RAZEM	29 152 685,77
Zagrożenia hałasem	Inne	4 076 845,94
	RAZEM	4 076 845,94
Promieniowanie elektro-magnetyczne	-	-
	RAZEM	-
Gospodarowanie wodami	UM w Chelмку	180 460,00
	Inne	6 214 611,20
	RAZEM	6 395 071,20
Gospodarka wodno-ściekowa	Inne	5 816 909,41
	RAZEM	5 816 909,41
Zasoby geologiczne	-	-
	RAZEM	-
Gleby	Inne	760 000,00
	RAZEM	760 000,00
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	UM w Chelмку	3 969 006,40
	Województwo Małopolskie	24 973,92
	Powiat Oświęcimski	10 000,00
	Ministerstwo Rozwoju i Technologii	15 100,00
	RAZEM	4 019 080,32
Zasoby przyrodnicze	UM w Chelмку	25 779,88
	Województwo Małopolskie	12 000,00
	Państwo	2 910 000,00
	Powiat Oświęcimski	3 222,66
	RAZEM	2 951 000,54
Zagrożenia poważnymi awariami	UM w Chelмку	12 000,00
	Powiat Oświęcimski	55 000,00
	Inne	21 040,00
	RAZEM	88 040,00
SUMA		53 259 635,18

źródło: opracowanie własne

5. Ocena systemu monitoringu

W celu oceny wpływu realizacji zadań wyznaczonych w Programie Ochrony Środowiska na poprawę środowiska na terenie gminy Chełmek zestawiono wartości wskaźników monitoringu, porównując stan z wartością bazową ze stanem w latach 2023 - 2024.

*Raport z realizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Chełmek na lata 2021-2024
z perspektywą do roku 2028” za lata 2023 - 2024*

Tabela 32. Wskaźniki monitoringu realizacji na terenie gminy Chełmek w latach 2023-2024

Lp.	Wskaźnik	J.m.	Źródło pozyskania danych	2022	2023	2024*	Tendencja zmian w analizowanych latach
Obszar interwencji: ochrona klimatu i jakości powietrza							
1.	Zanieczyszczenia, dla których odnotowano przekroczenia stanu dopuszczalnego w strefie małopolskiej	tak/nie	WIOŚ w Krakowie	PM10, B(a)P, PM2,5	PM10, B(a)P	PM10, B(a)P	
2.	Długość sieci gazowniczej	m.	GUS	93 335	94 999	-	
3.	Odbiorcy gazu ogrzewający mieszkania gazem	szt.	GUS	1 364	1 433	-	
4.	Długość ścieżek rowerowych	km.	GUS	0,0	3,2	-	
5.	Liczba przystanków autobusowych	szt.	GUS	52	52	-	
Obszar interwencji: Ochrona przed hałasem							
6.	Drogi gminne o nawierzchni twardej	km	GUS	27,6	28,0	-	
7.	Liczba zaktualizowanych dokumentów planistycznych	szt.	UM w Chełmku	Bieżąca działalność	Bieżąca działalność	Bieżąca działalność	
Obszar interwencji: Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym							
8.	Liczba punktów pomiarowych, w których zanotowano przekroczenia	szt.	WIOŚ w Krakowie	0	0	0	
Obszar interwencji: Gospodarowanie wodami							
9.	Zużycie wody w gospodarstwach domowych ogółem na 1 mieszkańca	m ³	GUS	28,2	28,4	28,6	
10.	JCWP o złym stanie ogólnym	szt.	GIOŚ	6	6	6	
Obszar interwencji: Gospodarka wodno-ściekowa							
11.	Długość sieci wodociągowej rozdzielczej	km.	GUS	71,9	72,3	72,3	
12.	Korzystający z sieci wodociągowej w % ogółu ludności	%	GUS	99,8	99,8	99,9	

*Raport z realizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Chełmek na lata 2021-2024
z perspektywą do roku 2028” za lata 2023 - 2024*

Lp.	Wskaźnik	J.m.	Źródło pozyskania danych	2022	2023	2024*	Tendencja zmian w analizowanych latach
13.	Długość czynnej sieci rozdzielczej kanalizacyjnej	km.	GUS	65,0	65,0	65,0	
14.	Liczba przydomowych oczyszczalni ścieków	szt.	GUS	286	164	-	
15.	Korzystający z sieci kanalizacyjnej w % ogółu ludności	%	GUS	72,7	73,1	75,0	
Obszar interwencji: Gospodarowanie zasobami geologicznymi							
16.	Wydobycie surowców mineralnych	tys. t	UM w Chełmku	3 711,00	3 796,44	2 788,73	
Obszar interwencji: Gleby							
17.	Ilość zinwentaryzowanych zanieczyszczeń środowiska	ha	UM w Chełmku	0	0	0	
Obszar interwencji: Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawania odpadów							
18.	Ilość usuniętego azbestu	Mg	UM w Chełmku	67,05	30,29	40,88	
Obszar interwencji: Ochrona przyrody i krajobrazu							
19.	Powierzchnia gruntów leśnych	ha	GUS	1 094,70	1 095,03	1 094,76	
20.	Lesistość	%	GUS	39,1	39,1	39,1	
21.	Parki, zieleńce i tereny zieleni osiedlowej	ha	GUS	21,85	21,97	-	
Obszar interwencji: Zagrożenia poważnymi awariami							
22.	Liczba przypadków wystąpienia poważnych awarii	szt.	WIOŚ w Krakowie	0	0	0	

* brak danych [stan na 28.07.2025 r.]

źródło: opracowanie własne

Gdzie:

kolor zielony - poprawa lub brak zmian przy pozytywnej wartości wskaźnika;

kolor czerwony - pogorszenie lub negatywna wartość wskaźnika.

Podsumowanie

Analizie poddano 97 zadań wyznaczonych w ramach 10 obszarów interwencji. Podjęto się realizacji 93 z nich, co przekłada się na stopień realizacji Programu na poziomie 95,88 %, co należy uznać za bardzo dobry wynik. Niniejszy raport obejmuje drugi okres sprawozdawczy za lata 2023 - 2024 z „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Chelmek na lata 2021 - 2024 z perspektywą do roku 2028”. W porównaniu do pierwszego okresu sprawozdawczego, w którym wskaźnik realizacji wynosił 84,54%, odnotowano wzrost efektywności działań o 11,34 punktów procentowych.

Zadaniami niezrealizowanymi były:

1. Wybieranie rozwiązań z zakresu błękitno-zielonej infrastruktury przy zagospodarowywaniu przestrzeni miejskiej;
2. Ograniczenie hałasu drogowego poprzez:
 - rozwój zintegrowanego transportu publicznego;
 - wspieranie rozwoju i wdrażanie rozwiązań na rzecz transportu rowerowego jako integralnej części miejskich systemów transportowych.
3. Uwzględnienie w planach rozwoju transportu działań mających wpływ na jakość powietrza, poprzez m.in. upłynnienie ruchu pojazdów, budowę połączeń drogowych oraz wprowadzanie ograniczeń w ruchu pojazdów ciężkich na drogach;
4. Studium lokalizacyjno-funkcjonalno-ruchowe rozwoju układu komunikacyjnego zachodniej Małopolski - poprawa infrastruktury drogowej.

Większość zrealizowanych zadań jest długofalowa, to znaczy, że przedsięwzięcia są działaniami ciągłymi (wykonywanymi na bieżąco w ramach potrzeb i dostępnych środków finansowych) i cyklicznymi (corocznymi).

Nakłady poniesione na realizację Programu Ochrony Środowiska w latach 2023 - 2024 wyniosły ponad 53 mln zł. Gmina Chelmek na działania z zakresu ochrony klimatu i jakości powietrza w okresie objętym Raportem przeznaczyła ponad 29 mln zł.

W ramach obszaru „Ochrona klimatu i jakości powietrza” Gmina Chelmek zrealizowała szereg działań środowiskowych. Wdrożono program ochrony powietrza, prowadzono kampanie edukacyjne, wymieniano źródła ciepła oraz realizowano kontrole emisji. Prowadzony był monitoring jakości powietrza, który wykazał potrzebę dalszych działań w wybranych obszarach. Inwestowano również w infrastrukturę drogową, oświetlenie oraz odnawialne źródła energii, wspierając poprawę efektywności energetycznej i ograniczanie emisji zanieczyszczeń.

W zakresie ochrony przed hałasem prowadzono działania ograniczające hałas przemysłowy i drogowy. Pomiary hałasu przemysłowego nie wykazały przekroczeń norm. Zrealizowano inwestycje w infrastrukturę drogową (chodniki, zatoki, przebudowy dróg), a w MPZP uwzględniono zapisy ograniczające emisję hałasu.

Następnym obszarem interwencji była ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym, w ramach której dokonywano oceny poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku, obserwowano ich zmiany oraz gromadzono i analizowano dane dotyczące instalacji emitujących pola elektromagnetyczne wymagających zgłoszenia.

W obszarze gospodarowania wodami prowadzono działania monitoringowe i kontrolne wód powierzchniowych i podziemnych oraz realizowano prace związane z poprawą retencji,

zabezpieczeniem przeciwpowodziowym, renaturalizacją cieków i zagospodarowaniem stawów z infrastrukturą rekreacyjną.

Kolejnym z obszarów była gospodarka wodno - ściekowa w ramach, której prowadzono ewidencję i kontrolę zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków, realizowano inwestycje w rozbudowę sieci kanalizacyjnej i infrastruktury wodociągowej, a Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska monitorował zgodność wprowadzania ścieków do środowiska; dodatkowo wykonywano analizy ryzyka ujęć wód oraz prowadzono działania edukacyjne dotyczące prawidłowego gospodarowania ściekami.

W ramach gospodarowania zasobami geologicznymi prowadzono nadzór i kontrolę koncesji na wydobywanie kopalin. W raportowanych latach nie zarejestrowano przypadków nielegalnego wydobywania.

Na rzecz ochrony i poprawy jakości gleb prowadzono promocję rolnictwa ekologicznego, waloryzację terenów pod produkcję zdrowej żywności oraz identyfikację historycznych zanieczyszczeń. Ograniczono powierzchnię zabudowy gleby, stosowano nawierzchnie przepuszczalne, a tereny zdegradowane poddawano rekultywacji przyjaznej środowisku.

Następnym obszarem interwencji była gospodarka odpadami i zapobieganie ich powstawaniu. Gmina Chełmek corocznie sporządza sprawozdania z gospodarki odpadami i prowadzi kontrole ich prawidłowego segregowania. Realizuje także odbiór i zagospodarowanie odpadów z nieruchomości gminnych i prywatnych oraz usuwa dzikie wysypiska. Prowadzone są działania edukacyjne zwiększające świadomość mieszkańców, m.in. konkursy, warsztaty i akcje sadzenia drzew. Gmina realizuje program usuwania azbestu, zbierając i utylizując odpady niebezpieczne, a także aktualizuje inwentaryzację azbestu. Działania finansowane są ze środków własnych oraz dotacji.

W obszarze ochrony przyrody i krajobrazu realizowano działania obejmujące ochronę prawną pomników przyrody, uwzględnianie ochrony w planach przestrzennych, czynne zabiegi ochronne, nasadzenia zieleni rodzimych gatunków oraz rozwój terenów zielonych. Rozbudowywano też infrastrukturę turystyczną na obszarach cennych przyrodniczo, zwiększano lesistość gminy i wspierano edukację ekologiczną oraz zaangażowanie mieszkańców i organizacji pozarządowych.

Ostatnim z obszarów były zagrożenia poważnymi awariami. W raportowanych latach nie wystąpiły takie zagrożenia ani zwiększone awarie. Wspierano służby ratownicze oraz instytucje odpowiedzialne za bezpieczeństwo na obszarze gminy, co przyczyniło się do zwiększenia gotowości i efektywności działań w sytuacjach kryzysowych.

Prowadzono edukację ekologiczną dla wszystkich grup wiekowych z zakresu ochrony powietrza, racjonalnego gospodarowania zasobami wodnymi na poziomie gospodarstwa domowego jak również gospodarki odpadami komunalnymi.

Gmina wybiera te inwestycje, które z punktu widzenia potrzeb omawianej jednostki samorządu terytorialnego są najważniejsze i najpilniejsze, w stosunku do jakości środowiska i zdrowia mieszkańców. Podmioty wyznaczone do realizacji zadań zawartych w Programie pozyskiwały środki finansowe ze źródeł zewnętrznych.

Przeprowadzona analiza wskaźnikowa realizacji Programu na terenie gminy Chełmek wskazuje m.in. na wzrost długości sieci gazowniczej, liczby odbiorców gazu ogrzewających mieszkania gazem, długości ścieżek rowerowych, długości dróg gminnych o nawierzchni twardej oraz długości sieci wodociągowej rozdzielczej.

W dalszym ciągu konieczne jest inwestowanie w działania z zakresu ochrony środowiska i kontynuację realizacji wyznaczonych działań. Opracowując nowy Program zaleca się wyznaczenie dalszych celów i zadań, które będą przyczyniać się do dalszej ochrony i sukcesywnej poprawy, jakości środowiska, uwzględniając możliwości finansowe i organizacyjne poszczególnych jednostek.

Biorąc pod uwagę zawarte w opracowaniu informacje, wskazujące na liczne podejmowane działania oraz wynikająca z nich pozytywne aspekty, realizację Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Chełmek za lata 2023 - 2024 **ocenia się pozytywnie.**

Spis tabel

Tabela 1. Wykaz dróg powiatowych na terenie gminy Chełmek	9
Tabela 2. Procesy demograficzne w gminie Chełmek w latach 2014-2024.....	14
Tabela 3. Bezrobocie na terenie gminy Chełmek.....	15
Tabela 4. Charakterystyka sieci kanalizacyjnej na terenie gminy Chełmek.....	16
Tabela 5. Charakterystyka sieci wodociągowej na terenie gminy Chełmek	16
Tabela 6. Struktura użytkowania powierzchni ziemi na terenie gminy Chełmek	20
Tabela 7. Jednolite Części Wód Powierzchniowych znajdujące się na obszarze gminy Chełmek	21
Tabela 8. Charakterystyka JCWPd na terenie gminy Chełmek	23
Tabela 9 Wykaz złóż surowców zlokalizowanych na terenie gminy Chełmek	27
Tabela 10. Wykaz pomników przyrody znajdujących się na terenie gminy Chełmek	29
Tabela 11. Struktura gruntów leśnych i terenów zieleni na terenie gminy Chełmek	32
Tabela 12. Kierunki interwencji i zadania w obszarze interwencji ochrona klimatu i jakości powietrza	34
Tabela 13. Wyniki monitoringu powietrza w strefie małopolskiej przedstawione w rocznych ocenach jakości powietrza	38
Tabela 14. Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie za 2023 - 2024 rok, dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin - klasyfikacja podstawowa (klasy: A, C)	40
Tabela 15. Kierunki interwencji i zadania w obszarze interwencji ochrona przed hałasem.....	47
Tabela 16. Wyniki pomiarów hałasu przemysłowego na terenie gminy Chełmek w 2023 roku.....	48
Tabela 17. Kierunki interwencji i zadania w obszarze interwencji ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym.....	52
Tabela 18. Wykaz instalacji wytwarzających pole elektromagnetyczne na terenie gminy Chełmek	53
Tabela 19. Kierunki interwencji i zadania w obszarze interwencji gospodarowanie wodami	55
Tabela 20. Wykaz jednolitych części wód powierzchniowych (jcwp) na obszarze gminy Chełmek (opracowano w RWMS Wrocław DMS GIOŚ na podstawie geobazy aPGW 2022 - 2027)	57
Tabela 21. Ocena stanu na podstawie oceny stanu GIOŚ 2014-2019 i oceny eksperckiej (wg klasyfikacji obowiązującej od 1 stycznia 2022 r.) na terenie gminy Chełmek	58
Tabela 22. Klasy jakości wód podziemnych - monitoring jakości wód podziemnych - monitoring operacyjny na terenie gminy Chełmek	59
Tabela 23. Kierunki interwencji i zadania w obszarze interwencji gospodarka wodno-ściekowa	63
Tabela 24. Nieczystości ciekłe na terenie gminy Chełmek	64
Tabela 25. Kierunki interwencji i zadania w obszarze interwencji gospodarowanie zasobami geologicznymi.....	66
Tabela 26. Kierunki interwencji i zadania w obszarze interwencji gleby.....	67
Tabela 27. Kierunki interwencji i zadania w obszarze interwencji gospodarka odpadami i zapobieganie powstawania odpadów	70
Tabela 28. Kierunki interwencji i zadania w obszarze interwencji ochrona przyrody i krajobrazu	74
Tabela 29. Kierunki interwencji i zadania w obszarze interwencji zagrożenia poważnymi awariami ...	80
Tabela 30. Ocena realizacji zadań wyznaczonych w Programie Ochrony Środowiska.....	82
Tabela 31. Poniesione koszty podczas realizacji Programu Ochrony Środowiska.....	83
Tabela 32. Wskaźniki monitoringu realizacji na terenie gminy Chełmek w latach 2023-2024.....	85

Spis rysunków

Rysunek 1. Gmina Chełmek na tle powiatu oświęcimskiego	6
Rysunek 2. Obręby ewidencyjne tle gminy Chełmek	7
Rysunek 3. Położenie Gminy Chełmek na tle regionów fizycznogeograficznych	8
Rysunek 4. Układ głównych dróg na terenie gminy Chełmek	11
Rysunek 5. Układ linii kolejowych na terenie gminy Chełmek	12
Rysunek 6. Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem *Brak danych - dostęp na dzień [16.05.2025 r.]	14
Rysunek 7. Średnie temperatury i opady występujące na terenie gminy Chełmek	17
Rysunek 8. Róża wiatrów gminy Chełmek	18
Rysunek 9. JCWP na tle gminy Chełmek.....	22
Rysunek 10. Gmina Chełmek na tle JCWPd.....	24
Rysunek 11. GZWP nr 452 „Zbiornik Chrzanów”	25
Rysunek 12. Złoża zlokalizowane na terenie gminy Chełmek	27
Rysunek 13. Pomniki przyrody na terenie gminy Chełmek.....	28
Rysunek 14. Nadleśnictwo na terenie gminy Chełmek	33
Rysunek 15. Zasięg obszarów przekroczeń poziomu docelowego B(a)P w pyłe zawieszonym PM10, określonego ze względu na ochronę zdrowia ludzi w województwie małopolskim, w 2023 roku	39
Rysunek 16. Zasięg obszarów przekroczeń poziomu docelowego B(a)P w pyłe zawieszonym PM10, określonego ze względu na ochronę zdrowia ludzi w województwie małopolskim, w 2024 roku	39
Rysunek 17. Stacje bazowe na terenie gminy Chełmek	53